

**Hallituksen esitys Eduskunnalle valmisteverotusta koskevaksi
lainsäädännöksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valmisteverotukseen liittyvä lainsäädäntö kokonaisuudessaan uudistettavaksi Suomen mahdollisen Euroopan unionin (EU) jäsenyyden vuoksi.

Euroopan yhteisön (EY) jäsenvaltioiden välisessä kaupassa on luovuttu rajalla tapahtuvasta verotuksesta ja valvontatoimenpiteistä. Sisämarkkinakauppaan sovelletaan yhtenäisiä valmisteverotusta koskevia menettelytapasäännöksiä, ja verotusta varten on luotu oma valvontajärjestelmänsä.

EY:ssä yhtenäisen valmisteverojärjestelmän piiriin kuuluvat tupakkavalmisteet, alkoholi ja alkoholijuomat sekä mineraaliöljyt. Näille tuotteille on määritelty yhtenäiset veroperusteet sekä vähimmäisveromäärät. Esityksessä ehdotetaan EY-sopeutuksesta johtuvien sanottujen harmonoitavien verojen piiriin kuuluvien tuotteiden verottamisen ja sisämarkkinakaupasta johtuvien menettelyjen saattamista voimaan.

EY:n yhtenäisen verojärjestelmän piiriin kuuluvien valmisteverojen lisäksi ehdotetaan kansallisesti kannettavaksi valmisteveroa pääasiallisesti valtiontaloudellisten ja ympäristöperusteisten syiden vuoksi. Makeisista ja virvoitusjuomista ehdotetaan annettavaksi uusi yhteinen verolaki. Kivihiilestä, jyrsin- ja palaturpeesta, maakaasusta, sähköstä ja mäntyöljystä kannettavasta verosta ehdotetaan annettavaksi laki eräiden energialähteiden valmisteverosta. Kansallista valmisteveroa ehdotetaan kannettavaksi lisäksi savukepaperista, juomien kertakäyttöpäällyksistä sekä eräistä öljytuotteista. Huoltovarmuusmaksu ehdotetaan liitettäväksi nestemäisistä polttoaineista annetun lain alaisuuteen.

Ravintorasvoista, sokerista ja rehujen rasvasta ja valkuaisesta kannettavasta valmisteverosta ehdotetaan luovuttavaksi.

Yhdenmukaistettujen valmisteverojen piiriin kuuluvat tuotteet vastaavat pääosin Suomessa nykyisin veronalaisia tuotteita. Sanottujen veronalaisten tuotteiden veromäärät ylittävät myös EY:ssä säädetyt vähimmäisverotasot kaikkien muiden tuotteiden paitsi savukkeiden osalta, joiden veroa ehdotetaan lievästi korotettavaksi.

Sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmään siirtymisen vuoksi valtion verotulot vähenisivät edellä mainittujen kumottavien verolakien vuoksi. Erikseen on tarkoitettu valtiontaloudellisten syiden vuoksi korottaa polttoaineiden valmisteveroa.

Turpeen alkutuotevähennys ehdotetaan korvattavaksi poistamalla turpeen lisäveron hiilidioksidiverokomponentti vuoden 1955 alusta toistaiseksi. Hiilidioksidiveroa ryhdyttäisiin kantamaan jatkossa saman verran kuin kivihiilen vastaavaa veroa korotetaan kuitenkin niin, että turpeen hiilidioksidiverokomponentti olisi enintään 30 prosenttia kivihiilen vastaavasta verosta. Maakaasun tuontihintavähennys ehdotetaan korvattavaksi alentamalla maakaasun veroa 50 prosentilla kolmen vuoden ajan.

Ahvenanmaan verotuksellisesta asemasta ehdotetaan säädettäväksi erikseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait liittyvät Suomen jäsenyyteen EU:ssa ja ovat tarkoitettuja tulemaan voimaan samanaikaisesti jäsenyyden kanssa paitsi kumottavat lait ravintorasva-, sokeri- sekä rehujen rasva- ja valkuaisverosta, jotka ehdotetaan saatettaviksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1994, jos Suomi liittyy EU:n jäseneksi.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1	4 luku. Verottomuus	42
YLEISPERUSTELUT	3	5 luku. Veron ilmoittamisvelvollisuus ..	43
1. Lainsäädäntö ja nykytila	3	6 luku. Veron määrääminen	43
2. Valmisteverotus EY:ssä	8	7 luku. Veron suorittaminen ja mak-	44
2.1. Valmisteverotusjärjestelmä	8	suunpano	44
2.2. Harmonoidut valmisteverot EY:ssä	13	8 luku. Veronalaisten tuotteiden hal-	44
2.2.1. Tupakkavero	13	tuunotto	44
2.2.2. Alkoholi- ja alkoholijuomavero ...	14	9 luku. Ennakkotieto	44
2.2.3. Polttoaineiden valmistevero	17	10 luku. Muutoksenhaku	45
2.3. Kansalliset valmisteverot EY:n jäsenmais-	19	11 luku. Huojennus	45
sa	19	12 luku. Tuotteiden siirtäminen	45
2.3.1. Tanska	19	13 luku. Veron palauttaminen	46
2.3.2. Belgia	20	14 luku. Kirjanpitovelvollisuus	47
3. Suomen saamat poikkeukset liittymissopimuk-	20	15 luku. Tarkastus ja tietojenantovelvolli-	47
sessä	20	suus	47
4. Ahvenanmaan maakuntaa koskeva poikkeus ...	21	16 luku. Salassapitovelvollisuus	47
5. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	21	17 luku. Rangaistussäännökset	47
5.1. Valmisteverotuslaki	21	18 luku. Erinäiset säännökset	48
5.2. Laki tupakkaverosta	24	19 luku. Voimaantulo ja siirtymäsään-	48
5.3. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta ..	25	nökset	48
5.4. Laki nestemäisten polttoaineiden valmiste-	26	1.2. Laki tupakkaverosta	48
verosta	26	1.3. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta ..	50
5.5. Laki eräiden energialähteiden valmisteve-	29	1.4. Laki nestemäisten polttoaineiden valmiste-	53
rosta	29	verosta	53
5.6. Polttoaineiden veromäärien muutokset	30	1.5. Laki eräiden energialähteiden valmisteve-	56
vuonna 1995	30	rosta	56
5.7. Kansalliset valmisteverolait	31	1.6. Laki makeis- ja virvoitusjuomaverosta ..	58
5.7.1. Laki makeis- ja virvoitusjuomaveros-	32	1.7. Laki öljyjätემaksusta annetun lain muut-	60
ta	32	tamisesta	60
5.7.2. Laki öljyjätემaksusta annetun lain	32	2. Voimaantulo	61
muuttamisesta	32	LAKIEHDOTUKSET	61
5.7.3. Laki eräiden valmisteveroista annet-	32	1. Valmisteverotuslaki	61
tujen lakien kumoamisesta	32	2. Laki tupakkaverosta	74
6. Esityksen vaikutukset	33	3. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta	78
6.1. Taloudelliset vaikutukset	33	4. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta	81
6.2. Hallinnolliset ja henkilöstövaikutukset ...	34	5. Laki eräiden energialähteiden valmisteverosta .	85
7. Asian valmistelu	35	6. Laki makeis- ja virvoitusjuomaverosta	89
8. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	36	7. Laki öljyjätემaksusta annetun lain muuttamises-	94
8.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista	36	ta	94
ja velvoitteista	36	8. Laki eräiden valmisteveroista annettujen lakien	95
8.2. Riippuvuus muista esityksistä	36	kumoamisesta	95
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	36	LIITE	96
1. Lakiehdotusten perustelut	36	Rinnakkaisteksti	96
1.1. Valmisteverotuslaki	36	7. Laki öljyjätემaksusta annetun lain muuttami-	96
1 luku. Yleiset säännökset	36	sesta	96
2 luku. Verovelvollisuus	39		
3 luku. Veron määräämisen ajankohta ja	41		
verotettavat määrät	41		

YLEISPERUSTELUT

1. Lainsäädäntö ja nykytila

Suomessa tällä hetkellä kannettavat valmisteverot voidaan jakaa tavoitteittensa perusteella lähinnä fiskaalisiin, maatalouspoliittisiin ja ympäristöpoliittisiin veroihin. Näiden tavoitteiden lisäksi veroihin liittyy usein myös muita tavoitteita. Fiskaalisina valmisteveroina voidaan pitää tupakka-, alkoholi- ja makeis- ja virvoitusjuomaveroa sekä polttoaineiden perusveroa. Maatalouteen liittyviä veroja taas ovat elintarviketuotteiden valmistevero, ravintorasva-, sokeri-, sekä rehujen rasva- ja valkuaisvero. Ympäristöpoliittisia valmisteveroja puolestaan ovat polttoaineiden valmisteveron, alkoholi- ja virvoitusjuomaveron lisävero, sekä valmisteveroihin rinnastettava öljyjätetmaksu.

Valmisteveroja kannetaan sekä kotimaassa valmistetuista että tuontituotteista yhtäläisin perustein. Kotimaista valmistusta koskevat yleiset valmisteverotuksen menettelytapasäännökset sisältyvät valmisteverotuslakiin (558/74), joka on tullut voimaan 1 päivänä lokakuuta 1974.

Valmisteverotuslakia sovelletaan maassa valmistetuista tupakkatuotteista, alkoholi- ja makeisista, polttoaineista, makeisista, elintarviketuotteista, ravintorasvoista, sokerista sekä rasva- ja valkuaisrehuista suoritettavien valmisteverojen sekä soveltuvin osin varmuusvarastointimaksun ja öljyjätetmaksun määräämisessä, mikäli asianomaisessa valmisteverolaisessa tai varmuusvarastointimaksua tai öljyjätetmaksua koskevassa laissa ei ole toisin säädetty. Valmisteveron perusteista on säädetty erikseen kussakin edellä mainittua tuotetta koskevassa valmisteverolaisessa.

Maahan tuoduista tuotteista suoritettavan valmisteveron määräämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista on säädetty tai määrätty. Tuontitavaroiden valmisteverotus toimitetaan siten pääsääntöisesti tulli- (573/78) ja tulliverolain (575/78) säännösten nojalla.

Valmisteverotuslain mukaan verovelvollisella tarkoitetaan sitä, joka asianomaisen valmisteverolain mukaan on velvollinen suorittamaan valmisteveroa. Milloin tuotteen valmistus tapahtuu toisen lukuun ja tämän toimeksiannosta, pidetään verovelvollisena toimeksiantajaa. Aineellisten valmisteverolakien mukaan valmisteveroa on velvollinen suorittamaan jokainen,

joka valmistaa ansiotarkoituksessa tai tuo maahan valmisteveronalaiseksi säädettyjä tuotteita. Valmisteveroa on myös velvollinen suorittamaan se, jolle on toimitettu kotimaassa valmistettuja valmisteveronalaisia tuotteita, jollei niitä ole käytetty verottomaan tarkoitukseen.

Polttoaineverolaisissa verovelvolliseksi on säädetty myös verottamattoman polttoaineen varastossapitäjä. Luvan tällaisen verottamattoman polttoaineen varaston pitämiseen antaa tullihallitus. Varastossapitäjällä puolestaan tarkoitetaan sitä, jolle tullihallitus on antanut luvan pitää polttoaineita verottamattoman polttoaineen varastossa. Tällaisia luvanhaltijoita ovat polttoaineiden maahantuontia ja kaupaa harjoittavat yhtiöt. Niinkään alkoholi- ja virvoitusjuomaverolaisissa verovelvollisena voi olla verottoman varaston pitäjä.

Kotimaassa valmistetuista valmisteveron alaisista tuotteista on ennen toiminnan aloittamista annettava ilmoitus piiritullikamarille. Verovelvollisen on annettava veroilmoitus kulta-kin kalenterikuukaudelta (verokausi). Veroilmoitus on toimitettava valmistuspaikan piiritullikamarille viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 18 päivänä. Piiritullikamari vahvistaa verotuspäätöksellä verokaudelta suoritettavan valmisteveron. Valmistevero on maksettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 27 päivänä.

Valmistevero vahvistetaan sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on viety valmistuspaikalta. Vero määrätään niistä tuotteista, jotka sen verokauden aikana on viety valmistuspaikalta, tuoteryhmittäin valmisteveron perusteena olevalta yksiköltä.

Kotimaisen valmistuksen perusteella toimitettuun verotukseen haetaan muutosta, veroa oikaistaan, toimitetaan arvioverotus tai jälkiverotus valmisteverotuslain nojalla. Nämä säännökset ovat tarkoituksenmukaisuus- ja yhdenmukaisuussyistä samanlaiset kuin tullilain vastaavat säännökset.

Maaliskuusta 1993 alkaen on siirrytty reaaliaikaiseen atk-järjestelmään, jossa verojen laskenta ja verotuspäätösten tulostus tapahtuu piiritullikamarin päätteellä veroilmoituksen tallennuksen yhteydessä. Verotustiedoista muodostetaan myös kotimaan valmisteverotuksen tilastotiedosto keskuskoneelle. Tästä tiedostosta on mahdollista saada erilaisia vero- ja piirikohtaisia tai kokonaistilastoraportteja.

Valmisteverotuslaissa ja -asetuksessa (729/74) on lisäksi veronkorotusta, virhemaksua, suorittamatta jääneen valmisteveron maksuunpanoa ja sille määrättävää veronlisäystä, palautettavalle tai takaisin perittävälle valmisteverolle laskettavaa korkoa, ennakkotietoa, verovelvollisen kirjanpitovelvollisuutta, viranomaisen sallassapitovelvollisuutta sekä veronhuojennusta koskevia säännöksiä.

Valmisteverojen määräämisestä, maksuunpanosta ja kannosta huolehtii tullilaitos.

Tupakkavero

Laki tupakkaverosta (875/79) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Fiskaalisten tavoitteiden ohella tupakkaveron tarkoituksena on edistää niitä tavoitteita, joita säädetään laissa toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi (693/76).

Tupakkatuotteilla tarkoitetaan tullitariffin nimikkeisiin 24.02 ja 24.03 kuuluvaa valmistettua tupakkaa sekä nimikkeeseen 48.13 kuuluvaa vähittäismyymintimuodossa olevaa savukepaperia. Tupakkaverona kannetaan peruseroa ja lisäveroa. Tupakkaveron perusero on nuuskasta ja purutupakasta 20 prosenttia, sikareista ja piipputupakasta 30 prosenttia ja muista tupakkatuotteista 40 prosenttia tuotteen vähittäismyyntihinnasta. Tupakkaveron lisäverosta on tupakkaverolaissa säädetty tuoteryhmittäin vain lisäveron yksikköpohjaiset enimmäismäärät, jotta tupakkatuotteiden verotusta voitaisiin valtiontaloudellisista tai muista syistä tarvittaessa muuttaa. Lisäveron enimmäismäärät ovat nykyisen lain mukaan savukkeista ja sikarisavukkeista 160 markkaa 1 000 kappaleelta, muista sikareista 500 markkaa 1 000 kappaleelta, piippu- ja savuketupakasta, nuuskasta ja purutupakasta 95 markkaa kilolta sekä määräkokoan leikatusta vähittäismyymintimuodossa olevasta savukepaperista 15 markkaa 1 000 savuketta vastaavalta kappaleelta tai paperin osalta.

Laissa mainittujen enimmäismäärien puitteissa valtioneuvostolla on oikeus päättää lisäveron suuruudesta. Lisävero voidaan lain mukaan määrätä prosentteina tuotteen vähittäismyyntihinnasta ja porrastaa toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 6 §:n luokituksen mukaisesti. Tupakkatuotteista suoritettavasta lisäverosta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (526/92, muutos 283/94) savuk-

keille on säädetty myös yksikköpohjainen vähimmäisvero, jonka tarkoituksena on ehkäistä vähittäismyyntihintojen käyttö kilpailukeinona.

Kaikki yleisessä myynnissä olevat tupakkatuotteet on varustettava hinta- tai tarkastuslipukkeilla. Valmistajan on varustettava kotimaan myyntiä varten valmistetut tupakkatuotteet vähittäismyyntipäällyksiin kiinnitettävillä hintalipukkeilla ennen niiden viemistä valmistuspaikalta. Hintalipukkeeseen on merkittävä sisällyksen laji ja määrä, valmistajan tai valmistuttajan nimi sekä vähittäismyyntihinta. Maahantuojan on ennen tullauksen loppuun saattamista varustettava kaupallista myyntiä varten maahantuodut tupakkatuotteet vähittäismyyntipäällyksiin kiinnitettävillä hintalipukkeilla, joihin on merkittävä vähittäismyyntihinta. Muuhun kuin kaupalliseen myyntiin tarkoitettujen tupakkatuotteiden tavanomaisia lahjoja ja tullittomia tuomisia lukuun ottamatta on tulliviranomaisen varustettava tarkastuslipukkeilla.

Tupakkaverolain mukaan tupakkatuotteista ei saa periä korkeampaa hintaa kuin mistä tupakkaveron on suoritettu. Mainittu rajoitus ei koske tullihuutokaupasta ostettuja tupakkatuotteita. Lisäksi hintalipukkeeseen merkittyä vähittäismyyntihintaa saadaan korottaa kohtuullisella määrällä myydessä tupakkatuotteita majoitus- ja ravitsemisliikkeissä tapahtuvan tarjoilun yhteydessä.

Verottomia ovat maassa valmistetut tupakkatuotteet, jotka viedään maasta tai siirretään vapaa-alueelle, tullivaraastoon tai verottomien tavaroiden myymälään taikka luovutetaan tullivierolain 16 §:n 1 kohdassa (1386/92) mainittuun tarkoitukseen. Lisäksi verottomia ovat maahan tuodut tupakkatuotteet, mikäli ne ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (660/87) tai muun sopimuksen kuin tulleja koskevan kansainvälisen sopimuksen perusteella. Verottomia ovat myös viranomaisille näytteiksi luovutetut sekä tupakkaverolaissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen käytettävät tupakkatuotteet.

Alkoholijuomavero

Laki alkoholijuomaverosta (532/94) on tullut voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994. Alkoholijuomaverolakia säädettäessä on otettu huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) kilpailu- ja monopoli-

määräysten vaikutukset sekä huomattavilta osin EY:ssä sovellettava alkoholiverotuksen rakenne ja verotusmenettely.

Alkoholijuomalla tarkoitetaan sellaista alkoholilaisissa (459/68) tarkoitettua alkoholijuomaa, joka sisältää yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomat on jaettu verotuksellisesti oluisiin, viineihin ja muihin alkoholijuomiin. Verona kannetaan perusveroa ja lisäveroa. Oluen perusvero on 1,70 markkaa jokaiselta juomalitran sisältämältä senttilitralla etyylialkoholia. Oluen perusveroa voidaan alentaa 20 prosentilla, jos olut on valmistettu yrityksessä, jonka vuosituotanto on enintään 1 000 000 litraa. Viinit on tilavuusprosentin mukaan verotuksellisesti jaettu kolmeen tuoteryhmään, joissa perusvero on 8, 13 tai 17 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa. Muiden alkoholijuomien perusvero on 2,65 markkaa tai 3,00 markkaa jokaiselta juomalitran sisältämältä senttilitralla etyylialkoholia riippuen siitä, onko tuotteen alkoholipitoisuus enintään 22 vai yli 22 tilavuusprosenttia. Verovelvollisen on verotusta varten ilmoitettava verotettavan tuotteen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina.

Lisäveroa on velvollinen suorittamaan alkoholijuomien pakkaaja tai maahantuojaja taikka valtuutettu varastossapitäjä, milloin tämän verottamattomaan varastoon on siirretty verotta alkoholijuomia. Lisäveron määrä on 4 markkaa litralta. Lisäverosta voi vapautua, mikäli verovelvollinen esittää selvityksen kyseisen alkoholijuoman vähittäismyyntipakkauksen kuumisesta ympäristöministeriön hyväksymän kierrätysjärjestelmän piiriin. Tällöin edellytyksenä on lisäksi, että ympäristöministeriö on katsonut vähittäismyyntipäilyksen olevan uudelleen täytettävä. Mikäli vähittäismyyntipakkaus on raaka-aineena hyödynnettävissä, lisäveroa on suoritettava 1 markka litralta.

Tullihallitus voi hakemuksesta hyväksyä valtuutetuksi varastonpitäjäksi säännöllistä liiketoimintaa harjoittavan, luotettavaksi ja vastuukykyiseksi katsottavan maahantuojan, valmistajan tai tukkumyyjän sekä erityisistä syistä muiden alkoholijuomien kuin oluen osalta myös vähittäismyyjän.

Verotonta on muun muassa muiden verottamattomien alkoholijuomien kuin oluen myynti tai muu luovutus valtuutetun varastossapitäjän verottamattomien alkoholijuomien varastoon, kaikkien alkoholijuomien tuonti valtuutetun

varastossapitäjän varastoon sekä alkoholilaisissa tarkoitettu erityismyynti.

Polttoainevero

Laki polttoaineverosta (948/82) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Polttoaineveroa kannetaan tällä hetkellä kivihiiilestä, jyrsinpolttoturpeesta, lyijyttömästä ja lyijyllisestä moottoribensiinistä sekä näiden sekoituksesta, dieselöljystä, kevyestä ja raskaasta polttoöljystä, maakaasusta sekä ydinvoimalla ja vesivoimalla tuotetusta ja maahan tuodusta sähköenergiasta.

Energian kulutuksen kasvun hillitsemiseksi ja energiantuotannosta ja kulutuksesta aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi edellä mainituista polttoaineista kevyt polttoöljy, raskas polttoöljy, kivihiihi, maakaasu sekä jyrsinpolttoturve säädettiin uudelleen vuoden 1990 alusta polttoaineveron alaisiksi (1119/89) sen jälkeen, kun ne 1 päivänä heinäkuuta 1986 tapahtuneen energiaverouudistuksen vuoksi oli siirretty pelkästään liikevaihtoverollisiksi. Samalla vuoden 1990 alusta alettiin kantaa fossiilisten polttoaineiden yleistä ympäristöveroa lisäveron muodossa.

Energiaverotuksen yleistä rakennetta muutettiin vuoden 1994 alusta polttoaineverosta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (1161/93) siten, että kaikille primäärienergiälähteille määrättiin niiden energiasisällön mukaan määräytyvä vero. Veroa ei kanneta puusta, tuulienergiasta eikä energiantuotannossa käytettävästä jätteestä. Lisäksi fossiilisista polttoaineista kannetaan niiden hiilisisällön mukaan määräytyvä vero. Vero on jaettu hiili- ja energiaosuuteen siten, että veron kokonaistuotosta noin 60 prosenttia kertyy hiilipitoisuuden perusteella ja noin 40 prosenttia energiasisällön perusteella. Hiilipitoisuuden mukaan määräytyvä vero on 22,1 markkaa hiilidioksiditonilta ja energiasisällön mukaan määräytyvä vero on 2,1 markkaa megawattitunnilta. Lisävero on määritelty verotaulukossa kullekin polttoaineelle erikseen niiden keskimääräisen hiili- ja energiasisällön mukaan. Jyrsinpolttoturpeesta kannetaan energiasisältöön perustuvan veron lisäksi hiilisisältöön perustuvaa veroa, joka on 30 prosenttia kivihiiilen vastaavasta verosta. Ydinvoimalla tuotetun ja maahan tuodun sähkön lisävero on 0,6 penniä kilowatt-

tittunnilta ja vesivoimalla tuotetun sähkön lisävero on 0,2 penniä kilowattitunnilta.

Polttoaineveron perusveroa kannetaan moottoribensiinistä, dieselöljystä, kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä ydinvoimalla tuotetusta ja maahan tuodusta sähköstä. Lyijyttömän ja lyijyllisen moottoribensiinin niin sanottu reformuloidun laadun sekä rikittömän dieselöljyn käytön edistämiseksi näiden tuotteiden perusvero on porrastettu vastaavan peruslaatuisten moottoribensiinin ja dieselöljyn veroa lievemmäksi, koska reformuloitujen polttonesteiden käyttöönotto katsottiin nopeavaikutteiseksi keinoksi tieliikenteen pakokaasupäästöjen vähentämisessä.

Ydinvoimalla tuotetusta sähköstä kannetaan perusveroa 1,5 penniä kilowattitunnilta, jolloin ydinvoiman vero on samalla tasolla kuin sähköverolain (1558/92) voimassa ollessa. Tuontisähköstä kannetaan perusveroa 0,7 penniä kilowattitunnilta, jolloin tuontisähkön vero vastaa kotimaisen sähkön keskimääräistä verorasitusta.

Polttoaineveroa on velvollinen suorittamaan muun muassa polttoaineen valmistaja, maahantuojaja ja varastossapitäjä. Tullihallitus voi hakemuksesta antaa luvan verottamattoman polttoaineen varaston pitämiseen. Vero määrätään maassa valmistetun polttoaineen valmistajalle ja varastossapitäjälle niiden määrien perusteella, jotka verovelvollisen kirjanpidon mukaan on verokauden aikana luovutettu verolliseen kulutukseen. Käytännössä verotus toimitetaan niin sanottujen volyymilitrojen mukaan. Jyrsinpolttoturpeen osalta verovelvollinen on se, joka käyttää turvetta energianlähteenä sähkön ja kaukolämmön tuottamiseen ja teolliseen tuotantotoimintaan.

Verotonta on muun muassa polttoaine, joka myydään, muutoin luovutetaan tai tuodaan maahan varastossapitäjän verottamattoman polttoaineen varastoon tai valtion varmuusvarastoon. Teollisuuden verorasituksen kannalta olennaisimmat vapautusperusteet on säädetty polttoaineille, joita käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa.

Varmuusvarastointimaksu

Valtion varmuusvarastoinnin ja muun huoltovarmuuden kehittämisen ja turvaamisen valtiolle aiheuttamien menojen rahoittamiseksi on 1 päivänä heinäkuuta 1984 voimaan tullen

varmuusvarastointimaksusta annetun lain (1105/83) liitteenä olevassa maksutaulukossa mainituista tuotteista suoritettava varmuusvarastointimaksua. Lain tavoitteena on, että varmuusvarastointimaksun avulla lain piirissä olevien tuotteiden varmuusvarastoinnista ja muun huoltovarmuuden ylläpitämisestä valtiolle aiheutuvat kustannukset siirretään ensi kädessä kyseisen tuotteen käyttäjien maksettaviksi. Varmuusvarastointimaksun tuotto ohjataan Huoltovarmuuskeskuksen hallinnoimaan huoltovarmuusrahastoon, joka on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Kauppa- ja teollisuusministeriön alainen Huoltovarmuuskeskus vastaa huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/92) mukaan muun muassa valtion varmuusvarastoinnin hoidosta sekä huoltovarmuuden kehittämisestä ja ylläpidosta.

Varmuusvarastointimaksua ovat velvollisia suorittamaan tuotteen maahantuojaja, valmistaja, polttoaineverosta annetussa laissa tarkoitettu varastossapitäjä sekä se, jolle tuotteita on luovutettu valtion varmuusvarastosta. Varmuusvarastointimaksun määrittämisestä, suorittamisesta, maksuunpanosta ja kannosta, ilmoitusvelvollisuudesta ja muutoinkin noudatetaan soveltuvin osin, mitä polttoaineverosta annetussa laissa tai sen nojalla on säädetty tai määrätty. Nestemäisistä polttoaineista kannettavan varmuusvarastointimaksun lisäksi maksua kannetaan koksista ja puolikoksista, kaliumkloridista, synteettisestä kumista, tolueenista, synteettisistä kuiduista, piiraudasta, piimanganraudasta, eräistä muista ferroseoksista, tinatusta pellistä ja levyistä sekä grafiittielektrodeista. Viimeksimainittujen tuotteiden maksun määrä on 3 prosenttia tullausarvosta tai arvonlisäveron perusteesta.

Varmuusvarastointimaksutonta on muun muassa tuotteen käyttö erään edellytyksin vientitavaran valmistukseen tai muuhun käsittelyyn sekä tuotteen toimittaminen varastoitavaksi turvavarastolain (970/82) nojalla tehdyn sopimuksen nojalla tai sellaiselle yritykselle, joka on sitoutunut varastoimaan kyseistä tuotetta turvavarastolain nojalla tehdyn sopimuksen perusteella Huoltovarmuuskeskuksen riittäväksi katsoman määrän. Niinikään varmuusvarastointimaksutonta on tuotteen myynti tai muu luovutus valtion varmuusvarastoon ja polttoaineen myynti, muu luovutus tai maahantuonti verottamattoman polttoaineen varastoon tai valtion varmuusvarastoon sekä polttoaineen maahantuonti yksityiseen tullivarastoon.

Makeisvero

Voimassa oleva laki makeisverosta (867/79) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Makeisilla tarkoitetaan lain liitteenä olevassa verotaulukossa tarkoitettuja tuotteita. Verotaulukon mukaan makeisveronalaisia tuotteita ovat tullitariffin nimikkeeseen 17.04. kuuluvat lakritsi- ja arabikumivalmisteet sekä karamellit, rakeet, toffheet, pastillit, purukumit ja eräät muut tähän nimikkeeseen kuuluvat valmisteet, tullitariffin nimikkeeseen 18.06. kuuluvat suklaa ja kaakaota sisältävät makeiset sekä tullitariffin nimikkeeseen 21.06. kuuluvat karamellit, toffheet, pastillit, purukumit ja niihin rinnastettavat makeiset sekä arabikumivalmisteet ja kuvioiksi, palasiksi tai tangoiksi muodostettu marmelaati. Makeisveron määrä on 3,50 markkaa kilolta.

Virvoitusjuomavero

Laki virvoitusjuomaverosta (870/79) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Virvoitusjuomaverona kannetaan perusveroa ja lisäveroa. Perusveroa on velvollinen suorittamaan jokainen, joka valmistaa ansiotarkoituksessa tai tuo maahan virvoitusjuomia. Virvoitusjuomaveron piirissä ovat lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainitut sellaisenaan juotavaksi kelpaavat tuotteet, virvoitusjuomien valmistukseen soveltuvat nestemäiset tuotteet ja kiinteässä muodossa olevat juoma-aineet sekä I veroluokan olut. Perusvero on 0,27 markkaa litralta. Kiinteässä muodossa olevan juoma-aineen perusvero on 2 markkaa kilolta. Juomien valmistukseen käytettävistä nestemäisistä tuotteista kannetaan perusveroa niistä saatavan juomamäärän perusteella. Perusveroa ei kanneta tuotteista, jotka on valmistettu herukasta, juolukasta, karpalosta, karviaismarjasta, mansikasta, mesimarjasta, mustikasta, muuraimesta, pihlajanmarjasta, puolukasta, ruusunmarjasta, variksenmarjasta, tyrnimarjasta tai vadelmasta.

Lisäveroa on velvollinen suorittamaan virvoitusjuomaverolaissa tarkemmin määriteltyjen virvoitusjuomien pakkaaja tai maahantuoja, mikäli juomat on pakattu sellaisiin vähittäismyyntipäällyksiin, jotka eivät kuulu ympäristöministeriön hyväksymään panttiin perustuvaan talteenotto- ja kierrätysjärjestelmään. Lisävero on 3 markkaa litralta lasista tai metal-

lista valmistettuihin vähittäismyyntipäällyksiin pakatuista juomista ja 2 markkaa litralta muunlaisiin vähittäismyyntipäällyksiin pakatuista juomista.

Öljyjätemaksu

Öljyjätemaksusta annettu laki (894/86) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987. Öljyjätemaksusta kertyvät varat käytetään valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein öljyjätteistä ja niiden keräilystä, kuljetuksesta, varastoinnista ja käsittelystä aiheutuviin menoihin sekä avustuksina ongelmajätteiden alueellisten vastaanottoaikkojen perustamis- ja käyttökustannuksiin sekä valtakunnallisen ongelmajätelaitoksen kehittämiseen.

Öljyjätemaksua on suoritettava tullitariffin alanimikkeeseen 27.10.D kuuluvista voiteluöljyistä ja voitelurasvoista sekä tullitariffin alanimikkeisiin 34.03.19.00 ja 34.03.99.00 kuuluvista synteettisistä tai seosvalmisteista. Öljyjätemaksullisiksi tuotteiksi luetaan myös edellä mainittuihin tullitariffin nimikkeisiin kuuluvat muuntaja- ja katkaisijaöljyt, leikkuu-, puhdistus- ja muottiöljyt sekä hydraulioöljyt. Öljyjätemaksua on suoritettava 25 penniä kilolta.

Maksuttomia ovat muun muassa tuotteet, jotka käytetään vientituotteiden valmistukseen, lukuun ottamatta voiteluöljyä, joka käytetään vientituotteiden valmistuksessa voitelutarkoitukseen.

Sokerivero

Sokeriverosta annettu laki (872/79) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Laki liittyy sokerin tuotannon tukemiseen. Kotimaisen juurikassokerituotannon tukijärjestelmällä alennetaan sokerijuurikkaasta saatavan raaka-sokerin hinta maailmanmarkkinahinnan tasolle. Juurikassokerituotantoa harjoittavalle maksetaan valtion varoista vuosittain hinnanalennuskorvausta kotimaisten sokerijuurikkaiden käytöstä aiheutuvan raaka-ainekustannuksen alentamiseksi maailmanmarkkinahintatasolle. Järjestelmän periaatteena on, että kotimaisen sokerituotannon tuki rahoitetaan sokerista kannettavalla verolla.

Sokeriveroa kannetaan 1,17 markkaa kilolta. Sokerilla tarkoitetaan tullitariffin nimikkeisiin 17.01. ja 17.02. kuuluvia tuotteita ja nimikke-

seen 21.06. kuuluvaa siirappia, ei kuitenkaan laktoosia ja sokeriväriä sekä kemiallisesti puhdasta maltoosia ja fruktoosia. Veron piiriin kuuluvat siten ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi, siirappi ja keinotekoinen hunaja. Verosta on erikseen vapautettu tiettyjen erikoistuotteiden valmistukseen käytettävä sokeri.

Ravintorasvavero

Laki ravintorasvaverosta (879/79) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Ravintorasvojen verottamisen tavoitteena on, että kasviöljyn hinta asettuu kotimaisen rypsin hintaa vastaavalle tasolle. Vero vastaa kasviöljyn siemenen sisältämän öljyn kotimarkkinahinnan ja maailmanmarkkinahinnan välistä eroa.

Ravintorasvoilla tarkoitetaan lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainittuja tullitariffin 15. ryhmään kuuluvia rasvoja ja öljyjä. Verosta on erikseen vapautettu tiettyjen erikoistuotteiden valmistukseen käytettävät ravintorasvat.

Rehujen rasva- ja valkuaisvero

Laki rehujen rasva- ja valkuaisverosta (1162/90) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Rehurasvan ja rehuvalkuaisen verotuksen tavoitteena on rasvarehun tarpeettoman käytön hillitseminen, perusrehujen ja valkuaisrehujen hintasuhteiden korjaaminen perusrehujen käytön edistämiseksi ja rehuviljan vientitarpeen supistamiseksi sekä maataloustuotteiden vientikustannuksista maataloudelle kuuluvan osuuden kerääminen.

Rasva- ja valkuaisrehuilla tarkoitetaan lain liitteenä olevissa verotaulukoissa mainittuja tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi rehulain (376/86) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuihin rehuina.

2. Valmisteverotus EY:ssä

EY:ssä sisämarkkinat toteutuivat jäsenvaltioiden välisessä kaupassa vuoden 1993 alusta. Tavaroiden ja palvelun vapaan liikkuvuuden toteuttaminen sisämarkkinoilla on merkinnyt samalla luopumista jäsenvaltioiden välisestä rajavalvonnasta sekä edellyttänyt fyysisten, teknisten ja fiskaalisten kaupanesteiden poistamis-

ta. Rajavalvonnasta luopuminen sisämarkkinoilla on puolestaan edellyttänyt välillisen verotuksen, valmisteverotuksen ja arvonlisäverotuksen yhdenmukaistamista. Muussa tapauksessa verotuksen ja sen tason voimakas vaihtelu eri jäsenvaltioissa olisi johtanut kilpailuvääristymiin. Valmisteverotuksessa ei kuitenkaan ole saavutettu yksimielisyyttä veromäärien yhdenmukaistamisesta. Tämän vuoksi veronalaisille tuotteille on määritelty ainoastaan vähimmäisverotaset, joita jäsenvaltioiden on noudatettava.

Jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrätä tuotteen veromäärä kansallisesti, kunhan se ylittää vähimmäisverotason. Kullakin tuotteella on oma veromääränsä, jota ei ole mahdollista porrastaa, ellei direktiivissä ole siihen erityisesti annettu mahdollisuutta tai jäsenmaa ole saanut oikeutta poiketa siitä.

Valmisteverotuksen yhdenmukaistaminen kohdistuu myös veropohjaan sekä koko verotus- ja valvontajärjestelmään. Yhteisökaupassa verotus toimitetaan samalla tavalla kuin kotimaassa valmistetuista tuotteista. Olennaista on myös, että toisesta jäsenmaasta tuotavalle tuotteelle ei saa asettaa korkeampia veroja kuin, mitä on vastaavalla kotimaisella tuotteella.

Valmisteverotuksen yhdenmukaistaminen on toteutettu neuvoston antamilla direktiiveillä. Direktiiveissä on määritelty yhdenmukaisen valmisteverotuksen tavoitteet, jotka jäsenvaltion tulee saattaa voimaan kansallisella lainsäädännöllään.

Valmisteverotuksen kuten muunkin välillisen verotuksen harmonisointityö jatkuu sisämarkkinoiden muodostumisen jälkeen toimivuuden varmistamiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

2.1. Valmisteverotusjärjestelmä

Yhtenäistä valmisteverotusjärjestelmää varten on säädetty seuraavat direktiivit: neuvoston direktiivi 92/12/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta, muutettu direktiivillä 92/108/ETY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1992 (järjestelmädirektiivi).

Direktiivillä säädetään yleisestä valmisteverotusjärjestelmästä sisämarkkinakaupassa. Sisämarkkinoiden tavoitteena on tavaroiden va-

paa liikkuvuus, mikä koskee myös valmisteveron alaisia tuotteita. Direktiivillä varmistetaan, että valmisteveron alaiset tuotteet liikkuvat esteittä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja että niitä verotetaan asianmukaisella tavalla. Direktiivi sisältää verotusmenettelyä, valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta, jalostusta, varastointia, tuotteiden siirtoa, veronpalautusta, verovapautta, yksityisten henkilöiden maahantuontia sekä kansallisia poikkeuksia koskevia säännöksiä. Verosaamisten turvaamiseksi tarkastukset ovat välttämättömiä valmistuspaikoilla ja varastoissa. Valmisteverotusta varten luodaan valvontajärjestelmä, jolla seurataan tuotteiden liikkumista jäsenmaasta toiseen.

Valmisteverotusta koskevia menettelytapasäännöksiä voidaan soveltaa sellaisiin tuotteisiin, jotka ovat valmisteverotuksen piirissä kaikissa maissa. Koska verojen yhtenäistämistä on annettu säännökset vain mineraaliöljyjä, alkoholia ja alkoholijuomia sekä tupakkavalmisteita varten, sovelletaan järjestelmää yhteisössä vain näihin tuotteisiin.

Edellä mainitut tuotteet voivat olla myös muiden välillisten erityistarkoituksiin kannettavien verojen alaisia, jos näiden verojen kannossa noudatetaan valmisteveroissa ja arvonlisäverotuksessa sovellettavia verotussääntöjä veroperusteen määrittämisessä sekä veron laskennassa, kannossa ja valvonnassa. Jäsenvaltioilla on oikeus kantaa valmisteveroja myös muista kuin edellä mainituista tuotteista edellyttäen, että nämä verot eivät lisää rajamuodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa eivätkä vääristä kilpailua.

Valmistevero kannetaan tavaran lopullisessa kulutusmaassa siinä vaiheessa, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen tai havaitaan hävikkiä. Valmisteveronalaisille tuotteille perustetaan verottomia varastoja, joiden välillä tavaroita voidaan siirtää väliaikaisesti valmisteverottomina. Järjestelmän keskeisiä käsitteitä on valtuutettu varastonpitäjä, jolla tarkoitetaan jäsenvaltion viranomaisten auktorisoimaa luonnollista tai oikeushenkilöä, joka ansiotarkoituksessa valmistaa, jalostaa, pitää varastossa ja ottaa vastaan valmisteveron alaisia tuotteita verottomassa varastossa tai lähettää niitä väliaikaisesti verottomina.

Veroton varasto on paikka, jossa valtuutettu varastonpitäjä ansiotarkoituksessa, varaston sijaintipaikan jäsenvaltion asianomaisten viranomaisten asettamin ehdoin valmistaa, jalostaa,

pitää varastossa, vastaanottaa tai lähettää väliaikaisesti verottomia valmisteveron alaisia tuotteita.

Väliaikaisella verottomuusjärjestelmällä tarkoitetaan verojärjestelmää, jota sovelletaan väliaikaisesti verottomien valmisteveron alaisten tuotteiden valmistukseen, jalostukseen, varastointiin ja tuotteiden siirtoon.

Rekisteröity elinkeinonharjoittaja on luonnollinen tai oikeushenkilö, joka ei ole valtuutettu varastonpitäjä, mutta jonka jäsenmaan viranomaiset ovat auktorisoineet vastaanottamaan ansiotarkoituksessa toisesta jäsenmaasta tuotavia väliaikaisesti verottomia valmisteveron alaisia tuotteita. Rekisteröity liikkeenharjoittaja ei siis voi varastoida eikä lähettää väliaikaisesti verottomia valmisteveron alaisia tuotteita.

Rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja poikkeaa edellisestä siinä, että tämä on oikeutettu vain satunnaisesti ansiotarkoituksessa vastaanottamaan väliaikaisesti verottomia valmisteveron alaisia tuotteita. Tällainen elinkeinonharjoittaja ei myöskään voi varastoida eikä lähettää väliaikaisesti verottomia tuotteita. Lisäksi rekisteröimättömän liikkeenharjoittajan on asetettava vakuus maksettavasta valmisteverosta tavaran vastaanottajamaan viranomaisille ennen tavaran lähettämistä.

Tuotteiden valmisteveronalaisuus alkaa silloin, kun ne on yhteisön alueella valmistettu, tuotu yhteisön alueelle tai kun tuotteeseen ei enää sovelleta yhteisön tullijärjestelmää. Yhteisön alueelle kolmansista maista tuodut tai kolmansiin maihin vietävät valmisteveron alaiset tuotteet, joita ei ole laskettu vapaaseen liikkeeseen tai tuotteet, jotka on siirretty vapaa-alueelle tai vapaavarastoon, ovat väliaikaisesti valmisteverottomia.

Valmistevero tulee kannettavaksi silloin, kun tuote on luovutettu kulutukseen tai kun todetaan hävikkiä. Kulutukseen luovuttamisella tarkoitetaan valmisteveron alaisten tuotteiden luovuttamista väliaikaisesta verottomuusjärjestelmästä, veronalaista valmistusta väliaikaisen verottomuusjärjestelmän ulkopuolella tai maahantuontia, jossa veronalaisiin tuotteisiin ei sovelleta väliaikaista valmisteverottomuutta.

Veronkatoedellytyksinä tai veromääränä käytetään sen päivän säännöksiä ja veromäärää, joka on voimassa silloin, kun tuote luovutetaan kulutukseen siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteen luovutus tapahtuu tai jossa hävikki todetaan. Valmistevero määrätään ja kanne-

taan kunkin jäsenvaltion menettelytapojen mukaisesti kunkin jäsenvaltion noudattaessa samoja veronkanto- ja määräämismenettelyjä kotimaisiin tuotteisiin ja muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin.

Muiden kuin valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn tai rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan ostamista tuotteista, jotka myyjä tai joku tämän puolesta lähettää tai kuljettaa, kannetaan valmistevero siinä jäsenmaassa, jossa on niiden määräpaikka. Määrämaan valmistevero kannetaan myyjältä toimituksen ajankohdan mukaan. Myyjän sijaintimaan tulee varmistua siitä, että tavarahan myyjä asettaa vakuuden valmisteveron maksamisesta määräämaan asettamien ehtojen mukaisesti ennen tavaroiden toimittamista, suorittaa valmisteveron tavaroiden saavuttua määräämaan ja pitää kirjaa tuotteiden luovutuksesta. Jäsenvaltio voi kuitenkin säätää, että veron maksaa myyjän puolesta veroedustaja, joka sijoittautuu määräämaan ja on määräämaan viranomaisten hyväksymä.

Kunkin jäsenvaltion on annettava valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta, jalostusta ja varastointia koskevat säännökset noudattaen yhteisön järjestelmädirektiiviä. Verottomia tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa ja varastoida vain verottomissa varastoissa. Luvan verottoman varaston perustamiseen ja toimintaan antaa kunkin jäsenmaan asianomainen viranomainen.

Valtuutetun varastonpitäjän on asetettava tarvittaessa vakuus, joka kattaa valmistus-, jalostus- ja varastointiriskit sekä pakollinen vakuus, joka kattaa tavaroiden siirtoriskin. Verottoman tavarahan varastoluvan antaneen maan viranomaiset määrittelevät takuuehdot. Lisäksi valtuutetun varastonpitäjän on noudatettava verottoman varaston sijaintimaan asettamia vaatimuksia, pidettävä kirjaa kunkin varaston määrästä ja tavarasiirroista sekä suostuttava valvontatoimenpiteisiin ja varaston tarkistuksiin.

Valmisteverosta on vapaa verottomassa varastossa tapahtunut väliaikaisesti verottoman tavarahan force majeure-hävikki sekä tuotteen luonteesta johtuva valmistus-, jalostus-, varasto- tai kuljetushävikki jäsenvaltion asettamilla ehdoilla. Tätä verovapautta sovelletaan myös, kun tuotteita kuljetetaan väliaikaisesti valmisteverottomina. Jäsenvaltioiden välisessä kuljetuksessa tapahtunut hävikki todetaan määräämaan säännösten mukaisesti. Muusta hävikistä

vero kannetaan niiden säännösten mukaan, jotka ovat voimassa kysymyksessä olevassa jäsenmaassa hävikin tapahtuessa tai silloin, kun vajuus todetaan.

Tuotteita voidaan siirtää väliaikaisesti verottomina verottomasta varastosta toiseen. Varastonpitäjät katsotaan auktorisoiduksi sekä kansallista että jäsenmaiden välistä tavaroiden siirtoa varten. Yhteisön sisäisen tavaraliikenteen riskit katetaan tavarahan lähettävän auktorisoidun varastonpitäjän vakuudesta tai tarvittaessa yhdessä tai erikseen tavarahan lähettäjän tai kuljettajan yhteisestä vakuudesta. Tarvittaessa jäsenvaltio voi vaatia vakuuden myös tavarahan vastaanottajalta. Jäsenvaltiot laativat vakuutta koskevat tarkemmat säännökset. Vakuuden on oltava voimassa koko yhteisön alueella.

Tavarahan vastaanottaja voi olla myös muu ammattimainen elinkeinonharjoittaja kuin varastonpitäjä. Tällainen elinkeinonharjoittaja voi vain ottaa vastaan valmisteverottomia tuotteita, mutta ei pitää niitä varastossa eikä lähettää niitä verottomina edelleen. Elinkeinonharjoittaja voi pyytää auktorisointia ennen tavaroiden vastaanottamista jäsenvaltionsa viranomaisilta.

Rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan on asetettava vakuus valmisteveron maksamisesta, pidettävä kirjaa tuotteiden luovutuksista, näytettävä tuotteet vaadittaessa ja suostuttava valvontatoimenpiteisiin ja varaston tarkistuksiin. Rekisteröidyltä elinkeinonharjoittajalta kannetaan valmistevero tavaraita vastaanotettaessa ja vero suoritetaan noudattaen kunkin jäsenmaan menettelytapoja.

Rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan on tehtävä ennen tavaroiden toimittamista ilmoitus määräämaan veroviranomaisille ja asetettava vakuus valmisteveron maksamisesta, suoritettava määräämaan valmistevero tuotteita vastaanotettaessa noudattaen määräämaan menettelytapoja ja suostuttava määräämaan viranomaisien tarkastustoimenpiteisiin. Tavarasiirrot sekä rekisteröidylle että rekisteröimättömälle elinkeinonharjoittajalle ovat väliaikaisesti valmisteverottomia.

Tavarahan lähettävä valtuutettu varastonpitäjä voi myös asettaa määräämaan viranomaisien hyväksymän veroedustajan. Veroedustajan tulee asettaa tavarahan vastaanottajan edustajana ilman valtuutetun varastonpitäjän asemaa vakuus valmisteveron suorittamisesta määräämaan viranomaisien asettamien ehtojen mukaisesti,

suorittaa tavaroita vastaanottaessa määrään valmistevero noudattaen määrään menettelytapoja sekä pitää kirjaa tuotteiden luovutuksista ja ilmoittaa määrään viranomaisille tavaroiden luovutuspaikka.

Käytössä mahdollisesti olevista atk-järjestelmistä huolimatta kaikkia valmisteverovalvonassa siirrettäviä tuotteita siirrettäessä jäsenmaasta toiseen täytyy niitä seurata lähettäjän laatima hallinnollinen tai kaupallinen asiakirja. Mikäli vastaanottaja ei ole auktorisoitu tai rekisteröity elinkeinonharjoittaja, saateasiakirjaan on liitettävä tosite siitä, että valmistevero on suoritettu määrään maassa tai että on noudatettu jotain muuta vastaanottajamaan hyväksymää menettelyä.

Hallinnollisen tai kaupallisen saateasiakirjan niin sanottu kuittauskappale on toimitettava asianmukaisesti varmennettuna lähettäjälle viimeistään tavaroiden vastaanottamista seuraavan kuukauden 15 päivään mennessä. Valmisteveron alainen tuote poistetaan väliaikaisesta valmisteverottomuusjärjestelmästä sen jälkeen, kun tavaroiden lähettäjä on saanut palautuskopion saateasiakirjasta. Mikäli valmisteveron alaisia väliaikaisesti verottomia tuotteita viedään yhteisön ulkopuolelle, vientipaikan tulliviranomaisten on vahvistettava tuotteiden vienti ja palautettava lähettäjälle saateasiakirjan varmennettu kappale.

Jos lähettäjälle ei ole toimitettu kuittauskappaleita, tämän on ilmoitettava lähtömaan viranomaisille näiden erikseen määräämän ajan kuluessa. Tämä määräaika ei saa olla pidempi kuin kolme kuukautta tavaroiden lähettämisestä. Jäsenvaltiot sopivat yhdessä tarkastuksista, jotka voidaan tehdä atk-järjestelmällä.

Milloin valmisteveronalaisia tuotteita siirretäessä on toimittu säännösten vastaisesti tai on tehty rikkomus, jolla on vaikutusta valmisteveron suorittamiseen, kannetaan valmistevero siinä jäsenmaassa, jossa sääntöjenvastaisuus tai rikkomus on tehty, valmisteverovakuuden asettaneelta henkilöltä tai yhteisöltä. Veron kanto ei estä syytteen nostamista. Mikäli valmistevero kannetaan muussa kuin lähettäjävaltiossa, veron kantanut maa ilmoittaa asiasta lähtömaan viranomaisille. Mikäli virheen tai rikkomuksen tekopaikkaa ei voida määrittellä, katsotaan se tehdyksi siinä maassa, missä tällainen toiminta todetaan.

Tuotantoa, valmistusta, varastointia ja tavaroiden siirtoa koskevista määräyksistä jäsenvaltiot voivat myöntää poikkeuksia pienille viinin

tuottajille. Pienillä viinin valmistajilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tuottavat keskimäärin vähemmän kuin 1000 hehtolitran viiniä vuodessa.

Siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet on luovutettu kulutukseen, maksettu valmistevero voidaan elinkeinonharjoittajan pyynnöstä palauttaa, jos tuotteita ei ole tarkoitettu kulutettavaksi kyseisessä jäsenvaltiossa. Veronpalautusta ei kuitenkaan myönnetä, jos hakemus ei täytä jäsenmaan asettamia oikeellisuusvaatimuksia.

Veronpalautuksen saamiseksi lähettäjän on ennen tavaroiden toimittamista tehtävä veronpalautushakemus jäsenvaltionsa viranomaisille ja osoitettava, että valmistevero on suoritettu. Tavarat tulee siirtää valmisteverovalvonassa. Lähettäjän tulee toimittaa jäsenvaltionsa viranomaisille vastaanottajan merkinnöin varustettu siirtoasiakirja, joka osoittaa, että valmistevero on maksettu kulutusmaassa tai joka sisältää määrään veroviranomaisen osoitteen ja veroilmoituksen vastaanottopäivän ja rekisteröintinumeron. Niistä kulutukseen luovutetuista valmisteveronalaisista tuotteista, joissa on veromerkit tai identifiointimerkki, valmistevero voidaan palauttaa edellyttäen, että sen jäsenvaltion veroviranomaiset, jotka ovat antaneet veromerkin tai identifiointimerkin, toteavat merkkien tuhoutuneen.

Mikäli elinkeinonharjoittaja on valtuutettu varastonpitäjä, jäsenvaltiot voivat soveltaa yksinkertaistettua palautusmenettelyä.

Valmisteverosta on vapautettu tuotteet, jotka toimitetaan diplomaatti- tai konsulisuhhteissa oleville, isäntämaan hyväksymille kansainvälisille järjestöille ja sellaisten järjestöjen jäsenille, muiden NATO:n jäsenmaiden puolustusvoimille sekä kulutukseen, josta on sovittu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa edellyttäen, että tämä kulutus on säädetty myös arvonlisäverosta vapaaksi.

Edellä mainittuihin verovapauksiin sovelletaan isäntämaan asettamia ehtoja ja rajoituksia siihen asti, kunnes yhteisön verotussäännökset on hyväksytty. Verovapaus toteutetaan veronpalautusteitse. Jäsenmaat voivat myös sopia kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa verovapaudesta. Jäsenmaan on kuitenkin hyväksyttävä tällainen sopimus neuvostossa.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat vapauttaa vuoden 1999 kesäkuun loppuun asti sellaiset lentokenttien ja satamien verovapauksissa myymälöissä

myytävät tuotteet, jotka muihin jäsenmaihiin matkustavat henkilöt kuljettavat mukanaan matkatavarana. Lentokoneessa tai laivalla matkan aikana luovutetut tuotteet ovat verovapaista vastaavasti kuin verovapaissa myymälöissä myytävät tuotteet. Tällainen verovapaus koskee myös Englannin kanaalin alittavan tunnelin päissä olevia terminaaleja. Edellä mainittua verovapautta sovelletaan vain niihin tuotteisiin, joiden määrä ei henkilöä ja matkaa kohti ylitä yhteisön kolmansista maista tuleville matkustajille asettamia määriä. Jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että näitä matkustajille asetettuja määräyksiä sovelletaan oikein ja estää kaikki mahdollinen säännösten kiertäminen ja väärinkäyttö.

Yksityisten henkilöiden omaan käyttöön hankkimista ja mukanaan tuomista tuotteista valmistevero peritään siinä jäsenvaltiossa, josta ne on hankittu. Yhteisön sisäisessä liikenteessä kansalaiset voivat periaatteessa hankkia toisesta jäsenmaasta kaikkia siellä verotettuja tavaroita omaan käyttöönsä ilman rajoituksia. Harvittaessa tuodaanko tuotteita omaan käyttöön vai kaupallisiin tarkoituksiin, jäsenvaltioiden on otettava huomioon seuraavia seikkoja: tavaranhaltijan kaupallinen asema ja varastoinnin tarkoitus, tuotteiden sijaintipaikka ja tarvittaessa käytetty kuljetustapa, tavarasiakirjat sekä tuotteiden luonne ja määrä. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa tupakalle ja alkoholille suositusluonteisia ohjelasoja.

Näiden suositusluonteisten ohjemäärien on oltava vähintään seuraavat:

Tupakkavalmisteet	
savukkeet	800 kpl
pikkusikarit (alle 3 g:n sikarit)	400 kpl
sikarit	200 kpl
piippu- ja savuketupakka	1,0 kg
Alkoholijuomat	
viinat (väkevät alkoholijuomat)	10 l
välituotteet (väkevät viinit)	20 l
viinit (enintään 60 l kuohuviiniä)	90 l
olut	110 l

Jäsenvaltiot voivat kantaa valmisteveron kulutuksessa toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista mineraaliöljyistä, mikäli yksityishenkilö kuljettaa tai hänen lukuunsa näitä tuotteita kuljetetaan poikkeuksellisella kuljetustavalla. Poikkeuksellisella kuljetustavalla tarkoitetaan polttoaineiden kuljetusta muutoin kuin ajoneuvon polttoainesäiliössä tai varatan-

kissa sekä ammattimaisten elinkeinonharjoittajien suorittamaa nestemäisten lämmityspolttoaineiden kuljetusta muutoin kuin säiliöautoissa.

Hallinnolliset määräykset

Valmisteverotuksen hallinnointia varten komissiota avustaa valmisteverokomitea, joka koostuu jäsenmaiden edustajista, ja sen puheenjohtajana toimii komission edustaja. Komitea voi ottaa yhteisön valmisteveromääräyksiä koskevan asian tutkittavakseen joko puheenjohtajan tai jäsenvaltion aloitteesta.

Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta. Komissio hyväksyy suunnitellut toimenpiteet, mikäli ne ovat komitean lausunnon mukaisia. Mikäli suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai jos lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä. Mikäli neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio päättää ehdotetuista toimenpiteistä, ellei neuvosto ole yksinkertaisella enemmistöllä hylännyt mainittuja toimenpiteitä.

Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tieto soveltamastaan kansallisesta lainsäädännöstä.

Veromäärien laskennassa käytettävän ecun arvo kansallisissa valuutoissa määritellään keran vuodessa. Vaihtokurssina käytetään loka-kuun ensimmäisen työpäivän kurssia, joka julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä ja muunnetaan veroa sovelletaan seuraavan vuoden tammikuun ensimmäisestä päivästä alkaen. Voimassaolevat valmisteveromäärät voidaan kuitenkin pitää entisellään, jos hallinnollisena valuuttana ilmaistu veromäärä nousisi vähemmän kuin 5 prosenttia tai 5 ecua, joista kahdesta arvosta alhaisempi on otettava huomioon.

Jäsenvaltioiden on saatettava sekä verorakennetta että veromääriä koskevien direktiivien edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992 mennessä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä. Jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava asianomaiseen direktiiviin, tai niitä virallisesti jul-

kaistaessa niihin on liitettävä tämä viittaus. Jäsenvaltioiden on myös säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään. Lisäksi jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kirjallisesti direktiivien tarkoittamat keskeiset kansalliset säännökset.

Kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1994 neuvosto tarkistaa komission kertomuksen perusteella ja tarvittaessa komission ehdotuksesta yleisen vähimmäisveron ja valmisteverorakenteen sekä kuultuaan Euroopan parlamenttia toteuttaa yksimielisesti tarvittavat toimenpiteet. Komission kertomuksessa ja neuvoston tutkimuksessa otetaan huomioon sisämarkkinoiden toimivuus, verojen reaaliarvo, eri kategorioihin kuuluvien alkoholijuomien välinen kilpailu ja perustamissopimuksen yleiset tavoitteet.

Valmisteverotusta koskevaa tietojenvaihtoa koskee jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömän verotuksen alalla 19 päivänä joulukuuta 1977 annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY, jota on muutettu valmisteveronalaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25 päivänä helmikuuta 1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/12/ETY siten, että jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava keskenään muun muassa kaikkia tietoja, jotka liittyvät arvonlisäverojen, kivennäisöljyjen, alkoholin ja alkoholijuomien sekä valmistetun tupakan valmisteverojen määrittämiseen.

Valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25 päivänä helmikuuta 1992 annetun direktiivin 92/12/ETY sekä direktiivin 92/81/ETY muuttamisesta 14 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/108/ETY mukaan direktiivin 76/308/ETY otsikko on muutettu seuraavaksi: Neuvoston direktiivi, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1976, keskinäisestä avusta Euroopan maatalouden ohjaus- ja takuurahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toiminnoista johtuvien saatavien sekä maatalousmaksujen ja tullien sekä arvonlisäveron ja tiettyjen valmisteverojen perinnässä. Direktiivin soveltamisala on laajennettu koskemaan kivennäisöljyjen, alkoholin ja alkoholijuomien sekä valmistetun tupakan valmisteveroa.

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirtojen ja valmisteverovarastojen valvontaa varten EY:ssä on tarkoitus kehittää vuosina 1993—1995

oma tarkastusta palveleva tietojärjestelmä. Tavoitteena on rakentaa valmisteverotietojen vaihtojärjestelmä, jonka avulla verottomien valmisteveron alaisten tuotteiden siirrot verottomasta varastosta toiseen voidaan valvoa ilman rajatarkastuksia. Vuoden 1993 huhtikuun alkuun mennessä jäsenmaiden olisi tullut luoda atk-pohjainen rekisteri kaikista auktorisoiduista varastonpitäjistä, varastoista ja rekisteröidyistä liikkeenharjoittajista. Elektronisen tietojenvaihdon tilalle on kuitenkin sanotusta ajankohdasta lukien otettu käyttöön alkeellisempi ja suppeampi disketeillä tapahtuva valmisteverotietojen vaihtojärjestelmä (System for the Exchange of Excise Data, SEED). Disketeillä vaihdettavista rekistereistä on käytävä ilmi muun muassa rekisteröintinumero, järjestelmän piiriin kuuluvat tuotteet, viranomaisyhteydet ja osoitetiedot. Myöhemmin on tarkoitus luoda jäsenmaiden välille myös tietojenvaihtojärjestelmä. Pitkän ajan tavoitteena on korvata nykyinen saateasiakirjalla tapahtuva viranomaiskontrolli verottomien tuotteiden siirron seurannasta atk-järjestelmällä tapahtuvalla tietojen siirroilla.

2.2. Harmonoidut valmisteverot EY:ssä

EY:ssä yhdenmukaistetun valmisteverotuksen piiriin kuuluvat ainoastaan alkoholi ja alkoholijuomat, valmistettu tupakka sekä mineraaliöljyt. Vain näiden tuotteiden verotukseen ja valvontaan voidaan soveltaa yhtenäistettyä verotus- ja valvontajärjestelmää.

Välillisen verotuksen yhdenmukaistaminen on tärkeätä sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi. Vähimmäisverotasojen määrittelyllä pyritään asteittain harmonisoimaan valmisteveron tasoa yhteismarkkinoiden alueella. Yhtenäiset verotasot ja yhtenäiset veronalaisten tuotteiden määrittelyt vähentävät tarvetta hankkia samanlaisia tuotteita maasta, jossa verotuksen taso poikkeaa olennaisesti. Verorasituksen voimakas vaihtelu eri jäsenmaissa voisi aiheuttaa merkittäviä kilpailun vääristymiä. Yhdenmukaiset tuotekatteet ja verotasot luovat yhdenmukaiset kilpailuedellytykset samoilla tuotteilla kauppaa käyvien yritysten kesken.

2.2.1. Tupakkavero

Tupakkaverotusta varten EY:ssä on annettu seuraavat direktiivit:

neuvoston direktiivi 72/464/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1972, muista valmistetun tupakan kulutukseen kohdistuvista veroista kuin liikevaihtoveroista, toinen neuvoston direktiivi 79/32/ETY, annettu 18 päivänä joulukuuta 1978, muista valmistetun tupakan kulutukseen kohdistuvista veroista kuin liikevaihtoveroista, neuvoston direktiivi 92/78/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, muista valmistetun tupakan kulutukseen kohdistuvista veroista kuin liikevaihtoveroista annettujen direktiivien 72/464/ETY ja 79/32/ETY muuttamisesta, neuvoston direktiivi 92/79/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, savukkeiden verojen lähentämisestä sekä neuvoston direktiivi 92/80/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, muun valmistetun tupakan kuin savukkeiden verojen lähentämisestä.

Direktiivien mukaan tupakkavalmisteita ovat verotusmielessä savukkeet, sikarit ja pikkusikarit sekä piippu- ja savuketupakka, joka on jaettu savukkeiksi käärittäväksi hienoksi leikatuksi tupakaksi sekä muuhun piippu- ja savuketupakkaan. Piipputupakkaa ja itse käärittäviä savukkeita varten valmistettu tupakka on erotettu omilla määritelmillään toisistaan. Yksityiskohtaisemmin kaikki nämä tuoteryhmät on määritelty käytetyn raaka- aineen laadun, valmistustavan, lopputuotteen koon ja muodon sekä käyttötarkoituksen mukaan rakennedirektiivissä.

Savukepaperi ei EY:ssä kuulu järjestelmän piiriin, kuten ei myöskään nuuska, jonka käyttö on osittain kielletty EY:ssä.

Sisämarkkinoiden toteuttamiseksi savukkeille on määrättävä yleinen valmistevero, joka koostuu vähittäismyyntihintaan perustuvasta arvo-osasta, sekä erityisvalmisteverosta, joka lasketaan tuoteyksikköä kohti. Savukkeiden valmisteveron on oltava vähintään 57 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden kaikki verot sisältävästä vähittäismyyntihinnasta. Savukkeiden yleinen valmistevero on 1 päivästä tammikuuta 1993 vahvistettava siihen hintaluokkaan kuuluvien savukkeiden perusteella, joka 1 päivänä tammikuuta kunakin vuonna saatavien tietojen mukaan on kysytyin.

Jäsenvaltiot voivat kantaa savukkeista ja savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta vähimmäisvalmisteveroa, jos tämä ei nosta kokonaisverotasoja korkeammaksi kuin 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden ja kysytyimmän hintaluokan savukkeik-

si käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisverotasosta.

Yhteisöön sijoittautuneet valmistajat tai tarvittaessa näiden yhteisössä toimivat edustajat tai asiamiehet sekä maahantuojat, jotka tuovat tuotteita EY:n ulkopuolelta, saavat vapaasti vahvistaa kullekin tuotteelleen enimmäishinnat noudatettaviksi vähittäismyynnissä kussakin sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa nämä tuotteet on tarkoitettu luovutettaviksi kulutukseen.

Muista tupakkavalmisteista kuin savukkeista voidaan kantaa joko arvoeroa, joka lasketaan kunkin tuotteen valmistajan tai maahantuojan vapaasti määrittelemästä suurimmasta vähittäismyyntihinnasta, tai määräperusteista yksikköeroa tai arvo- ja yksikköeron yhdistelmää.

Sikarien ja pikkusikarien vähimmäisvero on 5 prosenttia vähittäismyyntihinnasta kaikki verot mukaanluettuina, taikka 7 ecua kilolta tai tuhannelta yksiköltä. Savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun piippu- ja savuketupakan vähimmäisvero on 30 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, joka sisältää kaikki verot, tai 20 ecua kilolta ja muun piippu- ja savuketupakan vastaavasti 20 prosenttia kaikki verot sisältävästä vähittäismyyntihinnasta tai 15 ecua kilolta.

Veronkannon helpottamiseksi eri tupakkavalmisteet on myös mahdollista luokitella vähittäismyyntihinnan mukaan eri veroluokkiin.

Jäsenvaltiot voivat kantaa valmisteveronsa veromerkein, jolloin niiden on saatettava nämä merkit muiden jäsenvaltioiden valmistajien ja myyjien käyttöön.

Kaikkiin yhteisön valmisteveroihin liittyy verovapaussäännöksiä. Tupakkaveroa koskevien verovapauksien tarkoitus on vapauttaa verosta sellaiset tupakkavalmisteet, jotka käytetään muuhun kuin tupakointitarkoitukseen, esimerkiksi jos ne on denaturoitua ja teollisuus- tai puutarhatalouskäyttöön tarkoitettua tai ne hävitetään viranomaisen valvonnassa tai käytetään yksinomaan tieteellisiin tarkoituksiin. Niinikään vapautuksella voidaan estää tupakkavalmisteiden kaksinkertainen verotus. Kukin jäsenmaa määrittelee verovapautta koskevat edellytykset ja sen, miten vapaudet tai palautukset myönnetään.

2.2.2. Alkoholi- ja alkoholijuomaverot

EY:ssä alkoholijuomaverotusta säädellään neuvoston direktiivillä 92/83/ETY (rakennedi-

rektiivii), annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta sekä neuvoston direktiivillä 92/84/ETY (verodirektiivi), annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien lähentämisestä.

Alkoholijuomaveroa kannetaan oluesta, viinistä, muista käymistietä valmistetuista juomista kuin oluesta ja viinistä, välituotteista ja etyylialkoholista.

Oluella tarkoitetaan EY:n yhteisen nimityslistän eli niin sanotun combined nomenclature:n CN-nimikkeeseen 2203 kuuluvia tuotteita sekä kaikkia nimikkeeseen 2206 kuuluvia oluen ja alkoholittomien juomien seoksia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 0,5 tilavuusprosenttia.

Valmistevero määrätään valmiilta tuotteelta joko hehtolitra/”degree Plato” (uutospitoisuus) tai hehtolitralla/alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina. Veron suuruutta määrättäessä tilavuusprosentin ja ”degree Platon” murto-osia ei tarvitse ottaa huomioon.

Alennettua veroa voidaan soveltaa olueeseen, joka tuotetaan riippumattomassa pienessä panimossa edellyttäen, että olutta tuotetaan vähemmän kuin 200 000 hehtolitraa vuodessa ja ettei alennettua veroa määrätä 50 prosenttia pienemmäksi kuin normaali kansallinen vero. Alennus voidaan myös porrastaa panimon vuosituotannon mukaan.

Riippumattomalla pienellä panimolla tarkoitetaan panimoa, joka juridisesti ja taloudellisesti on riippumaton muista panimoista, ja jonka liiketilat ovat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista ja joka ei harjoita lisenssi-valmistusta. Kuitenkin jos kaksi tai useampi pieni panimo ovat yhteistyössä, eivätkä näiden tuotannot ylitä 200 000 hehtolitraa, pidetään näitä panimoita riippumattomina panimoina. Lisäksi jäsenmaiden on varmistettava se, että alennettua veroa sovelletaan toisesta jäsenvaltiosta tuotuun riippumattomaan pienessä panimossa valmistettuun olueeseen. Erityisesti on varmistuttava siitä, ettei toisesta jäsenvaltiosta tuotuun olueeseen sovelleta korkeampaa veroa kuin vastaavaan kansalliseen tuotteeseen.

Vähimmäisverotasoa alempaa veromäärää voidaan soveltaa olueeseen, jonka alkoholipitoisuus ei ylitä 2,8 tilavuusprosenttia. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin rajoittaa tämän säännöksen soveltamisen CN- nimikkeeseen 2206 kuuluvaan tuotteeseen.

Rakennedirektiivissä määritellään erikseen

viini ja kuohuviini. Niiden valmistevero määritellään hehtolitralla valmista tuotetta. Saman suuruista veroa kannetaan kaikista viineistä ja kaikista kuohuviineistä. Viinille ja kuohuviinille voidaan asettaa myös samansuuruinen vero. Sekä viinille että kuohuviinille, jonka alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina ei ylitä 8,5 prosenttia, voidaan määrätä alennettuja veroja. Ne jäsenvaltiot, jotka ovat 1 päivänä tammikuuta 1992 kantaneet 15—18 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävistä viineistä korkeampaa veroa, voivat jatkaa sitä. Tämä korkeampi veromäärä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin välituotteisiin sovellettava normaali vero.

Rakennedirektiivi määrittelee lisäksi muut käymistietä valmistetut juomat kuin viini ja olut.

Muille käymistietä valmistetuille tuotteille vero määrätään hehtolitralla valmista tuotetta. Vero määrätään yhtä suureksi kaikille muille kuohumattomille käymistietä valmistetuille juomille sekä muille kuohuville käymistietä valmistetuille juomille. Molemmille edellä mainituille juomaryhmille voidaan määrätä myös samansuuruinen vero. Alennettu vero voidaan määrätä mille tahansa muulle kuohumattomalle tai kuohuvalle käymistietä valmistetulle juomalle, jonka alkoholipitoisuus ei ylitä 8,5 tilavuusprosenttia.

Rakennedirektiivin mukaan välituotteilla puolestaan tarkoitetaan kaikkia niitä tuotteita, joiden alkoholipitoisuus ylittää 1,2, mutta ei 22 tilavuusprosenttia ja jotka kuuluvat nimikkeeseen 2204, 2205 ja 2206 ja jotka eivät ole olutta, viintä eivätkä muuta käymistietä valmistettua juomaa.

Jäsenvaltiot voivat pitää välituotteina kaikkia edellä mainittuja muita kuohumattomia käymistietä valmistettuja juomia, joiden alkoholipitoisuus on suurempi kuin 5,5 tilavuusprosenttia ja joiden sisältämä alkoholi ei ole yksinomaan käymisestä peräisin, ja kaikkia muita kuohuvia käymistietä valmistettuja juomia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 8,5 tilavuusprosenttia ja joissa alkoholi ei ole yksinomaan käymisestä peräisin.

Välituotteiden valmistevero määrätään hehtolitralla valmista tuotetta. Kaikista välituotteista kannetaan sama vero. Välituotteiden vero ei saa olla alempi kuin viineistä ja muista käymistietä valmistetuista juomista kannettava vero. Alennettua veroa voidaan kantaa sellaisista välituotteista, joiden alkoholipitoisuus ei ylitä 15 tilavuusprosenttia edellyttäen, että

alennettu vero ei saa olla enemmän kuin 40 prosenttia alempi kuin normaali kansallinen vero ja että alennettu vero ei saa olla alempi kuin normaali viinien ja muiden käymistietä valmistettujen juomien kansallinen vero.

Etyylialkoholin valmistevero määrätään hehtolitralla puhdasta alkoholia 20°C:ssa ja se kannetaan hehtolitralla puhdasta alkoholia. Vero kannetaan samansuuruisena kaikilta etyylialkoholeilta.

Alennettua valmisteveroa voidaan kantaa pienissä tislamoissa valmistetusta etyylialkoholista edellyttäen, että alennettua veroa, joka alittaa vähimmäisveron, voidaan kantaa vain sellaisilta yrityksiltä, jotka tuottavat alle 10 hehtolitraa puhdasta alkoholia vuodessa. Kuitenkin ne jäsenvaltiot, jotka sovelsivat 1 päivänä tammikuuta 1992 alennettua veroa sellaisiin tislamoihin, jotka tuottivat yli 10 mutta alle 20 hehtolitraa puhdasta alkoholia vuodessa, voivat soveltaa sitä edelleen. Alennettu vero ei saa olla enempää kuin 50 prosenttia tavantomaista kansallista valmisteveron määrää alhaisempi.

Pienellä tislamolla tarkoitetaan tislamaa, joka on juridisesti ja taloudellisesti muista tislamoista riippumaton ja joka ei toimi lisenssisopimuksen perusteella. Vastaavaa alennettua veroa tulee kantaa myös toisesta jäsenmaasta tuotuun pienessä riippumattomassa tislamossa tuettuun etyylialkoholiin.

Jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että sen mahdollisesti käyttöön ottamia alennettuja veroja sovelletaan yhdenmukaisesti sen alueelle toimitettavaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan pienen riippumattoman tislamon valmistamaan etyylialkoholiin. Jäsenvaltiot voivat laatia ohjeet pienten tuottajien tuotteiden laskeamisesta vapaaseen liikkeeseen (edellyttäen etteivät tuottajat itse ole toimittaneet tuotetta toiseen jäsenmaahan) ilman, että tuotteeseen olisi sovellettava valmisteverojärjestelmää sekä tuotteiden verottamisesta lopullisesti vakioverokannalla (flat-rate).

Alennettuja veroja voidaan soveltaa nimikkeeseen 2208 kuuluviin alle 10 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviin tuotteisiin.

Jäsenvaltiot voivat vapauttaa verosta yksityisten henkilöiden omaa, perheensä tai vieraidensa käyttöön valmistetun oluen, viinin ja muun käymistietä valmistetun juoman, edellyttäen, ettei näitä tuotteita ole myyty.

Jäsenvaltioiden ei myöskään tarvitse vaatia, että rakennedirektiivissä mainittuja alkoholi-

juomia valmistetaan verottomassa varastossa osittain sellaisista alkoholijuomista, joihin sovelletaan väliaikaista verottomuutta, edellyttäen, että ainesosan vero on maksettu etukäteen ja että ainesosasta maksettava kokonaisvero ei ole pienempi kuin valmistettavasta sekoituksesta maksettava valmistevero.

Markkinoilta poisvedetystä alkoholijuomasta vero voidaan palauttaa, mikäli tuote ikänsä tai muusta syystä on ihmisravinnoksi sopimaton.

Jäsenvaltiot voivat vapauttaa tuotteet valmisteverosta edellyttäen, että verovapautta voidaan soveltaa oikein ja yksinkertaisesti ja että veronkiertäminen ja välttäminen sekä väärinkäytökset voidaan estää.

Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tuote,

1) joka on vahvasti denaturoitu jonkin jäsenvaltion hyväksymällä tavalla. Tähän poikkeukseen sovelletaan verottomien tavaroiden varastointi- ja siirtojärjestelmää.

2) joka on denaturoitu jonkin jäsenmaan hyväksymällä tavalla ja joka käytetään muun kuin ihmisravinnoksi soveltuvan tuotteen valmistukseen,

3) joka käytetään nimikkeeseen 2209 kuuluvan etikan valmistukseen,

4) joka käytetään direktiivissä 65/65/ETY määriteltyjen lääkkeiden valmistukseen,

5) joka käytetään aromina elintarvikkeiden tai sellaisten juomien valmistuksessa, joiden alkoholipitoisuus ei ylitä 1,2 tilavuusprosenttia tai

6) joka käytetään sellaisenaan tai puolivalmisteena ainesosana elintarvikkeen valmistuksessa edellyttäen, että tuotteen alkoholipitoisuus ei ylitä 8,5 litraa puhdasta alkoholia sadassa kilossa suklaata ja 5 litraa puhdasta alkoholia 100 kilossa muita tuotteita.

Verottomaksi voidaan jäsenvaltioissa lisäksi säätää myös tuote, joka käytetään näytteenä analyyseissä tai välttämättömissä tuotantokeissa tai tieteellisiin tarkoituksiin, tieteellisissä tutkimuksissa sekä sairaaloissa ja apteekeissa lääkintätarkoitukseen. Verottomaksi voidaan lisäksi säätää tuotteen valmistuksessa käytettävä tuote, edellyttäen, ettei lopputuote sisällä alkoholia tai tuote, joka käytetään rakennedirektiivin alaisuuteen kuulumattoman ainesosan valmistuksessa.

Ennen 1 päivänä tammikuuta 1993 ja kolme kuukautta ennen jokaista kansallisen lainsäädännön muutosta, jäsenvaltioiden on ilmoitet-

tava komissiolle kaikki asiaankuuluvat tiedot niistä denaturointiaineista, jotka sen on tarkoitus hyväksyä. Komissio toimittaa saamansa tiedot kuukauden sisällä muille jäsenvaltioille.

Ellei komissio tai mikään jäsenmaa ole vaatinut asian käsittelyä neuvostossa kahden kuukauden sisällä siitä, kun asiasta ilmoitettiin muille jäsenvaltioille, neuvoston katsotaan hyväksyneen denaturointimenettelyt. Mikäli vastalauseita on esitetty, asiasta päätetään järjestelmädirektiivin 92/12/ETY mukaan.

Jos jäsenmaa toteaa, että edellä mainittujen säännösten perusteella vapautettu tuote aiheuttaa veronkiertämistä, veron välttämistä tai väärinkäytöksiä, voi se kieltäytyä soveltamasta verovapautta tai peruuttaa myönnetyn verovapauden. Jäsenvaltion on ilmoitettava asiasta komissiolle ja komission kuukauden sisällä muille jäsenvaltioille. Lopullinen päätös asiasta tehdään järjestelmädirektiivin 24 artiklan mukaisesti. Tätä päätöstä jäsenvaltioiden ei ole pakko soveltaa takautuvasti.

Alkoholin ja alkoholijuomien vähimmäisverotaso on määritelty verodirektiivissä. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä minimiverotasoja 1.1.1993 alkaen. Vähimmäisverotaso ovat seuraavat:

olut	0,748 ecua (4,75 mk) 100 litralta/Platoaste tai 1,87 ecua (11,88 mk) 100 litraa/ valmiin tuotteen sisältämältä alkoholimäärältä
viini	0 ecua/ 100 litraa tuotetta
kuohuviini	0 ecua/ 100 litraa tuotetta
välituotteet	45 ecua (285,90 mk)/100 litraa tuotetta
alkoholi ja alkoholijuomat	550 ecua (3 494 mk)/100 litraa puhdasta alkoholia. Jos vero on ollut enintään 1000 ecua, ei sitä voida alentaa ja jos se on ollut yli 1000 ecua, ei sitä voida alentaa alle 1000 ecun tason

Eri jäsenvaltiot saavat soveltaa alennettuja valmisteverojen määriä tai valmisteverovapauksia tiettyihin alueellisiin ja perinteisiin tuot-

teisiin. Nämä maakohtaiset poikkeussäännökset on direktiivissä erikseen mainittu.

2.2.3. Polttoaineiden valmistevero

Polttoaineita koskevat EY:ssä kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19 päivänä lokakuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/81/ETY ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset direktiivillä 92/108/ETY (ns. rakennedirektiivi) sekä kivennäisöljyjen valmisteverojen määrien lähentämisestä 19 päivänä lokakuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/82/ETY (ns. verodirektiivi). Lisäksi sanottuja tuotteita koskee luvan antamisesta jäsenvaltioille direktiivin 92/81/ETY 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti jatkaa erityistar-koituksiin käytettävien kivennäisöljyjen valmisteveroja koskevien voimassa olevien alennusten tai vapautusten soveltamisesta 19 päivänä lokakuuta 1992 ja 3 päivänä joulukuuta 1993 annetut neuvoston päätökset 92/510/ETY ja 93/697/ETY.

EY:n komissio on tehnyt ehdotuksen (COM(94) 179 final- 94/0155(CNS), joka koskee mineraaliöljyjen rakenteista annetun direktiivin 92/81/ETY ja veromääristä annetun direktiivin 92/82/ETY muuttamista. Ehdotuksen mukaan mineraaliöljyjen käsitettä supistettaisiin, koska osa tuotteista on ollut sellaisia, ettei niitä ole laisinkaan käytetty mineraaliöljyinä. Lisäksi veronalaisista tuotteista suljettaisiin pois kivihillen, ligniitin, turpeen ja maakaasun lisäksi myös mikä tahansa hiilivety sen raaka-ainemuodossa, maaöljykaasu ja — bitumi ja öljynjalostuksen pohjatuote.

Rakennedirektiivin 2 artiklassa mineraaliöljyillä tarkoitetaan CN-ryhmiin 27, 29, 34 sekä 38 kuuluvia erikseen lueteltuja tuotteita. Näihin tuotteisiin on sovellettava EY:n yhteistä verotusjärjestelmää tuotteiden siirrossa jäsenvaltioiden välillä, joskin eri jäsenmaat soveltavat säännöstä eri tavalla. Veronalaisia ovat näistä ne verodirektiivissä erikseen luetellut mineraaliöljyt, joille on vahvistettu vähimmäisverotaso. Näitä ovat moottoribensiini, moottoripolttoaineena, lämmitykseen ja teollisuudessa käytettävä kaasuoily, kerosiini, nestekaasu ja metaani sekä raskas polttoöljy.

Edellä mainitun lisäksi veronalaisia ovat sellaiset muut mineraaliöljyt, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita myydään tai käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineena. Veron määrä näille tuotteille määrätään tuotteen

käyttötarkoituksen mukaan yhtä suureksi kuin vastaavan lämmitys- tai moottoripolttoaineen vero.

Edellä mainittujen tuotteiden lisäksi kaikki ne tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi, joita myydään tai joita käytetään moottoripolttoaineena, verotetaan moottoripolttoaineen tavoin. Lisäksi kaikki muutkin lämmitykseen käytettäväksi tarkoitetut, myytävät tai käytettävät hiilivedyt, lukuun ottamatta kivihiihtä, ruskohiiltä, turvetta tai muita vastaavia kiinteitä hiilivetyjä, ovat veronalaisia. Tällaisten tuotteiden valmisteveron on myös oltava vastaavan mineraaliöljyn valmisteveron suuruinen.

Kussakin jäsenmaassa mineraaliöljyjen valmistevero lasketaan 1 000 litralle polttoainetta 15° C (normaalilitra). Kuitenkin niille tuotteille, joita käytetään raskaina polttoöljyinä sekä metaanille ja nestekaasulle valmistevero lasketaan 1 000 kilolle. Mikäli raskaan polttoöljyn, metaanin ja nestekaasun vero määritellään toisin, kuin edellä on mainittu, on vero tässäkin tapauksessa laskettava suhteessa määrään.

Yleisten valmisteveron suorittamisvelvollisuutta koskevien säännösten lisäksi valmisteveron maksamisvelvollisuus alkaa myös silloin, kun muita kuin verodirektiivissä erityisesti mainittuja tuotteita käytetään moottoripolttoaineena tai sen lisäaineena tai lämmitykseen. Sitä vastoin mineraaliöljyjen käyttö öljyjen valmistukseen niiden valmistuspaikalla ei aiheuta veron suorittamisvelvollisuutta. Vero on kuitenkin maksettava sellaisesta valmistuspaikalla tapahtuneesta käytöstä, joka ei liity mineraaliöljyjen valmistukseen, erityisesti ajoneuvojen polttoaineena käytetystä mineraaliöljystä.

Mineraaliöljyjen valmistuksella tarkoitetaan esimerkiksi krakkausta ja tyhjiötislausta, ja valmistuspaikalla paikkaa, jossa mainittu toiminta tapahtuu. Valmistuspaikkana ei kuitenkaan tarvitse pitää sellaista paikkaa, jossa valmistetaan yksinomaan tuotteita, joille ei ole vahvistettu erikseen valmisteveronmäärää verodirektiivin mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat säätää myös, että veron suorittamisvelvollisuus alkaa silloin, kun tuote ei enää täytä kansallisia alennetulle verolle tai verovapaudelle asetettuja ehtoja.

Yleisessä valmisteverojärjestelmää koskevassa direktiivissä mainittujen verovapautuksien lisäksi jäsenvaltioiden on vapautettava verosta:

— mineraaliöljyt, joita käytetään muutoin kuin moottori- tai lämmityspolttoaineina

— mineraaliöljyt, jotka käytetään muussa kuin yksityisessä lentotoiminnassa. Yksityisellä lentotoiminnalla tarkoitetaan muuta kuin kaupallista tai julkista tavaroiden tai henkilöiden kuljetusta

— mineraaliöljyt, jotka toimitetaan käytettäväksi yhteisön vesillä (myös kalastus) muuhun kuin yksityiskäyttöön.

Jäsenvaltiot voivat edellisen lisäksi soveltaa täydellisiä tai osittaisia valmisteveron määrää koskevia vapautuksia tai alennuksia mineraaliöljyihin, joita käytetään rakennedirektiivin 8 artiklan 2 kohdassa erikseen luetelluissa tapauksissa, kuten sähkön tuotannossa tai yhdistetyissä sähkö- ja lämpövoimalaitoksissa, muussa kuin yksityisessä sisävesiliikenteessä, rautateillä, luontoystävällisten tuotteiden kehitysprojekteissa, lentokoneiden ja laivojen valmistuksessa, maataloudessa, puutarhanviljelyssä, metsätaloudessa, sisävesikalastuksessa sekä vesiväylien ruoppauksessa ja satamissa.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat soveltaa saman artiklan 3 kohdan nojalla alennettua veroa kaasuöljyyn, nestekaasuun, metaaniin ja kerosiiniin teollisuuden tai kaupan käyttötarkoitukseen liittyen, edellyttäen, että vähimmäisveromääriä ei aliteta. Tällaista on sanotun polttoaineen käyttö valvotusti kiinteästi asennetuissa moottoreissa, rakennustoiminnassa, koneenrakennuksessa, julkisissa laitoksissa käytettävissä koneissa ja laitteissa sekä muualla kuin julkisilla teillä käytettävissä kulkuneuvoissa.

Lisäksi komission esityksestä neuvosto voi yksimielisellä päätöksellään oikeuttaa rakennedirektiivin 8 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltion soveltamaan muita verovapauksia tai alentamaan veroa erityistapauksissa. Tämä verovapaus tai veron alennus voidaan toteuttaa palauttamalla kannettu vero. Näitä kansallisia jo ennen harmonointia sovellettuja kansallisia verovapauksia sovelletaan tällä hetkellä kaikissa jäsenmaissa neuvoston päätöksissä (92/510/ETY ja 93/697/ETY) erikseen mainituissa tapauksissa.

Mineraaliöljyillä tarkoitetaan veromääriä koskevassa verodirektiivissä lyijyllistä ja lyijytöntä bensiniä, kaasuöljyä, raskasta polttoöljyä, nestekaasua, metaania ja lentopetroliä.

Vuoden 1993 alusta sovellettavat mineraaliöljyjen vähimmäisveromäärät, joita kunkin jäsenvaltion on noudatettava, ovat seuraavat:

Moottoribensiini			
— lyijylinen 1000 l	337 ecu	2,14 mk/l	
— lyijytön 1000 l	287 ecu	1,82 mk/l	
Kaasuöljy			
— polttoaineena 1000 l	245 ecu	1,56 mk/l	
— lämmitykseen 1000 l	18 ecu	0,11 mk/l	
— teollisuudessa 1000 l	18 ecu	0,11 mk/l	
Raskas polttoöljy 1000 kg	13 ecu	0,08 mk/kg	
Nestekaasu ja metaani			
— polttoaineena 1000 kg	100 ecu	0,66 mk/kg	
— teollisuudessa 1000 kg	36 ecu	0,23 mk/kg	
— lämmitykseen 1000 kg	0 ecu		
Kerosiini			
— polttoaineena 1000 l	245 ecu	1,56 mk/l	
— teollisuudessa 1000 l	18 ecu	0,11 mk/l	
— lämmitykseen 1000 l	0 ecu		

Niille tuotteille, joille vähimmäisveroa ei ole määritelty, vero määrätään vastaavan tuotteen veron suuruiseksi.

Polttoaineita koskevat direktiiviehdotukset

EY:n komissio on edelläolevien mineraaliöljydirektiivien lisäksi valmistellut direktiiviehdotuksen (COM (92) 226 final, 30.6.1992) hiilidioksi- ja energiaverosta. Sen tarkoituksena olisi saada aikaan energian tuottamiseen kohdistuva hiilidioksidipäästöjä ja tuotettua energiaa rasittava vero. Energiaosuus koskisi kaikkia energiamuotoja lukuun ottamatta energia- tuotteiden raaka-ainekäyttöä teollisuudessa ja uusiutuvia energiamuotoja. Hiilidioksidiosuus koskisi vain fossiilisia polttoaineita. Vero jakautuisi tasan energiaosuuden ja hiilidioksidiosuuden kesken. Energiavaltaiselle teollisuudelle voitaisiin myöntää verohelpotuksia.

Ehdotuksen mukaan hiilidioksidivero olisi ensimmäisenä vuonna 17,9 markkaa hiilidioksiditonnilta ja energiavero 1,3 markkaa gigajoulelta. Sähkön tuotannossa energiavero olisi 1,3 penniä kilowattitunnilta. Vesivoimalaitoksissa tuotettavan sähkön vero olisi 0,5 penniä kilowattitunnilta. Moottoribensiinin vero olisi vastaavasti 9 penniä, dieselöljyn ja kevyen polttoöljyn 11 penniä litralta sekä raskaan polttoöljyn 12 penniä kilolta. Nämä verot kannettaisiin polttoaineista mineraaliöljyjä koskevien direktiivien vähimmäisverojen lisäksi. Ehdotuksessa lähdetään lisäksi siitä, että uudet energiaverot otettaisiin käyttöön vasta sitten, kun muissa OECD-maissa sovelletaan saman-

laista verotusta. Näyttää siltä, että esitys ei toistaiseksi ole valmis voimaantulevaksi.

Niin ikään EY:n komissio on tehnyt ehdotuksen (COM (92) 36 final) biopolttoaineiden valmisteverosta. Sen mukaan bioetanolin ja metanolin vero voisi olla jäsenmaassa enintään 10 prosenttia lyijyttömän moottoribensiinin verosta ja polttoaineina käytettävien ravintorasvojen enintään 10 prosenttia dieselöljyn verosta. Enimmäisveromääriä korotettaisiin tietyn aikavälin kuluessa aina 50 prosenttiin saakka. Esitykseen liittyy huomattavia maatalous-, energia- sekä ympäristönsuojelupoliittisia näkökohtia, ja esityksen voimaantulo on toistaiseksi täysin auki.

Lisäksi kaasuöljyn merkitsemisaineesta komissio on antanut ehdotuksensa (COM(93) 352 final, 16.12.1993). CN-nimikkeeseen 2710 00 69 kuuluva kaasuöljy on merkittävä, kun se luovutetaan kulutukseen ja kun kaasuöljyä käytetään muutoin kuin moottoripolttoaineena. Saltilut merkitsemisaineet määritellään yhteisön tasolla tai kansallisesti.

2.3. Kansalliset valmisteverot EY:n jäsenmaissa

EY:n valmisteverolainsäädäntö ei muodollisesti estä kantamasta valmisteveroja muistakin tuotteista kuin alkoholista ja alkoholijuomista sekä tupakkavalmisteista ja mineraaliöljyistä. Veronkanto- ja valvontajärjestelmänä ei kuitenkaan voida tällöin käyttää EY:n valmisteverojärjestelmää, koska kansallista valmisteveroa kantava jäsenmaa ei voi velvoittaa muita jäsenmaita soveltamaan näihin veroihin yhteisön valmisteverojärjestelmää. Kun rajakontrolleja ei sisämarkkinakaupassa ole, on kansallisen valmisteveron kanton ja tarkastukseen luotava yhteisön järjestelmästä poikkeava järjestelmä. Useat EU:n jäsenmaat kantavat erilaisista hyödykkeistä valmisteveroja.

2.3.1. Tanska

Tanskassa kannetaan kansallista valmisteveroa muun muassa suklaasta ja makeisista, eräistä virvoitusjuomista, kahvista ja teestä, ei-poltettavasta tupakasta ja savukepaperista, hii- lestä, ladattavista pattereista, torjunta-aineista, CFC- kaasuista, eräistä vähittäismyyntipakkausista ja -astioista, muovipusseista, eräistä maaraaka-aineista, jäätelöstä, chartermatkoista

ja hehkulampuista. Valmisteveroiksi luetaan myös sähkövero, jota kannetaan erityyppisillä perusteilla kuin muita valmisteveroja.

Valmisteverovelvollisia ovat ne elinkeinonharjoittajat, jotka valmistavat valmisteveronalaisia tuotteita taikka vastaanottavat niitä toisista jäsenvaltioista taikka yhteisön ulkopuolelta. Tällaisten elinkeinonharjoittajien on rekisteröidyttävä joko varastonpitäjiksi taikka vastaanottajiksi. Rekisteröidyn verovelvollisen on asetettava vakuus, joka Tanskassa on kuitenkin nimellinen. Rekisteröidyn verovelvollisen on ilmoitettava ja suoritettava kultakin verokaudelta (kalenterikuukaudelta) menevä valmistevero verokautta seuraavan kalenterikuukauden 15. päivään mennessä.

Valmisteverovelvollisia ovat myös ns. ei-rekisteröidyt elinkeinonharjoittajat, jotka satunnaisesti vastaanottavat valmisteveronalaisia tuotteita. Tällaisen verovelvollisen on tehtävä tullille ilmoitus Tanskaan saapuvista tuotteista ennen tuotteiden lähettämistä. Samalla verovelvollisen on suoritettava vakuus, joka kattaa tuotteista suoritettavan valmisteveron täysimääräisesti. Ilmoitus on samanlainen kuin harmonoitavien valmisteverojen osalta rekisteröimättömien elinkeinonharjoittajien on vastavasti annettava.

2.3.2. Belgia

Belgiassa kansallista valmisteveroa kannetaan virvoitusjuomista sekä kahvista. Näiden kansallisten valmisteverojen järjestelmä vastaa varsinaisten harmonoitavien valmisteverojen järjestelmää. Verovelvollisia ovat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja ja heitä koskevat samalaiset säännökset kuin muita valmisteverovelvollisia. Belgiassa on noin 2 600 kansallisen valmisteveron mukaista varastonpitäjää ja rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa. Verottomien varastojen käsite on siellä varsin laaja. Verottomuussäännöksiä ei juuri tarvita, koska verottomien varastojen sisällä voi tapahtua huomattavaa verotonta valmistusta ja tuotteiden siirtoa.

Ennen lakien voimaantuloa viranomaiset hankkivat selvitykset eri alueilla vuosien 1991—1992 aikana toimineista valmistajista ja maahantuojista, jotka luetteloiitiin. Vuoden 1993 alun jälkeen toimintansa aloittaneiden elinkeinonharjoittajien tuli hankkia toiminnalleen kaupparekisteristä rekisterinumero, joka

voitiin antaa vasta sen jälkeen, kun asianomainen liikkeenharjoittaja oli saanut valmisteverotusta koskevan rekisteröintinumeron. Tällä varmistetaan, että luvaton liiketoimintaa ei harjoiteta. Tehokasta apua verovalvontaan saadaan alan järjestöiltä.

Veronalaisten tuotteiden vienti toiseen EY:n jäsenvaltioon tapahtuu normaalisti kirjanpidon mukaisesti. Milloin tuotteesta verot on jo maksettu ja tuote viedään toiseen jäsenvaltioon, mitään palautusta ei myönnetä. Tämä johtuu siitä, että ei ole käytettävissä saateasiakirjaa eikä sen palautuskappaletta, jolla varmistettaisiin, että vienti todella on tapahtunut.

Milloin veronalainen tuote käytetään toisen valmisteveronalaisen tuotteen valmistukseen, tuote siirretään verotta verottomien varastojen välillä. Jos lopputuote ei ole verollista, sen raaka-aineena käytettävä kansallisen veronalainen tuote on verollista ellei lopputuotteen valmistukseen myös ole myönnetty verottoman varaston lupa.

3. Suomen saamat poikkeukset liittymissopimuksessa

Liittymisasiakirjan liitteen XV (IX verotus, 3 kohta) mukaan Suomi saa asettaa määrällisiä rajoituksia muista jäsenvaltioista tuotaville verottomille matkustajatuomiksille.

Nämä rajoitukset ovat seuraavat:

Tupakkatuotteita:

- 300 savuketta tai
- 150 pikkusikaria (sikarit, joiden yksittäinen paino on enintään 3 grammaa) tai
- 75 sikaria tai
- 400 grammaa piippu- ja savuketupakkaa

Alkoholijuomia:

- tislattuja juomia ja väkeviä alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus on enemmän kuin 22 tilavuusprosenttia 1 litra
- tai tislattuja juomia, väkeviä alkoholijuomia ja aperitiivejä, jotka ovat viini- tai alkoholipohjaisia ja joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, kuohuviinejä, väkevöityjä viinejä 3 litraa
- hiilihapottomia viinejä 5 litraa
- olutta 15 litraa

Lisäksi Suomi saa liittymissopimuksen mukaan rajoittaa kolmansista maista tuotavien verottomien tuomisten määrää oluen osalta 15 litraan.

Liittymisasiakirjan XV (1X verotus, 5 kohta e alakohta) liitteen mukaan Suomi saa edelleen soveltaa vähärikkiseen dieselöljyyn ja kevyeseen polttoöljyyn alennettua valmisteveroa samoin kuin reformuloituun lyijyttömään ja lyijylliseen polttoaineeseen edellyttäen, että sanottujen verojen määrät eivät missään vaiheessa ole säädettyjä vähimmäismääriä pienempiä. Lisäksi saman liitteen (5 kohta f alakohta) mukaan Suomi saa edelleen vapauttaa valmisteverosta kaikkiin tarkoituksiin käytettävän metaanin ja nestekaasun sekä yksityisiin hivialuksiin käytettävät kivennäisöljyt.

4. Ahvenanmaan maakuntaa koskeva poikkeus

Suomen liittymistä EU:hun koskevan sopimuksen mukaan EY:n perustamissopimuksen soveltaminen Ahvenanmaahan riippuu siitä, ilmoittaako Suomi liittymissopimuksen ratifiointin yhteydessä, että Ahvenanmaasta tulee osa EY:n aluetta. Tällaisen ilmoituksen tekeminen edellyttää, että liittymissopimukselle saadaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) edellyttämä maakuntapäivien suostumus. Jos maakunta jää unionin ulkopuolelle, sitä kohdellaan paitsi välillisessä verotuksessa, myös tullioikeudellisesti kolmantena maana, ja muun muassa kauppaan valtakunnan ja maakunnan välillä sovelletaan kolmansia maita koskevia tulli- ja välillisen verotuksen menettelyjä.

Jos Ahvenanmaa liittyy Suomen mukana EU:hun, maakuntaan sovelletaan erillisessä liittymisasiakirjan pöytäkirjassa N:o 2 täsmennetyt poikkeuksia. Tällöin Ahvenanmaa kuuluisi yhteisön tullialueeseen. Ahvenanmaa-pöytäkirjassa suljetaan Ahvenanmaan maakunnan alue EY:n veroalueen ulkopuolelle, siltä osin kuin on kysymys valmisteveroa ja arvonlisäveroa koskevien direkttiivien soveltamisesta. Poikkeus mahdollistaisi verovapaan myynnin jatkumisen Ahvenanmaan lauttaliikenteessä myös vuoden 1999 kesäkuun jälkeen. Tässäkin tapauksessa maakunnan ja muun Suomen välisessä tavaraliikenteessä valmisteverotusmenettely poikkeaisi maan sisäisestä verotuksesta. Ahvenanmaalla sovellettavaa valmisteverotusta koskevat sään-

nöshedotukset voidaan sen vuoksi esittää vasta, kun maakunnan asema unionin suhteen on ratkennut.

5. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tarkoituksena on muuttaa valmisteverotuksen menettelyä koskevaa valmisteverotuslakia siten, että se vastaisi niitä vaatimuksia, joita Suomen jäsenyys EU:ssa edellyttää. Muutokset perustuvat valmisteverotusta koskeviin EY:n direktiiveihin, jotka säätelevät valmisteveronalaisten tuotteiden sisämarkkina-kauppaa. Muutos edellyttää voimassa olevan valmisteverotuslain kumoamista ja uuden samannimisen lain säätämistä sen tilalle.

Sisämarkkinoiden toimivuuden edellytyksenä on, että hyödykkeiden verorasitus eri jäsenvaltioiden välillä ei saisi vaihdella merkittävästi. Tämän vuoksi veronalaisten tuotteiden määritelyt ja niiden yhtenäiset verotasot liittyvät oleellisesti järjestelmään. Verotasojen määrittelyssä ei ole toistaiseksi saavutettu yhtenäisiä tasoja, vaan eri hyödykkeille on määritely vähimmäisverotasot, joita jäsenvaltioiden on noudatettava. Esityksen tarkoituksena on saattaa Suomen valmisteverolait sisällöllisesti vastaamaan asianomaisia direktiivejä.

Tarkoituksena on edelleen jatkaa eräiden muidenkin valmisteverojen kuin harmonoitavien valmisteverojen kantamista kansallisella tasolla joko valtionaloudellisten tai ympäristöperusteisten syiden vuoksi.

Niiltä osin kuin direktiivit ovat jättäneet jäsenvaltioille kansallista päätäntävaltaa tai on kysymyksessä kansallinen valmisteverolaki, esityksen tarkoituksena on säilyttää vallitsevat olosuhteet mahdollisimman ennallaan. Muutoksia on tehty vain silloin, kun se on ollut välttämätöntä direktiivien toimeenpanemiseksi tai jos muuten on esiintynyt erityistä tarvetta muutoksiin.

Kun Suomi joutuu ottamaan EU-jäsenyyden alkaessa käyttöönsä EY:n tavaraluokitukseen perustuvan CN-nimikkeistön ja kun suuri osa valmisteveronalaisten tuotteiden määrittelyistä perustuu nimikkeisiin, on kaikkiin lakeihin tehty asianomaiset nimikemuutokset.

5.1. Valmisteverotuslaki

Kun valmisteveroissa verointressit ovat usein

suuret ja kun rajakontrolleja ei ole jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, on veron kantamista ja valvontaa varten kehitetty muusta verotuksesta erillään oleva valmisteverotusjärjestelmä. Tällä pyritään varmistamaan, että veronalaiset tuotteet liikkuvat esteittä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja että niitä verotetaan asianmukaisella tavalla.

EU-jäsenyyden toteutuessa Suomen on sopeutettava lainsäädäntönsä EY:n sisämarkkinakauppaan siten, että sillä saavutetaan sisämarkkinakaupan yhteiset tavoitteet ja päämäärät. Jäsenvaltiot voivat itse säätää menettelytavoista päämäärien saavuttamiseksi, kunhan veronkantomenettelyjä sovelletaan kotimaisiin tuotteisiin ja muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin yhtäläisin perustein.

Käytännössä Suomen nykyistä kotimaan valmisteverojärjestelmää on muutettava laajentamalla sen soveltamista myös muista EY:n jäsenmaista tuotaviin tuotteisiin. Yhteisön alueella tässä tarkoitetaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista valmisteveroaluetta. Ahvenanmaahan sovellettavista säännöksistä annetaan erillinen hallituksen esitys.

Olennaista sisämarkkinakaupan valmisteverojärjestelmässä olisi se, että sisämarkkina-alueella veronalaiset tuotteet liikkuisivat niin sanotussa väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä, jota sovellettaisiin tuotteiden valmistukseen, jalostukseen ja varastointiin.

Verottomuusjärjestelmää voisi käyttää Suomessa vain tullihallituksen hyväksymä valtuutettu varastonpitäjä. Niinikään järjestelmän piiriin kuuluvat varastot tulisi olla tullihallituksen hyväksymät. Ainoastaan sanotut varastonpitäjät voisivat ansiotoiminnassaan valmistaa, jalostaa, varastoida ja vastaanottaa verottomia tuotteita sanotuissa varastoissa. Käytännössä valtuutettuina varastonpitäjinä tulisivat toimimaan veronalaisten tuotteiden kotimaiset valmistajat, joista jo nyt polttoaineiden ja alkoholi-juomien valmistajilla on vastaavanlaiset varastoluvat käytössä.

Milloin Suomeen tuodaan toisesta EY:n jäsenmaasta veronalaisia tuotteita verotta, voisi niitä täällä vastaanottaa valtuutetun varastonpitäjän lisäksi rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja, joka vastaisi nykyistä maahantuojaa. Kumpikaan ei saisi pitää varastossaan verottomia tuotteita.

Sen, joka harjoittaisi Suomeen kaukomyyntiä, olisi täällä asetettava veroedustaja, joka vastaisi veroista.

Liittymissopimuksessa Suomi on saanut oikeuden poiketa yleisestä sisämarkkinaperiaatteesta ja saa verottaa toisesta jäsenvaltiosta verollisina hankittuja matkustajatuomisia siltä osin, kuin niiden määrät ylittävät liittymissopimuksessa luetellut määrät. Poikkeus on voimassa ainakin vuoden 1996 loppuun. Se on kytketty Tanskan saamaan vastaavanlaiseen poikkeukseen. Koska EY:ssä ei ole matkustajien EY-alueen ulkopuolelta tuomalle oluelle määrällisiä rajoituksia, Suomi on saanut oikeuden varmistaa, että tuonti kysymyksessä olevista maista ei ole suotuisampaa kuin vastaava tuonti jäsenmaista.

Sen, joka tuo Suomeen enemmän kuin edellä on säädetty verottomaksi tuonniksi täällä, tulee tehdä tulliviranomaisille asianmukainen veroilmoitus. Mikäli edellä mainitunlaisia tuotteita pidetään täällä hallussa kaupallisessa tarkoituksessa, joutuu hallussapitäjä verovelvollisena suorittamaan asianmukaiset verot mahdollisine veronkorotuksineen. Verosaamisten turvaamiseksi tuotteet, joista ei ole maksettu asianmukaisia veroja, voidaan ottaa tulliviranomaisten haltuun.

Tuotteet ovat veronalaisia, kun ne valmistetaan EY:n alueella ja kun ne luovutetaan kulutukseen Suomessa tai kun ne tuodaan Suomeen EY:n alueen ulkopuolelta. Nykyisten säännösten mukaan verokynnys on silloin, kun tuote viedään valmistuspaikalta. Tämän seurauksena varastohävikkejä ei nyt ole verotettu. Kun esityksen mukaan veronalaisuus alkaisi heti, kun tuotteet on valmistettu, siitä seuraisi, että varastoissa havaitut hävikit olisi verotettava. Jos varastosta varastettaisiin tuotteita, olisi puuttuvat määrät siten verotettava. Tuotteen laadusta johtuvat normaalit hävikit voitaisiin kuitenkin jättää verottamatta.

Esityksen mukaan kotimaan valmistajien eli käytännössä valtuutettujen varastonpitäjien asemaan ei ole tarkoitus tehdä muita kuin sisämarkkinakaupasta aiheutuvia muutoksia. Veroilmoituksen antamista ja veronmaksua koskevat säännökset säilyisivät ennallaan. Samoja säännöksiä olisi sovellettava valtuutetun varastonpitäjän EY:n jäsenmaista tuotaviin tuotteisiin nähden, minkä vuoksi kotimaan valmisteverotusta koskevat säännökset on laajennettava koskemaan myös EY:n alueella tuotettuja tuotteita. Milloin muu kuin valtuutettu

varastonpitäjä ottaa vastaan EY-alueelta tuotuja tuotteita, veroilmoituksen antamista ja veronmaksua koskevat säännökset riippuvat siitä, onko vastaanottajalla rekisteröidyn vai rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan asema.

Rekisteröityyn elinkeinonharjoittajaan, joka käytännössä on jatkuvaa liiketoimintaa harjoittava yritys, sovelletaan samoja veroilmoituksen antamista ja veronmaksamista koskevia säännöksiä kuin valtuutettuun varastossapitäjään. Sen sijaan rekisteröimättömän elinkeinonharjoittaja, joka käytännössä vain tilapäisesti tuo maahan EY-alueelta tuotteita, joutuu tekemään veroilmoituksen ja maksamaan veronsa kolmen arkipäivän kuluessa tuotteiden vastaanottamisesta.

EY:n valmisteverojärjestelmä kattaa pääsääntöisesti vain sisämarkkinakauppaa koskevat säännökset. Valmisteveronalaisiksi katsotaan kuitenkin myös tuotteet, jotka tuodaan EY:n ulkopuolelta. Järjestelmädirektiivi ei sisällä kuitenkaan menettelyjä koskevia säännöksiä tuotteiden tuonnista kolmansista maista. Milloin tällaisiin tuotteisiin sovelletaan muuta yhteisön tullimenettelyä kuin vapaaseen liikkeesseen luovuttamista tai milloin tuotteet ovat vapaa-alueella tai vapaavarastossa, ne ovat väliaikaisesti valmisteverottomia. EY:n ulkopuolelta tuotujen tuotteiden verottamisesta jäsenmaat voivat itse määrätä.

Esityksen mukaan valmistevero EY:n ulkopuolelta tuotavasta tavarasta kannettaisiin täällä myös sen mukaan, onko tavaran vastaanottajalla valtuutetun varastossapitäjän, rekisteröidyn tai rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan asema. Milloin tuojana olisi valtuutettu varastonpitäjä, tämä voisi siirtää tuotteet suoraan verottomaan varastoonsa edellyttäen, että siirtyminen rajalta varastoon tapahtuisi tullin valvonnassa. Rekisteröidyn tai rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan tuodessa tuotteita EY:n ulkopuolelta, vero määräytyisi niinkään samalla tavalla kuin sisämarkkinakaupassa. Kun tällä hetkellä näissä tapauksissa valmisteverotus on toimitettu aina tulliverotuksena eli samalla tullausilmoituksella kuin tullin ja arvonnalisäveron kantaminen, ehdotuksen mukaan valmisteverotuksen toimittaminen erkaantuisi EY:n direktiivien mukaisesti tällöin kokonaan tulliverotuksesta. Ainoastaan milloin tullilaisa tarkoitettu käteisasiakas on samalla valmisteverotuksessa tarkoitettu rekisteröimättömän elinkeinonharjoittaja, valmisteverot

kannettaisiin tullauspäätöksellä ja tullia koskevien menettelysäännösten mukaisesti.

Tällä hetkellä kaikissa valmisteverolaissa on vapautussäännöksenä viittaus vastaavaan tulliverolain säännökseen. Käytännössä milloin tavara on tulliton, se on myös valmisteveroton. Kun EY:n valmisteverotusjärjestelmä on erillinen järjestelmänsä, ei ole enää mahdollista tehdä vastaavanlaisia yleisiä viittaussäännöksiä. Kussakin EY:n direktiivissä on erikseen lueteltu vapautusperusteet. Tämän vuoksi kaikki verottomuutta koskevat säännökset luetaan joko kaikkia valmisteveroja koskevassa valmisteverotuslaissa tai erikseen asianomaisessa valmisteverolaissa.

Veronmaksun turvaamiseksi ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi valmisteverojärjestelmään liitettäisiin vakuusjärjestelmä. Nykyisin verovelvollisilta ei vaadita mitään vakuuksia. EY:ssä käytössä olevan menettelyn kaltainen vakuusmenettely on tullilaitoksella tosin käytössä jo tällä hetkellä silloin, kun tuoja tai huolintaliike hakee rekisteröidyn asiakkaan asemaa. Vaadittavan vakuuden suuruudesta ja muista ehdoista päättäisi tullihallitus tai yksittäisiä siirtoja koskevissa asioissa asianomainen piiritullikamari. Vakuuksia vahvistettaessa otetaan huomioon yrityksen vakavaraisuus sekä luotettavuus. Niinkään tarvittaessa voidaan ottaa huomioon myös yrityksen muut tullille antamat vakuudet.

Siirrettäessä sisämarkkinakaupassa harmonoitavien valmisteverojen alaisia tuotteita verotta Suomen ja EY:n jäsenvaltioiden välillä tuotteet on varustettava valvonnallisista syistä hallinnollisella tai kaupallisella saateasiakirjalla. Milloin saateasiakirjaa ei ole tänne palautettu kuitattuna säädetyssä ajassa, kannetaan lähettäjältä asianmukaiset verot. Suomessa tapahtuvien verottomien siirtojen tositamisessa voidaan käyttää myös muuta asiakirjaa. Saateasiakirjan käyttämisestä vaaditaan myös silloin, jos tuote on täällä jo luovutettu kulutukseen ja se viedään toiseen jäsenmaahan, jos täällä maksetut verot halutaan palautettavaksi. Palautuksen edellytyksenä on, että hakijalla on esitettävänä asianmukainen saateasiakirjan kuitauskappale.

Saateasiakirjan käyttäminen liittyy vain sisämarkkinakaupan harmonoitavien valmisteverojen valvontajärjestelmään. Siirrettäessä kansallisen valmisteveron alaisia tuotteita saateasiakirjaa ei voida käyttää, vaan siirrot tulee osoittaa muutoin luotettavalla tavalla.

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien tietojenvaihtoa välillisen verotuksen alalla koskevan direktiivin samoin kuin tiettyjen valmisteverojen perintää koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevat säännökset annetaan erikseen erillisellä hallituksen esityksellä.

5.2. Laki tupakkaverosta

EY:ssä tupakkavalmisteiden verotusperiaatteet vastaavat pääpiirteittäin Suomessa sovellettavaa verotusta. Veropohjaa ehdotetaan kuitenkin laajennettavaksi EY:n direktiivien mukaiseksi siten, että muusta kuin tupakkakasvista valmistetut tuotteet tulisivat myös veronalaisiksi. Laissa määriteltäisiin EY:n direktiivien mukaisesti yksityiskohtaisesti eri tupakkavalmisteet. Sikarisavukkeet lueltaisiin tällöin savukkeiksi.

Suomessa tupakkavalmisteiden verot ovat EY:n edellyttämällä vähimmäisverotasolla, lukuun ottamatta savukkeiden veroa. Suomessa kysytyimmän savukkeiden vähittäismyyntihinnan perusteella laskettuna veroprosentti on vain 55,29. Savukkeiden verotaso EY:ssä pitäisi olla 57 prosenttia kysytyimmän hintaluokan vähittäismyyntihinnasta. Tämän johdosta ehdotetaan savukkeiden veron nostamista siten, että yksikköveron määrää korotettaisiin 50 markasta 75 markkaan 1 000 kappaleelta. Voimassa olevien vähittäismyyntihintojen mukaan laskien veroprosentti nousisi tällöin 57,9:ään. Milloin savukkeiden vähittäismyyntihintoja korotetaan, olisi viranomaisten seurattava, ettei 57 prosentin tasoa aliteta. Erityisesti seurantaa olisi suoritettava, jos inflaatio kiihtyy.

Nykyisessä tupakkaverolaissa on säädetty eri tupakkatuotteiden perusveron määrät. Lisäveromääristä laissa on säädetty ainoastaan enimmäisveromäärät. Sanottujen enimmäisverojen puitteissa valtioneuvostolla on oikeus määrätä lisäverosta. Veron määrää koskeva asia on kuitenkin sellainen, että siitä pitäisi päättää eduskunnassa, minkä vuoksi ehdotetaan, että laissa säädettäisiin savukkeiden arvoperusteisen ja yksikköperusteisen veron määrät ja muiden tupakkatuotteiden arvoperusteiset verot, jotka sisältäisivät nykyiset perusveron ja lisäveron määrät. Valtioneuvostolla olisi kuitenkin mahdollisuus muuttaa veron määriä, milloin eduskunnalle on annettu esitys tupakkaverolain muuttamisesta. Esitys vastaisi muissa valmiste-

verolaissa olevaa vastaavansisältöistä säännöstä, joka on puuttunut tupakkaverolaista.

Savukkeista on tällä hetkellä suoritettava lisäveroa, jonka määrän on oltava vähintään 462 markkaa 1000 kappaleelta vähennettynä perusveron määrällä. Milloin savukkeiden vähittäismyyntihintaa muutetaan, tulisi sanottua vähimmäisveromäärää vastaavasti muuttaa. EY:ssä halpamyynnin estämiseksi säädetty vastaavanlainen minimiverosäännös on kytketty hintoihin siten, että minimivero on 90 prosenttia kysytyimmän savukkeiden verosta. Suomessa voimassa oleva kiinteä lisäveron vähimmäisvero käytännössä vastaa 90 prosenttia kysytyimmän savukkeiden tupakkaverosta. Hallinnonin yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että savukkeista olisi suoritettava tupakkaveroa vähintään 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden tupakkaverosta. Vastaavaa säännöstä sovellettaisiin myös savuketupakkaan. Jotta verotus ei tällöin muodostuisi kohtuuttoman korkeaksi, asetettaisiin näissä tapauksissa myös enimmäisveromäärä direktiivin mukaisesti.

Sikarien, piipputupakan ja savuketupakan vähimmäisverotaso on EY:ssä alhaisemmat kuin Suomessa, minkä vuoksi EU-jäsenyyden vuoksi näihin veromääriin ei olisi tarvetta puuttua. Sikareiden vero on kansainvälisesti tarkasteltuna kuitenkin varsin korkea suhteessa savukkeiden verotasoon. Verotuskäytännössä sikarien prosentuaalinen vero on yleensä noin puolet tai jopa alle puolet savukkeiden prosentuaalisesta verosta. Tupakkaverotoimikunta on jo mietinnössään 14.7.1991 esittänyt sikareiden veron alentamista 30,60 prosentista 20 prosenttiin (komiteamietintö 25/1991). Sanottu esitys ehdotetaan nyt saatettavaksi voimaan. Prosentuaalisen veron muutoksesta huolimatta sikarien yksikköhinta tupakkamäärää kohti lasketuna säilyisi muiden tuotteiden hintaa korkeampana.

Piippu- ja savuketupakan veromäärä on tällä hetkellä 44 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. Viime aikoina piippu- ja savuketupakan kulutus on noussut, mihin on olennaisesti vaikuttanut itsekkärittyjen savukkeiden halpa hinta. Vaikka piippu- ja savuketupakan veroa on nostettu vuonna 1992 suhteellisesti enemmän kuin savukkeiden verotusta, ei korotus ole ollut riittävä, jotta se näiden tuotteiden välillä valitsevan ristijoukon takia olisi pystynyt ehkäisemään kulutussiirtymää savukkeista savuketupakkaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että piip-

pu- ja savuketupakan verotusta nostettaisiin 48 prosenttiin vähittäismyyntihinnasta.

EY:ssä tupakkaveron kohteena eivät ole nuuska ja purutupakka eikä savukepaperi. Puruuskan käyttö on EY:ssä kokonaan kielletty, kun taas purutupakan eli mällin ja nänuuskan käyttö on sallittua. Suomessa 1 päivänä maaliskuuta 1995 voimaantulevan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamiseksi annetun lain (765/94) 5 §:n mukaan suussa käytettävää lain 2 §:n 3 a kohdassa tarkoitettua tupakkaa ei saa elinkeinoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa. Nuuskan valmistus ja maahantuonti on Suomessa kohdistunut lähes kokonaan uudessa laissa kiellettyyn suunuuskaan. Sallitun nuuskan käytön osuus on täällä marginaalisen pieni. Sitä ei olisi syytä verottaa, varsinkin kun sen verottaminen aiheuttaisi huomattavia hallinnollisia ja valvonnallisia ongelmia eikä sillä olisi valtiontaloudellista merkitystä. Koska laki kuitenkin tulee voimaan vasta maaliskuun 1995 alussa, esitetään, että nuuskaa ja purutupakkaa verotettaisiin kansallisesti siihen saakka.

Savukepaperin verottamista ehdotetaan jatkettavaksi kansallisella tasolla. Savukepaperin verottamiseen ja valvontaan sekä muutoinkin sovelletaan soveltuvin osin, mitä valmisteverotuslaissa on säädetty.

Tupakkaverosta annetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan tupakkatuotteista ei saa periä korkeampaa hintaa kuin mistä tupakkaveron suoritus. Myytäessä tupakkatuotteita majoi- ja ravitsemisliikkeissä tapahtuvan tarjoilun yhteydessä saadaan edellä sanotusta poiketen hintalipukkeeseen merkittyä vähittäismyyntihintaa korottaa kohtuullisella määrällä. Koh- tuullisen määrän käsitettä ei ole laissa määritelty tarkemmin, eikä tupakkatuotteiden hintavalvonnan lakattua millään viranomaisella ole ollut valtuutusta siitä määrätä. Lisäksi puheena olevan lainkohdan soveltamisessa on ilmennyt epätietoisuutta siitä, voidaanko vähittäismyyntihintaa korottaa majoi- ja ravitsemisliikkeissä, kioskissa ja automaateissa. Tupakkatuotteiden hintoja ei ole voitu korottaa lainkaan henkilöstöravintoloissa ja työpaikkaravintoloissa eikä oppilaitoissa, oppilasyhdistysten ja sotilaskotien ruokaloissa eikä kioskeilla, jotka varsinkin kesäaikana muistuttavat palveluiltaan asetuksessa tarkoitettuja ravitsemisliikkeitä.

Tilanne on aiheuttanut käytännössä jatku-

vasti tulkintavaikeuksia. Koska käytännössä mitään sanktiota mahdollisesta rikkomuksesta ei ole voitu langettaa säännösten puuttumisen vuoksi, ehdotetaan, että vastaavansisältöistä säännöstä ei otettaisi uuteen lakiin.

Muilta osin tupakkaverolakiin tehtävät muutokset ovat varsin teknisiä ja johtuvat EY:n sisämarkkinoinnin sopeuttamisesta.

5.3. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta

Suomessa alkoholijuomien verotus on uudistettu 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetulla lailla alkoholijuomaverosta (532/94). Jo tällöin lakia säädettäessä on pyritty ottamaan huomioon mahdollisimman paljon EY:n direktiivien mukanaan tuomia muutoksia, minkä vuoksi tässä yhteydessä ei enää ole tarvetta suuriin muutoksiin. Verorakenne noudattaa pääosin voimassa olevaa lakia. Lain piiriin kuuluisivat olut, viini, välituotteet sekä etyylialkoholi, jotka määriteltäisiin EY:n direktiivin edellyttämällä tavalla. Kuitenkin joitakin muutoksia olisi tehtävä EY-sopeutuksen vuoksi.

Kun Suomessa oluen ja alkoholijuomien verotus aikaisemmin perustui pääasiallisesti tuotteen vähittäismyyntihintaan, määrätään vero voimassa olevan lain mukaan kaikille suurile juomille paitsi viineille tuotteen sisältämän puhtaan alkoholipitoisuuden mukaisesti. Viinien vero määrätään kolmen eri veroluokan mukaisesti, jotka puolestaan määräytyvät alkoholipitoisuuden perusteella.

Tällä hetkellä tuoteryhmiin 31 ja 32 kuuluvat kaikki muut alkoholijuomat paitsi oluet ja viinit. EY:ssä sanottuihin tuoteryhmiin kuuluvista tuotteista niin sanotut välituotteet on kuitenkin määritelty erikseen. Kun tällaisille tuotteille vero tulee määrätä niiden paljouden mukaisesti eikä niiden sisältämän etyylialkoholipitoisuuden mukaisesti, kuten meillä on tällä hetkellä, ehdotetaan lakiin tehtäväksi rakennedirektiivin vaatima muutos. Nyt esitetyt veromäärät 30 ja 50 markkaa litralta vastaisivat keskimäärin sanottujen tuotteiden nyt voimassa olevia veroja. Alhaisemman veroluokan vero vastaa lisäksi EY:ssä sallittua enintään 40 prosentin alennettua veroa normaalista veromäärästä ja se ylittää viinien kansallisen veron, kuten direktiivi edellyttää.

Etyylialkoholille voidaan vahvistaa pääsääntöisesti vain yksi vero. Tämän vuoksi meillä nyt

olevat tuoteryhmät 31 ja 32 tulee yhdistää. Tuoteryhmälle esitetty vero, 3,00 markkaa jokaiselta senttilitralla etyylialkoholia, vastaisi keskimäärin nykyistä veromäärää, kun nykyisestä tuoteryhmästä 31 osa on katsottava lievemmin verotetuksi välituotteeksi. Nimikkeen 2208 kuuluville tuotteille, joiden alkoholipitoisuus on enintään 10 tilavuusprosenttia, voidaan kuitenkin säätää alennettuja verotasoja, minkä vuoksi ehdotetaan, että sanotunlaisille tuotteille säädettäisiin kaksi eri verotasoja siten, että niiden veromäärät vastaisivat tuotteiden tämänhetkisiä veroja.

Väkiiviina sinällään ei tällä hetkellä kuulu alkoholijuomaverolain piiriin. EY-sopeutuksen vuoksi se tulisi veronalaiseksi. Veropohja laajenisi tältä osin kuten myös erällä alkoholivalmisteilla. Kun kuitenkin sellaiset tuotteet, jotka denaturoidaan, voidaan säätää kokonaan verosta vapaiksi, ehdotetaan hallinnon yksinkertaistamisen vuoksi, että nämä tuotteet jätettäisiin kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle. Sovellettavien vapautussäännösten vuoksi veropohjan laajentumisen merkitys olisi käytännössä varsin vähäinen.

Alle 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät juomat eivät tällä hetkellä kuulu lainkaan alkoholijuomaverolain piiriin, vaan niitä verotetaan virvoitusjuomaverosta annetun lain mukaisesti. Yhdenmukaisesti EY:n direktiivien kanssa ehdotetaan harmonoitavan alkoholijuomaverolain veropohjan laajentamista myös näihin tuotteisiin. Kaikille sanotuille tuotteille voidaan kuitenkin määrätä yleistä verotasoja alhaisempi veromäärä. Veromääräksi ehdotetaan joko tuotteen nykyistä juoman paljoutteen perustuvaa virvoitusjuomaveroa (viini) tai sitä vastaavaa keskimääräiseen alkoholipitoisuuteen perustuvaa veroa (muun muassa olut), joten muutos ei käytännössä nostaisi kysymyksessä olevien tuotteiden veroja.

Nykyisessä alkoholijuomaverolaissa olevat verovapautta koskevat säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Kuitenkin osa sanotuista säännöksistä sisältyisi valmisteverotuslakiin. Näitä olisivat lähinnä tuotteiden siirtoon liittyvät verottomuussäännökset. Muut verottomuussäännökset liittyvät alkoholilaisiin tarkoitettuun erityismyyntiin tai laadunvalvontaan, jota sosiaali- ja terveystieteiden alainen tuotevalvontakeskus valvoo.

Liittymissopimuksessa Suomi on saanut oikeuden rajoittaa matkustajien EY:n jäsenmaista mukanaan tuomien alkoholijuomien määrän

siten, että ylimenevältä osalta toimitetaan asianmukainen verotus. Ylimenevältä osalta valmistevero ehdotetaan kannettavaksi samoilla perusteilla kuin kaupallisessa myynnissä, minkä vuoksi veromäärässä ei enää voitaisi ottaa huomioon tullin eikä arvonlisäveron määrää. Laissa annettaisiin valtuus asetuksella säätää juomalajikohtaisesti tuotteiden keskimääräiset verot.

Voimassa olevassa alkoholijuomaverolaissa on säännökset niin sanotuille verottomille varastoille. EY:ssä kaikki veronalaiset tuotteet siirtyvät sanotun järjestelmän alaisuudessa. Tältä osin menettelyt on jo yhdenmukaistettu EY:n järjestelmien kanssa eikä tässä yhteydessä ole tarkoitus muuttaa 1 päivänä kesäkuuta 1994 voimaan tullutta tilannetta. Aineellisesta laista poistetaan kuitenkin kaikki menettelyä koskevat säännökset, koska niistä säädetään erikseen valmisteverotuslaissa.

5.4. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

Suomen voimassa olevan polttoaineeverolain veropohja vastaa pääosin EY:n rakennedirektiivin veropohjaa. Verotuksen piirissä ovat siten moottoribensiini, dieselöljy sekä kevyt ja raskas polttoöljy. Eri polttoaineet on Suomessa määritelty vähemmän kattavasti kuin EY:n direktiivissä. EY:ssä veroja kannetaan kaikista polttomoottoreissa käytettävistä tuotteista sekä kaikista lämmitykseen käytettävistä mineraaliöljyistä sekä hiilivedyistä eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Verotuksen rakennetta ehdotetaan muutettavaksi rakennedirektiivin vaatimusten mukaan. Mineraaliöljyiksi esitetään määriteltäväksi sanotun direktiivin muutosehdotuksessa tarkoitetut eli sellaiset tuotteet, joiden siirtämisessä jäsenvaltioiden välillä on noudatettava valmisteverotuslain yleisiä säännöksiä kuten esimerkiksi saateasiakirjan käyttöä. Nestemäisiksi polttoaineiksi määriteltäisiin verotaulukossa tarkoitetut tuotteet eli moottoribensiini, dieselöljy sekä kevyt ja raskas polttoöljy.

Rakennedirektiivin mukaisesti veronalaisiksi ehdotetaan säädettäväksi nestemäisten polttoaineiden lisäksi kaikki sellaiset mineraaliöljyt ja kaikki muutkin tuotteet, joita käytetään moottoripolttoaineina. Niinikään veronalaisiksi säädettäisiin lämmitykseen käytettävät mineraaliöljyt ja hiilivedyt, lukuun ottamatta maaka-

sua, kivihiiltä, ruskohiiltä, turvetta, ligniittiä, muuta hiilivetyä raaka-ainemuodossa, maaöljykoksia, -bitumia tai öljynjalostuksen pohjatuotetta.

Koska kaikille verotaulukossa mainitsemattomillekin tuotteille olisi määriteltävä niiden käyttötarkoituksen mukaan määräytyvä vero, ehdotetaan, että verotaulukossa luetellut tuotteet määriteltäisiin laissa erikseen. Määritelmät vastaisivat asiallisesti rakennedirektiivissä olevia määrittelyjä.

Moottoribensiiniksi katsottaisiin kaikki sellaiset polttoaineet, jotka luovutetaan käytettäväksi polttoaineeksi ottomootoreissa. Polttoaineita, jotka tulisivat verotetuiksi moottoripolttoaineina ja joita aikaisemmin ei ole verotettu, olisivat muun muassa moottoripetrolia, kaasutinsprii, mahdolliset erikoispolttoaineet sekä erilaiset biopolttoaineet. Biopolttoaineita on Suomessa toistaiseksi ajoneuvoissa käytetty lähinnä apuaineina, jonka mukaan niitä on verotettu.

Ajoneuvoissa olevien ottomootoreiden käyttämästä moottoripetrolista vero olisi suoritettava kuten moottoribensiinistä direktiivin mukaisesti. Nykyisin eräät moottoripetrolia käyttävät ajoneuvot on moottoriajoneuvoverolaissa (722/66) säädetty lisäverosta vapaiksi. Sanottua lisäverosäännöstä olisi tarkistettava erikseen annettavalla esityksellä. Muutos koskisi vähäistä määrää ajoneuvoja.

Tavanomaisen dieselöljyn lisäksi dieselmootoreissa käytettävät polttoaineet, jotka luovutetaan käytettäväksi dieselmootoreiden polttoaineeksi, olisivat esityksen mukaan dieselöljyä, ja vero määräytyisi myös sen mukaisesti. Sellaiseen moottorikäyttöön, jota ei koske moottoriajoneuvoverolaissa säädetty lisäveron suorittamisvelvollisuus, saataisiin kuitenkin edelleen luovuttaa kevyttä polttoöljyä. Tämä koskisi muun muassa traktoreissa, työkonereissa, veneissä ja aluksissa käytettävää polttoainetta.

Edellä olevissa tapauksissa valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity elinkeinonharjoittaja tai muu valmisteverotuslaissa tarkoitettu verovelvollinen olisi velvollinen maksamaan asianomaisen veron luovuttaessaan kulutukseen polttomootoreissa käytettäväksi tarkoitettua polttoainetta. Tunnistettavaksi tehtyä polttoainetta ei saisi luovuttaa dieselöljynä käytettäväksi ajoneuvojen polttomootoreissa. Jos väärinkäytöksiä esiintyisi, sovellettaisiin valmisteverotuslain oikaisu- ja jälkiverotussäännöksiä.

Milloin ajoneuvoa kuitenkin käytetään sel-

laisella polttoaineella, josta veroa ei ole maksettu moottoribensiinille tai dieselöljylle säädettyjen veromäärien mukaisesti, tästä olisi vastuussa ajoneuvon käyttäjä eikä polttoaineverotuksessa verovelvollinen valmistaja tai varastossapitäjä. Käyttäjää olisi velvollinen suorittamaan moottoriajoneuvoveron lisäveron moottoriajoneuvoverolaissa säädettyjen perusteiden mukaisesti. Nyt esitettävät säännökset eivät siten aiheuttaisi muutoksia polttoaineen käyttäjän ja polttoaineverotuksessa verovelvollisen vastuuseen eivätkä moottoriajoneuvoverolain lisäveroa koskeviin säännöksiin.

Kevyellä polttoöljyllä ehdotetaan tarkoitettavan tunnistettavaksi tehtyä dieselöljyä. Sen lisäksi kevyeksi polttoöljyksi katsotaan kaikki muukin nestemäinen polttoaine, joka luovutetaan käytettäväksi lämmitykseen ja joka on tehty tunnistettavaksi.

Nimikkeeseen 2710 kuuluva raskas polttoöljy esitetään määriteltäväksi sen hiilivetyjen tislaualueen mukaisesti. Raskaaksi polttoöljyksi katsottaisiin myös muut mineraaliöljyt ja hiilivedyt, jotka käytetään lämmitykseen, elleivät ne ole kevyttä polttoöljyä tai niitä ole erikseen suljettu lain soveltamisalan ulkopuolelle. Lämmityksellä tässä laissa tarkoitetaan lämmön tuottamista mineraaliöljyjä tai hiilivetyjä polttamalla.

Veronalaisiksi tulisivat EY-sopeutuksen vuoksi verotaulukossa tarkoitettujen polttoaineiden lisäksi kaikki muut lämmitykseen käytettäväksi tarkoitettut, myytävät tai käytettävät mineraaliöljyt sekä hiilivedyt, lukuun ottamatta maakaasua, kivihiiltä, ruskohiiltä, turvetta ligniittiä tai muuta hiilivetyä raaka-ainemuodossa, maaöljykoksia, — bitumia ja öljynjalostuksen pohjatuotetta. Veronalaisten tuotteiden määrä periaatteessa voisi lisääntyä nykyisestä. Verotettaviksi tuotteiksi tulisi muun muassa lämmityspolttoaineena käytettävä valopetrolia. Milloin teollisuus käyttää lämmitykseen prosessissa syntyviä, hiilivedyiksi katsottavia tuotteita, ne olisi verotettava omana käyttönä. Hiilivedyiksi olisi katsottava erilaiset hiilivetyseokset.

Terästeollisuudessa käytettävät masuunikaasu, koksikaasu sekä konverttikaasu jäisivät kuitenkin verotuksen ulkopuolelle, koska sanottu tuotteet eivät ole hiilivetyjä. Edelleen teollisuudessa käytettävä mustalipeä jäisi verotuksen ulkopuolelle. Veropohjan laajentaminen ei käytännössä muuttaisi nykyistä käytäntöä merkittävästi.

Useat jäsenmaat ovat saaneet vapautuksen neuvoston päätöksellä valmisteverosta, kun hiilivetyjen jätekaasuja käytetään lämmityspolttoaineena tai kun jäsenmaassa ennen sisämarkkinoiden alkamista on sovellettu verottomuutta. Suomella olisi mahdollisuus hakea vastaavanlaista poikkeusta verotukseen, mikäli se olisi tarpeellista.

Niitä mineraaliöljyjä, joiden osalta Suomi on saanut liittymissopimuksessa poikkeuksen eli metaania ja nestekaasua ei esitetä verotettavaksi. Kuitenkin ne ovat sellaisia mineraaliöljyjä, jotka kuuluvat yhtenäisen valmisteverotusjärjestelmän piiriin, mikä tarkoittaa sitä, että tuotteiden siirroissa jäsenvaltioiden välillä on noudatettava valmisteverotuslain säännöksiä.

EY:n verodirektiivissä on määritelty kullekin tuotteelle vähimmäisverotaso, jota kunkin jäsenvaltion on noudatettava. Kullekin tuotteelle on lisäksi vahvistettu vain yksi verotaso. Jos jonkin polttoaineen verotusta haluttaisiin porrastaa, tulisi sitä varten pyytää komissiolta erikseen lupa. Suomi on saanut liittymissopimuksessa oikeuden porrastaa reformuloidun lyijyllisen ja lyijyttömän moottoribensiiniin sekä vähärikkisen dieselöljyn veron, edellyttäen, että alennettu vero ei saa olla säädettyjä vähimmäisveroja alhaisempi. Vuonna 1993 käyttöön otettua liikennepolttonesteiden ympäristöpoliittisin perustein tehtyä tuoteryhmäjaottelua voidaan näin ollen jatkaa.

Direktiiveissä on tarkkaan määritelty, mitkä polttoaineet ovat verollisia ja mitkä verottomia. Mikäli jossakin jäsenmaassa sovellettaisiin muista jäsenmaista poikkeavia verovapautuksia, siitä saattaisi seurata kilpailun vääristymiä. Osa vapautuksista on pakollisia ja osa sellaisia, että jäsenmaat voivat harkinnan mukaan soveltaa niitä.

EY:ssä polttoaineveron vapautussäännökset vastaavat pääosin Suomessa jo noudatettavia säännöksiä. Raaka-aine ja apuaine ovat verottomia rakennedirektiivin 8 artiklan 1 a- kohdan nojalla. Direktiivissä ei ole kuitenkaan säännöstä, jonka nojalla polttoaine olisi verotonta, milloin se käytetään välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa. EY:n jäsenmaiden verotuksessa asiaan sovelletaan erilaisia säännöksiä siten, että viisi jäsenmaata vapauttaa sanotun polttoaineen, viisi kantaa verot ja kahdessa asia ei ole ollut esillä. Koska Suomessa on ensikäyttö ollut verotonta tähänkin saakka, esitetään sanotun käytännön jatkamista.

Rakennedirektiivin 4 artiklan 3 kohdan mu-

kaisesti mineraaliöljy, joka kulutetaan mineraaliöljyjä tuottavan laitoksen alueella, ei ole valmisteveron alaista, mikäli kulutus liittyy tuotantotarkoituksiin, jollaiseksi ei kuitenkaan lueta ajoneuvojen käyttöä. Jotta suomalainen teollisuus olisi tältä osin tasavertaisessa asemassa kilpailijamaiden kanssa, esitetään rakennedirektiivin mukaisesti, että mineraaliöljy, joka käytetään öljynjalostusprosessissa mineraaliöljyjen valmistuksessa olisi verotonta niin kauan, kuin toiminta tapahtuu öljynjalostuslaitoksen alueella.

Liittymissopimuksessa Suomi on lisäksi saanut oikeuden vapauttaa yksityisiin huvialuksiin käytettävät mineraaliöljyt valmisteverosta. Sanotun poikkeuksen mukaan huviveneet, joissa on dieselmoottori, voisivat edelleen käyttää kevyttä polttoöljyä polttoaineena. Huviveneiden käyttämien polttoaineiden verotukseen ei siten esitetä miltään osin muutoksia nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Alusten käyttämien polttoaineiden osalta ei ole tarpeen säätää vastaavista sanktioista, jollaisia on käytössä tieliikenteen osalta moottoriajoneuvoverolaissa.

Edellä mainitun poikkeuksen nojalla Suomi on saanut oikeuden vapauttaa myös huvi-ilmaaluksissa käytettävän mineraaliöljyn. Kun rakennedirektiivin mukaan muiden kuin yksityisten ilma-alusten käyttämä mineraaliöljy on vapautettava verosta, esitetään, että lentobensiini ja lentopetroli eivät olisi lainkaan veron piiriin kuuluvia tuotteita, mikä vastaisi nykyistä lakia. Sama esitetään koskevan myös yksityisessä veneilyssä käytettävää tunnistettavaksi tehtyä moottoripetrolia.

Polttoaineverotuksessa Suomessa käytetään jo verottomia varastoja, joten tältä osin ei verotukseen ole tulossa muutoksia. Sen sijaan luovutuksista verottomasta varastosta tai maahantuonnista vero kannetaan Suomessa volyymilitroina, kun EY:ssä sovelletaan normaalilittoroja (+15°C). Tältä osin asianomaisia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi.

Polttoaineveron kantamista perusverona ja lisäverona jatkettaisiin. Suomessa tällä hetkellä eräiden tuotteiden voimassa olevat polttoaineveromäärät ylittävät EY:n harmonoitaville polttoaineille vahvistamat vähimmäisveromäärät vain siinä tapauksessa, että sekä perus- että lisäveronmäärät laskettaisiin yhteen. Mikäli lisäveroa ei otettaisi tässä huomioon, ei kevyen ja raskaan polttoöljyn perusvero yksistään riittäisi vähimmäisverotason saavuttamiseen.

Huoltovarmuusmaksu

EY:ssa ei ole varmuusvarastointimaksua vastaavaa veroa. Harmonoitavat tuotteet koskevat vain mineraaliöljyjä, alkoholia ja alkoholi-juomia sekä valmistettua tupakkaa. Näistä tuotteista voi erityistarkoituksiin kantaa myös muita välillisiä veroja, jos niiden kannossa noudatetaan valmisteverojen perusteen määräämistä, laskentaa, täytäntöönpanoa ja valvontaa koskevia säännöksiä. Koska Suomessa varmuusvarastointimaksun alaiset tuotteet lukuun ottamatta niitä tuotteita, jotka siihen lisättiin vuonna 1984, vastaavat pääosin edellä mainittuja polttoaineita, esitetään, että varmuusvarastointimaksu, jonka nimi esitetään muutettavaksi huoltovarmuusmaksuksi, kannettaisiin samassa yhteydessä kuin varsinainen polttoainevero ja toistaiseksi saman lain perusteella. Järjestely edellyttää siten nykyisen varmuusvarastointimaksusta annetun lain kumoamista veronkantoteknisesti soveltamiskelvottomana. Huoltovarmuusmaksun aineelliset säännökset esitetään säilytettäväksi pääosin ennallaan. Maksu tuloutettaisiin huoltovarmuusrastoon.

Niiden tuotteiden osalta, joista nykyinen varmuusvarastointimaksu määräytyy tullausarvon perusteella, esitetään tässä vaiheessa, että maksua ei enää kannettaisi. Suuri osa sanotuista tuotteista tulee EY:n alueelta, jolloin minikäänlaista rajakontrollia ei ole olemassa eikä näille tuotteille voida vahvistaa tullausarvoa. Jotta huoltovarmuuden ylläpidon aiheuttamien kustannusten nykyistä tasapuolisempi jakautuminen elinkeinoelämän eri sektoreille voidaan jatkossa varmistaa, maksupohjan laajentaminen nyt esitetystä on perusteltua. Samalla huoltovarmuusmaksusta tulisi myöhemmissä vaiheissa antaa kokonaan oma lakinsa. Huoltovarmuusmaksua ei niin ikään esitetä tässä vaiheessa kannettavaksi tullitariffin nimikkeeseen 27.04 kuuluvasta kivihilestä tai ruskohiilestä valmistetusta koksista tai puolikoksista, koska sanotut tuotteet eivät muutoin ole polttoaineerotuksen piirissä.

5.5. Laki eräiden energialähteiden valmisteverosta

EY:ssä valmisteverojärjestelmää sovelletaan vain harmonoitaviin valmisteveroihin. Sen sijaan valmisteveroja voidaan järjestelmädirektiiv-

in 92/12/ETY 3 artiklan mukaisesti kantaa myös muista tuotteista, jos nämä verot eivät aiheuta rajojen ylityksiin liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Näihin tuotteisiin ei kuitenkaan tällöin voida soveltaa veronkanto- ja valvontajärjestelmänä yhteisön valmisteverojärjestelmää, koska kansallista valmisteveroa kantava jäsenmaa ei voi velvoittaa muita jäsenmaita soveltamaan näihin veroihin yhteisön valmisteverojärjestelmää.

Ympäristöperusteisten syiden vuoksi ehdotetaan, että kivihileen, sähkön, maakaasun ja jyrsinpolttoturpeen verottamista edelleen jatkettaisiin ja että veropohjaa laajennettaisiin palaturpeella ja raakamäntyöljyllä. Mainittujen energialähteiden verottamisesta esitetään annettavaksi oma erillinen kansallinen verolakiinsa, koska näihin tuotteisiin ei voida soveltaa harmonoitua nestemäisten polttoaineiden valmisteverojärjestelmää. Kivihileen, sähkön ja maakaasun verottamista jatkettaisiin pääosin entisillä perusteilla.

Mäntyöljy on sulfaattiteollisuuden oheistuote, jota syntyy Suomessa noin 160 000—180 000 tonnia vuodessa. Tästä määrästä valtaosa käytetään kotimaisen orgaanisen kemianteollisuuden raaka-aineena. Raakamäntyöljystä jalostetaan erilaisia hartsijalosteita, joita käytetään esimerkiksi sideaineisiin ja liimoihin. Raakamäntyöljy on ominaisuuksiltaan ja polttoarvoltaan raskaan polttoöljyn kaltainen tuote. Jatkojalostuksen sijasta sitä voidaan käyttää raskasta polttoöljyä korvaavana polttoaineena. Raskaan polttoöljyn hinnan noustessa verotuksen kautta, sulfaattiseluloosatehtaat eivät myy raakamäntyöljyä jatkojalostukseen enää pelkän raaka-aineen hinnalla, vaan sen hintaa korotetaan raskaan polttoöljyn veroa vastaavalla määrällä. Tämä puolestaan heikentää koko mäntyöljyn jatkojalostustoimintaa.

Puunjalostusteollisuudessa syntyvä mäntyöljy, joka käyttötarkoituksiltaan vastaa raskasta polttoöljyä, esitetään säädettäväksi veronalaiseksi, milloin sitä käytetään lämmitystarkoituksiin. Mäntyöljyn vero olisi määrällisesti yhtä suuri kuin raskaalla polttoöljyllä, mutta vero kohdistuisi kokonaan perusveroon, koska mäntyöljyn polttamisesta ei synny vastaavaa ympäristöhaittaa. Mäntyöljy, joka käytettäisiin raaka-aineena esim. kemianteollisuudessa, olisi verotuksen ulkopuolella.

Palaturve ei toistaiseksi ole ollut veronalais- ta. Nyt se esitetään otettavaksi veron piiriin, koska se on ympäristöominaisuuksiltaan sa-

manlainen kuin verotuksen piirissä jo oleva jyrshinturpe.

Palaturpeesta alettaisiin kantaa samansuuruista veroa kuin jyrshinpoltturpeelta. Samalla verollisen polttoturpeen alarajaa esitetään alennettavaksi 50 000 megawattitunnista 25 000 megawattituntiin vuodessa. Tällä osaltaan parannetaan puun kilpailukykyä suhteessa polttoturpeeseen niissä pienehköissä laitoksissa, joissa on monipolttoainekattila.

5.6. Polttoaineiden veromäärien muutokset vuonna 1995

Valtiontaloudellisten syiden vuoksi neste- ja kiinteiden polttoaineiden valmisteveron perusveron yleistä tasoa ehdotetaan nostettavaksi 2

prosentilla. Korotus ei kuitenkaan koskisi dieselöljyn perusveroa, ja moottoribensiinin perusveron korotus olisi 25 penniä litralta.

Lisäveron määräytymisperusteet säilyisivät ennallaan. Veromääriä laskettaessa perustuotteena käytettäisiin edelleen raskasta polttoöljyä. Sen lisäveron määrät on määritelty siten, että verosta 3/4 perustuu hiilipitoisuuteen ja 1/4 energiasisältöön. Hiilipitoisuuden mukaan määräytyvä vero ehdotetaan korotettavaksi 38,3 markkaan hiilidioksiditonnilta ja energiasisällön mukaan määräytyvä vero korotettavaksi 3,5 markkaan megawattitunnilta. Veron tuotosta noin 60 prosenttia kertyisi energialähteiden hiilisisällön perusteella ja 40 prosenttia energiasisällön perusteella. Tämä ylittää selvästi EY:ssä ehdotetun hiilidioksidi- ja energiaveron lähtötason.

Lisäverot on määritelty eri tuotteille seuraavien muuntokertoimien mukaan:

	CO ₂ -osuus		Energiaosuus		Lisävero yht.	CO ₂ -komp. %	Energia-komp. %
	kerroin	CO ₂ -komp	kerroin	energia-komp.			
Moottoribensiini (p/l)	0,238	9,1	0,904	3,2	12,3	74	26
Dieselöljy (p/l)	0,261	10,0	0,979	3,5	13,5	74	26
Polttoöljy, kevyt (p/l)	0,266	10,2	0,990	3,5	13,7	74	26
Polttoöljy, raskas (p/kg)	0,313	12,0	1,128	4,0	16,0	75	25
Kivihiili (mk/tonni)	2,375	91,0	7,090	25,1	116,1	78	22
Maakaasu (p/m ³)	0,198	3,8*	1,000	1,8*	5,6	68	32
Polttoturpe (mk/MWh)	—	0,0**	1,000	3,5	3,5	0	100
Ydinvoima (p/kWh)	—	0,0	—	0,9	0,9	0	100
Tuontisähkö (p/kWh)	—	0,0	—	0,9	0,9	0	100
Vesivoima (p/kWh)	—	0,0	—	0,4	0,4	0	100

* Maakaasun vero on vuosina 1995—1997 50 prosenttia sen todellisesta määrästä.

** Turpeesta ei peritä hiilidioksidiveroa toistaiseksi.

Sähkön tuonnin ja ydinvoiman lisävero on määritelty seuraavasti:

Energiaverokomponentti 3,5 markkaa megawattitunnilta on jaettu oletetulla hiilivoiman hyötysuhteella 0,38 eli 38 prosenttia, jolloin saadaan hiilivoimaan sisältyvä energiaverokomponentti. Komponentti on 9,2 markkaa megawattitunnilta.

Vesivoiman vero on suoraan energiaverosuus eli 3,5 markkaa megawattitunnilta.

Ydinvoimalla on perusveroa 1,5 penniä ja tuontisähköllä 1,3 penniä kilowattitunnilta. Ydinvoiman kokonaisvero olisi siten 2,4 penniä ja sähköntuonnin kokonaisvero on määritelty siten, että se vastaa Suomessa tuotetun sähkön keskimääräistä verosisältöä. Laskelmassa ei ole otettu huomioon polttoturpeen ja maakaasun veronalennuksia.

Lisäveroa koskevan ehdotuksen arvioidaan vaikuttavan energialähteiden hintaan seuraavasti:

	%-muutos
bensiini	+ 1
dieselöljy	+ 2
kevyt polttoöljy	+ 5
raskas polttoöljy	+ 8
hiili	+19
maakaasu ¹⁾	+12
jyrshinturpe ¹⁾	+17
ydinvoima	+ 2
tuontisähkö	+ 7
vesivoima	+ 2

¹⁾ Maakaasun ja jyrshinturpeen vero alenee, mutta tuontihinta- ja alkutuotevähennyksen poistuminen arvonlisäverotuksesta nostavat hintaa.

Sähkön ja kaukolämmön tuotannossa käytettävien polttoaineiden hintoihin ehdotuksen arvioidaan vaikuttavan seuraavasti:

	hinnan muutos mk/MWh
raskas polttoöljy	+ 6,0
hiili	+ 6,9
maakaasu	+ 7,4
jiyrsinturve	+ 6,6*
palaturve	+ 10,9*
puu	+ 9 tai enemmän

* veroa perittäisiin vain, mikäli vuosikulutus olisi yli 25 000 MWh.

Tuontihinta- ja alkutuotevähennyksen poistumisen vaikutus hintaan on otettu huomioon.

Erillisessä sähköntuotannossa (lauhdevoimatms.) tuotetun sähkön hintaan sisältyvät verot muuttuisivat seuraavasti (p/kWh):

Tuotantotapa	Nykyinen vero	Uusi vero	Muutos
Raskas polttoöljy	2,6	4,3	1,7
Hiili	2,4	4,3	1,9
Maakaasu	1,6	1,5	-0,1
Jiysinturve	1,1	0,9	-0,2
Polttopuu	0,0	0,0	0,0
Ydinvoima	2,1	2,4	0,3
Sähkön tuonti	1,3	2,2	0,9
Vesivoima	0,2	0,4	0,2
Sähkö keskim.	1,3	1,9	0,6

Esityksen kustannusvaikutus eri sektoreille olisi seuraava (mmk):

(Juvuissa ei ole mukana alkutuotevähennyksen ja tuontihintavähennyksen poistumisen kustannusvaikutuksia; luvuissa mukana sähkön perusvero)

	1994	1995	muutos
liikenne	350	580	+230
teollisuus	700	980	+280
kotitaloudet	520	820	+300
palvelut ja muu kul.	330	470	+140
yhteensä	1900	2850	+950

Maakaasun tuontihintavähennyksen korvaaminen

Maakaasun maahantuonti on tällä hetkellä arvonlisäverotonta. Maakaasun myynnin arvonlisäverotuksessa maahantuojaa saa tehdä yli-

määräisen laskennallisen vähennyksen, joka on 18 prosenttia maahantuodun maakaasun arvosta, johon on lisätty maakaasulle kuuluvat ympäristöperusteiset energiaverot. Tuontihintavähennys ja maakaasun maahantuonnin liikevaihtoverottomuus säädettiin vuonna 1986 olemaan voimassa vuoden 1991 loppuun, mutta vuonna 1989 lain voimassaoloa jatkettiin vuosille 1992—2001. Kesäkuun 1 päivänä voimaan tullessa arvonlisäverolaissa (1501/93) tuontihintavähennyksen määräaikaisuus on poistettu. Tällöin oli tiedossa, että tuontihintavähennyksestä joudutaan luopumaan EU-jäsenyyden alkaessa.

Teollisuuden osuus maakaasun kuluttajille siirtyvästä tuesta on ollut noin 55 prosenttia, kaukolämmön ja -voiman tuotannon 35 prosenttia sekä muu osuus 10 prosenttia. Tuontihintavähennyksen poistuminen nostaisi verotonta kuluttajahintaa 8,3 markkaa megawattitunnilta eli noin 15 prosenttia.

Valtion tuki maakaasulle tuontihintavähennyksen muodossa on ollut vuodessa noin 220 miljoonaa markkaa. Tuontihintavähennyksen poistuminen on tarkoitus kompensoida permällä maakaasusta kolmen seuraavan vuoden ajan 50 prosenttia siitä verosta, joka sille verojärjestelmän perusteiden mukaan kuuluisi.

Turpeen alkutuotevähennyksen korvaaminen

Turpeen arvonlisäverotuksessa saama alkutuotevähennys, noin 120 miljoonaa markkaa vuodessa, poistetaan arvonlisäverojärjestelmän uudistamisen vuoksi. Sanottu vähennys ehdotetaan korvattavaksi turpeen valmisteverotuksessa poistamalla turpeelta lisäveron hiilidioksidiverokomponentti vuoden 1995 alusta toistaiseksi. Hiilidioksidiveroa ryhdyttäisiin kantamaan jatkossa saman verran kuin kivihiilen vastaavaa veroa korotetaan kuitenkin niin, että turpeen hiilidioksidiverokomponentti olisi enintään 30 prosenttia kivihiilen vastaavasta verosta. Tällä hetkellä jyrinpolttoturpeesta kannetaan lisäksi energiasisältöön perustuvaa veroa, jonka kantamista jatkettaisiin.

5.7. Kansalliset valmisteverolait

Valtiontaloudellisten ja ympäristösyiden vuoksi Suomessa on tarvetta kantaa valmisteveroja myös muista kuin harmonoinnin piiriin

kuuluvista tuotteista. Kansallista valmisteveroa esitetään kannettavaksi makeisista ja virvoitusjuomista sekä edellä jo mainituista eräistä energialähteistä, se on kivihilestä, turpeesta, maakaasusta, sähköstä ja raakamäntyöljystä. Niinikään savukepaperista, joka ei myöskään kuulu harmonoitavan valmisteverojärjestelmän piiriin, esitetään kannettavaksi kansallista valmisteveroa, minkä kantaminen esitetään liitettäväksi tupakkaverolakiin. Koska alkoholi- ja virvoitusjuomien kertakäyttöpakkauksille ei ole kehitetty toistaiseksi nykyistä lisäverojärjestelmää korvaavaa järjestelmää eikä juomapakkauksia koskeva elinkaaritutkimus ole vielä valmistunut, esitetään lisäveron kantamista koskevien säännösten sisällyttämistä edelleen sanottuja juomia koskeviin valmisteverolakeihin.

Kansallisten valmisteverolakien alaisten tuotteiden verottamisessa esitetään noudatettavaksi samanlaista järjestelmää, kuin harmonoiduissa valmisteveroissa, ottaen huomioon sen, että tuotteiden siirtoon liittyvää saateasiakirjan muodossa tapahtuvaa valvontajärjestelmää ei ole mahdollista käyttää hyväksi.

5.7.1. *Laki makeis- ja virvoitusjuomaverosta*

Makeisia ja virvoitusjuomia koskevat verolait esitetään yhdistettäväksi samaan lakiin, koska niitä koskevat säännökset ovat varsin samanlaiset. Nimikkeeseen 2009 kuuluvat eräät paljon sokeria sisältävät tiivisteet eivät ole veronalaisia. Koska lähes samanlaiset muut tuotteet kuuluvat verotaulukon piiriin, ehdotetaan yhdenmukaisuuden vuoksi veropohjan laajentamista tältä osin. Eräistä kotimaisista marjoista valmistetuista virvoitusjuomista ei kotimaisen tuotannon suojaamiseksi ole maksettu perusveroa. Säännöstä ei esitetä otettavaksi uuteen lakiin lähinnä EY:n kilpailua koskevien säännösten vuoksi. Virvoitusjuomien kertakäyttöpäällysten lisäveroa koskevat säännökset esitetään muutettaviksi samansisältöisiksi kuin alkoholijuomapakkauksia koskeva vastaava säännös. Lisäksi lakiin tehtäisiin joitakin tarkennuksia ja teknisiä muutoksia, jotka johtuvat lähinnä EY-sopeutuksesta.

5.7.2. *Laki öljyjättemaksusta annetun lain muuttamisesta*

Öljyjätehuollosta aiheutuvien menojen ra-

hoittamiseksi eräistä voiteluöljyistä on kannettu valmisteveron luonteista öljyjättemaksua. Laki on voimassa vuoden 1996 loppuun saakka. Maksun kantamista jatkettaisiin ja lakiin tehtäisiin vain sellaiset tekniset korjaukset, jotka ovat välttämättömiä, kun rajakontrolleja ja valvontaa ei enää ole jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

5.7.3. *Laki eräiden valmisteveroista annettujen lakien kumoamisesta*

Esityksessä ehdotetaan ravintorasva-, sokeri- ja rehujen rasva- ja valkuaisverolaki kumottavaksi. Ravintorasvavero vastaa sitä osaa kotimaisen öljykasvituotannon tuesta, joka laskennallisesti kohdistuu öljykasvien rasvaosuuteen.

Sokeriverosta annettu laki on voimassa vuoden 1994 loppuun. Laki liittyy sokerin tuotannon tukemiseen. Kotimaisen juurikassokerituotannon tukijärjestelmällä alennetaan sokerijuurikkaasta saatavan raakasokerin hinta maailmanmarkkinahintatasolle. Järjestelmän periaatteena on, että kotimaisen tuotannon tuki rahoitetaan sokerista kannettavalla verolla.

Ravintorasvojen ja sokerin verottaminen voitaisiin järjestää kansallisella valmisteverolla samalla tavalla kuin makeisten ja virvoitusjuomien verotus.

Suomeen tuodaan kuitenkin paljon tuotteita, jotka sisältävät ravintorasvoja tai sokeria raaka-aineina tai jotka ovat luonteeltaan edellä mainittuja korvaavia. Tällöin myös nämä tuotteet tulisi ottaa yhdenmukaisesti verotuksen piiriin. Kun toisaalta tällöin viennin osalta kaikkien veronalaisten tuotteiden vienti tulisi myös vapauttaa verosta, verotuksen valvonta tuonnin ja viennin osalta olisi lähes mahdotonta. Tuojia ja viejiä olisi lukumääräisesti erittäin paljon ja, koska mitään rajavalvontaa ei olisi, verotuksen toimittaminen lukuisten pienten tuojien ja viejien osalta ei todennäköisesti onnistuisi. Tämän seurauksena muun muassa kotimainen teollisuus joutuisi huonompaan asemaan kuin ne, jotka toisivat tuotteita EY:n alueelta. Tämän vuoksi esitetään, että sanottuja tuotteita ei verotettaisi ja että niitä koskevat lait kumottaisiin.

Rehurasvan ja -valkuaisen verottaminen on perustunut siihen, että veron tuotolla katetaan osa maataloustuotteiden markkinajärjestelmäästä annetun lain (1518/93) mukaista maataloustuottajain osuudesta maataloustuotteiden

markkinoinnin kustannuksista. Lisäksi verotus perustuu tarpeeseen korjata eri rehulajien välistä hintasuhdetta.

EU:n jäsenenä maatalous- ja elintarviketuotteiden viennistä aiheutuvia vientikustannuksia ei enää maksettaisi Suomen valtion varoista, vaan EY maksaisi sanotut vientituet ja hinnanerokorvaukset. Valtio ei siten tarvitsisi rehujen rasva- ja valkuaisveroa sanottujen vientikustannusten kattamiseen.

Rehuviljan hinta alenee noin puoleen nykyisestä EY-tilanteesta, mistä syystä rehuviljan kilpailukyky paranee. Kun EY:ssä yhteisen maatalouspolitiikan piirissä rehuilla ei ole vastaavaa veroa, ei sitä pitäisi kantaa täälläkään, jotta ei aiheutuisi kilpailun vääristymiä. Tämän vuoksi esitetään, että laki rehujen rasva- ja valkuaisverosta kumottaisiin.

Varastokompensatio

Valtioneuvoston 27 päivänä toukokuuta 1994 tekemän, maa- ja puutarhatalouden kansallista EY-sopeutustukea koskevan periaatepäätöksen mukaisesti elintarviketeollisuudelle, kaupalle ja valtion viljavarastolle kompensoidaan EU-jäsenyydestä johtuva varastojen arvonalennus. Kompensaation tarkoituksena on estää markkinahäiriöt, joita syntyisi siitä syystä, että yritykset tyhjentäisivät korkeammalla kotimaisella hinnalla hankitut varastonsa ennen vuodenvaihdetta.

Varastojen arvonalennuksena teollisuudelle ja kaupalle kompensoidaan tuotteen ostohinnan ja raaka-aineiden hintamuutoksesta johtuvan alhaisemman myyntihinnan erotus eli kotimarkkinahinnan ja EY-hinnan erotus. Hintiero maksetaan sekä kotimaiselle että tuonti- tuotteelle.

Ravintorasva-, sokeri- sekä rehujen rasva- ja valkuaisveron kompensoiminen on mahdollista korvata teollisuudelle ja kaupalle muun varastokompensaation yhteydessä. Sanotuilla tuotteilla korkeampi hinta kuitenkin johtuu verosta. Hallinnollisesti huomattavasti parempana järjestelynä pidetään sanottujen verojen poistamista 1 päivänä joulukuuta 1994 alkaen, jolloin sekä teollisuuden että kaupan varastot sanottuja veroja sisältävien tuotteiden osalta ehtisivät pitkälti tyhjentyä ennen jäsenyyden voimaantuloa. Näin ollen erillistä varastokompensatiota ei tarvittaisi.

Sanottujen verojen poistaminen joulukuun

alusta lyhentäisi merkittävästi korvattavien tuotteiden listaa vähentäen siten valtiolle kompensatioprosessissa aiheutuvia hallinnollisia kuluja. Lisäksi vältettäisiin menettely, jossa yritykset maksavat veron, joka pian maksetaan niille takaisin. Verojen poistaminen joulukuun alusta hillitsisi myös yrityksiä vaatimasta korkea kompensatiosummalle, koska näin osa korvauksesta suoritettaisiin etukäteen. Asian laajuudesta johtuen kompensatioprosessi joudutaan hoitamaan tietyllä karkeusasteella, mikä vuoksi valmisteverojen palauttaminen kompensatiion yhteydessä voisi johtaa valtion kannalta kalliimpaan lopputulokseen kuin niiden poistaminen joulukuun alusta, jolloin erillistä kompensatiota ei tarvittaisi. Esitys vähentäisi olennaisesti niin viranomaisten kuin yritystenkin työmäärää.

6. Esityksen vaikutukset

6.1. Taloudelliset vaikutukset

Tupakkaverolain EY-sopeutuksen vuoksi savukkeiden yksikkökohtaisen veron korotus 50 markasta 75 markkaan 1 000 kappaletta kohti lisäisi valtion verotuloja noin 150 miljoonalla markalla, kun samalla otetaan huomioon, että tupakkatuotteiden kulutuksen arvioitu väheneminen vuodessa olisi noin 2 prosenttia ja hintojen korotus noin 3 prosenttia.

Sikareiden veron alentaminen 30,60 prosentista 20 prosenttiin vähittäismyyntihinnasta, laskisi verotuloja noin 15 miljoonaa markkaa ja nuuskan verottamatta jättäminen lisäksi noin 14 miljoonaa markkaa. Piippu- ja savuketupakan 4 prosenttiyksikön veronkorotus puolestaan lisäisi verotuloja noin 20 miljoonalla markalla, joten kaikkiaan esitetyt tupakkaverolain muutokset lisäisivät valtion verokertymää vuositasona noin 150 miljoonalla markalla.

Alkoholi- ja alkoholijuomaverolain veropohjan laajennukset käsittämään alle 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät juomat siirtäisi noin 10 miljoonaa markkaa virvoitusjuomaverolain alaisuudesta alkoholijuomaveron piiriin. Muut veropohjan laajennukset ja muut muutokset tuoteryhmittelyssä eivät merkittävästi vaikuttaisi valtion verotuloihin, koska veromäärät on laskettu siten, ettei muutoksia nykytilanteeseen syntyisi. Veron tuotoksi arvioidaan vuodeksi 1995 edelleen 7 000 mil-

joonaa markkaa. Vaikka olisi oletettavaa, että matkustajien mukanaan tuomien verottomien tuomisten rajan nostaminen laskisi valtion verotuloja vuoden 1994 tasosta, ei sillä kulutus-rakenteen ja odotettavissa olevan suotuisan talouskehityksen vuoksi arvioida olevan olennaista merkitystä.

EY:n direktiivien mukainen polttoaineverolain alaisten tuotteiden veropohja on laajempi kuin voimassa olevassa laissa, koska lakia sovelletaan kaikkiin polttomoottoreissa käytettäviin tuotteisiin sekä kaikkiin lämmityskäyttöön tarkoitettuihin mineraaliöljyihin sekä hiilivetyihin. Veropohjan laajentumisesta ei kuitenkaan aiheudu valtiolle verokertymän merkittävää lisääntymistä.

Ehdotettu moottoribensiinin perusveron, 25 penniä litralta, korotus lisäisi valtion verotuloja noin 840 miljoonalla markalla, jos samalla otetaan huomioon kulutuksen arvioitu 3 prosentin lisäys. Vaikka dieselöljyn perusveroa ei korota, arvioidaan verotuloja kertyvän noin 570 miljoonaa markkaa kuluvaan vuoteen enemmän. Lisäys aiheutuu lähinnä siitä, että perusveroa korotettiin 1.6.1994 lukien, joten korotuksen vaikutus näkyy veron tuotossa vuonna 1995 koko vuoden ajalta. Kun otetaan huomioon muiden tuotteiden 2 prosentin veron korotus ja arvioidut kulutuksen kasvut, vuoden 1995 arvioitu perusverokertymä olisi 10 200 miljoonaa markkaa eli noin 1 400 miljoonaa kuluvaan vuoteen enemmän.

Lisäveron tuoton arvioidaan nousevan noin 950 miljoonalla markalla vuonna 1995 verrattuna vuoden 1994 tasoon. Lisäveron tuotto olisi kaikkiaan noin 2 400 miljoonaa markkaa.

Verotason muutoksista ja kulutuksen lisääntymisestä johtuen nestemäisten polttoaineiden ja eräiden energialähteiden valmisteveron tuotto arvioidaan vuonna 1995 noin 2 300 miljoonaa markkaa edellisvuotta enemmän eli kaikkiaan noin 12 500 miljoonaa markkaa.

Palaturpeen ja mäntyöljyn säätäminen veronalaisiksi ei lisäisi toistaiseksi merkittävästi valtion verotuloja.

Varmuusvarastointimaksua on kannettu noin 220 miljoonaa markkaa vuodessa. Kun esityksen mukaan vain nestemäisistä polttoaineista kannettaisiin maksua, maksun tuotto jäisi arviolta noin 200 miljoonaa markkaan.

Makeis- ja virvoitusjuomaveron tuotoksi arvioidaan 140 miljoonaa ja 110 miljoonaa markkaa.

Esitys laiksi eräiden valmisteverolakien ku-

moamisesta lopettaisi ravintorasvaverotulojen kertymisen, jolloin valtion tulot alenisivat noin 307 miljoonalla markalla (valtion talousarvion momentti 11.08.08) ja vastaavasti elintarviketuotannon kustannukset alenisivat samalla määrällä.

Sokeriverona on kannettu valtiolle vuosittain noin 210 miljoonaa markkaa (momentti 11.08.09), mitä tuloa ei enää kertyisi lain kumoamisesta johtuen. Sokeriverosta annettu laki liittyy sokerin tuotannon tukemiseen. EY maksaa peltoalatukien kautta osan sokerijuurikkaan tuottajille maksettavasta tuesta; osa maksetaan kansallisesti.

Rehujen rasva- ja valkuaisveron tuotolla katetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä annetun lain (1518/93) mukaista maatalouden osuutta vientikustannuksista, mitä ei oteta kustannuksena huomioon maataloustuotteiden hintoja päätettäessä. EU:n jäsenenä maatalous- ja elintarviketuotteiden viennistä aiheutuvia vientikustannuksia ei enää maksettaisi Suomen valtion varoista, vaan EY maksaisi ne. Lain kumoamisen takia veroa jäisi kertymättä noin 230 miljoonaa markkaa (momentti 11.08.14).

Esityksen mukaan ravintorasva-, sokeri- sekä rehujen rasva- ja valkuaisveron kantaminen lopetettaisiin joulukuun 1 päivänä 1994. Sanotusta johtuen joulukuun verot eivät kertyisi valtiolle, mikä aiheuttaisi verotulojen vähentymisen noin 65 miljoonalla markalla. Vastaavalla summalla kuitenkin alennetaan kauppa- ja teollisuusministeriölle myönnettyä 1 400 miljoonan markan määrärahaa varastokompensaatian korvaamiseksi.

6.2. Hallinnolliset ja henkilöstövaikutukset

Siirtyminen EY:n sisämarkkinamääräyksiin aiheuttaa lainsäädäntömuutosten lisäksi huomattavia muita kuin organisatorisia muutoksia. Sisämarkkinakaupan vuoksi mitään rajalla tapahtuvaa verotusta tai valvontaa ei olisi, vaan kaikki tarkastukset hoidettaisiin yrityksissä. Muutokset vaikuttaisivat olennaisesti tullilaitoksen ja yritysten tehtäviin.

Tullilaitoksen on hyväksyttävä jokainen valmistaja ja säännöllistä tuontia harjoittavat tuojat erikseen valtuutetuksi varastonpitäjäksi tai rekisteröidyksi elinkeinonharjoittajaksi. Niin ikään tullilaitoksen on vahvistettava verovelvollisilta vaadittavat pysyvät sekä tiettyjen siir-

tojen vuoksi kertaluonteiset vakuudet. Kaikki veroilmoituslomakkeet on laadittava uudelleen. Valmisteverovelvollisten atk-rekisteri muuttuu huomattavasti, sillä rekisteristä on käytävä selville nykyisten tietojen lisäksi muun muassa verovelvollisen status, lupa- ja vakuustiedot. Myös valtuutetut varastot rekisteröidään. Rekisterille on tehtävä ylläpito- ja kyselyohjelma.

Suunnitteilla on valmisteverotuksen maksujen valvonnan siirtäminen tullilaitoksen käytössä olevan taloushallinnon järjestelmän piiriin. Veroitustietojen muokkaaminen valmisteverotustiedoista vaatii kokonaan uuden ohjelman.

Eri EY-maihin lähetettävä verovelvollisten ja valtuutettujen varastojen rekisteri on muodostettava ja muista maista toimitetuista rekistereistä on tehtävä yksi rekisteri ja tähän kyselyohjelma.

Kaikki edellä mainitut muutokset edellyttävät riittävän sisäisen- ja asiakaskoulutuksen sekä tiedotuksen järjestämistä.

Kotimaan valmisteverovelvollisia on tällä hetkellä runsaat 2 000. Kun näistä kumottavien verolakien mukaisia verovelvollisia on vajaat 1 600, on harmonoitavien ja säilytettävien kansallisten verolakien verovelvollisia vain noin 500. Kun kuitenkin nykyisten maahantuojien verotus tultaisiin toimittamaan kotimaan verotuksena, tämä lisäisi verovelvollisten lukumäärän arviolta noin 800:aan, jossa olisi mukana vain merkittävät verovelvolliset. Mikäli satunnaiset tuojat laskettaisiin mukaan, verovelvollisten lukumäärä kasvaisi tästä. Kun tällä hetkellä verovelvollisista noin 1 100 on tehnyt vain niin sanotun 0-veroilmoituksen ja kun muutoin verovelvollisten lukumäärän voidaan arvioida lisääntyvän erityisesti alkoholijuomien osalta, verotuksen toimittaminen tarkastuksineen saattaa vaatia valmisteverotukseen lisäresursseja nykyiseen verrattuna.

Edellä olevat muutokset lisäävät olennaisesti tullilaitoksen verotukseen liittyvää työmäärää. Se, että osa nykyisistä valmisteveroista kumotaan tosin osaltaan helpottaa tilannetta. Toisaalta osa lisääntyvistä töistä aiheutuu siitä, että tuonti siirtyy kotimaan valmisteverotuksen hoidettavaksi. Kaikenkaikkiaan tehtävät niin tullihallituksessa kuin piiritullikamareissa muuttuvat nykyisestä. Muutoksien vuoksi lisähenkilöstöä ei kuitenkaan arvioida tarvittavan, vaan ne voidaan hoitaa nykyisillä vahvuuksilla, kun henkilöitä siirretään asianmukaisesti.

Sisämarkkinakaupan valmisteverotusjärjestelmän täytäntöönpaneminen ei aiheuttaisi ve-

roilmoituksen antamista ja veron maksamista koskevien säännösten muuttamista nykyisistä valtuutetun varastossapitäjän kotimaisten toimitusten osalta. Kun tämän EY-alueelta ja sen ulkopuolelta tuomiin tuotteisiin sovellettaisiin myös samoja säännöksiä, varastonpitäjä saisi sanotuille tuotteilleen nykyistä pidemmän maksuajan. Kun tällä hetkellä sanotunlaiset tuontituotteet ovat varastoissa verollisia, lukuun ottamatta polttoaineita ja alkoholijuomia, ne olisivat esityksen mukaan verottomia aina siihen saakka, kunnes ne luovutetaan kulutukseen. Veronmaksun siirtymisen vaikutus valtion verotuloihin riippuu olennaisesti siitä, miten paljon varastoja hyväksytään verottomiksi. Kun käytännössä kuitenkin polttoaineiden ja alkoholin osalta käytössä on jo nyt sanotunlaisia varastoja, ei näiden osalta muutosta tapahdu. Muiden valmisteveronalaisten tuotteiden osalta muutoksen vaikutus verotulojen kertymiseen ei liene merkittävä.

Rekisteröityyn elinkeinonharjoittajaan sovellettaisiin esityksen mukaan samoja maksamista koskevia säännöksiä kuin nykyiseen kotimaan valmisteverovelvolliseen eli vero olisi maksettava tavaran vastaanottamiskuukautta seuraavan kalenterikuukauden 27 päivä. Kun rekisteröidyt elinkeinonharjoittajat tällä hetkellä rekisteröityinä maahantuojina maksavat veronsa maahantuontihetkestä lukien keskimäärin 40—45 päivän kuluessa, ja esityksen mukainen maksuaika vastaanottamisesta olisi keskimäärin 42 päivää, muutoksella ei olisi olennaista vaikutusta valtion verotulojen kertymisaikaan.

Rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja maksaisi esityksen mukaan veronsa kolmen arkipäivän kuluessa tavaran vastaanottamisesta. Useimmiten tällainen elinkeinonharjoittaja on tullin käteisasiakas, jolla tällä hetkellä on maksimissaan ollut 30 päivän maksuaika, ellei tavaraa ole aikaisemmin hänelle luovutettu tullivalvonnasta. Muutoksella ei olisi veronkanton merkittäviä vaikutuksia.

7. Asian valmistelu

Valtiovarainministeriö asetti 1.3.1993 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus Suomen valmisteverolainsäädännön muuttamisesta siten, että se vastaa Euroopan yhteisöjen valmisteverodirektiivejä. Työryhmän oli otettava

huomioon Euroopan yhteisöjen valmisteverojärjestelmää sekä tupakkatuotteiden, alkoholi-juomien ja mineraaliöljytuotteiden verojen rakennetta ja vähimmäistasoa koskevat sekä mahdollisesti annettavat muut direktiivit. Lisäksi työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus verotusjärjestelmästä, mikä mahdollistaisi myös muiden kuin edellä mainittujen harmonisoitujen valmisteverojen kantamisen siten, että sanotut verot eivät aiheuta rajamuodollisuuksia Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Työryhmässä oli valtiovarainministeriön, tulli- ja verohallituksen edustajat. Esitys perustuu työryhmässä tehtyyn luonnokseen.

8. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

8.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Lakiehdotus liittyy Suomen mahdollisen EU-jäsenyyden toteuttamiseen. EU:n jäsenenä Suomi on liittymissopimuksen mukaisesti velvollinen sopeuttamaan valmisteverotuksensa jäsenyyden alusta alkaen EY:n valmisteverotusta koskeviin säädöksiin. Suomen jäsenyysneuvotteluissa valmisteverotukseen saamat poikkeukset on esityksessä otettu huomioon.

Direktiivien osalta sopeuttaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön muuttamista EY-säädösten mukaiseksi. Asetukset ovat sellaise-

naan jäsenvaltioita sitovaa lainsäädäntöä. Valmisteverotukseen liittyen komissio on antanut kolme asetusta, jotka liittyvät verojärjestelmän piirissä liikkuvien veronalaisten tuotteiden mukana seuraavaan saateasiakirjaan. Näitä ovat väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden hallinnollisesta asiakirjasta 11 päivänä syyskuuta 1992 annettu komission asetus (ETY) N:o 2719/92, jota on muutettu 27 päivänä heinäkuuta 1993 annetulla asetuksella (ETY) N:o 2225/93 sekä lähtöjäsenvaltioissa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta asiakirjasta 17 päivänä joulukuuta 1992 annettu komission asetus (ETY) N:o 3649/92.

8.2. Riippuvuus muista esityksistä

Ahvenanmaan maakunnan verotuksellista erityisasemaa koskeva esitys annetaan Eduskunnalle erillisenä hallituksen esityksenä.

Suomen liittyessä EU:hun tullilainsäädäntö uudistuu siten, että valtaosa kansallisista säännöksistä korvautuu EY:n suoraan sovellettavalla tullikoodeksilla. Täydennykseksi tarvitaan kuitenkin vielä kansallista säännöstöä, josta hallitus antaa Eduskunnalle erillisen esityksen. Valmisteverolainsäädännöksissä olevat viittaukset kohdistuvat mainittuun uuteen tullilainsäädäntöön.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Valmisteverotuslaki

1 luku. Yleiset säännökset

Soveltamisala

1 ja 2 §. Lain soveltamisalaa koskevien pykälien nojalla suoritettaessa valtiolle valmiste-

veroa verotuksen toimittamisessa noudatetaan valmisteverotuslain säännöksiä.

Valmisteverotuslaki koski ensisijaisesti Euroopan yhteisössä harmonisoitavan valmisteverotuksen piiriin kuuluvia tuotteita, joita ovat mineraaliöljyt, alkoholi ja alkoholijuomat sekä valmistettu tupakka. Lisäksi lakia sovellettaisiin, mikäli asianomaisessa valmisteverolaissa niin säädetään, suoritettaessa valmisteveroa muistakin tuotteista.

Valmisteverotuslakiin esitetään otettavaksi muodolliset verotusta ja sen valvontaa koskevat säännökset sekä lisäksi aineellisista verosäännöksistä ne säännökset, jotka koskevat kaikkia valmisteveroja. Viimeksi mainittuja olisivat verovelvollisuutta ja verottomuutta koskevat säännökset. Valmisteverojen määrää ja soveltamisalaa koskevat aineelliset verosäännökset olisivat edelleen kussakin valmisteverolaissa, samoin kuin sellaiset erityissäännökset, jotka koskevat vain tiettyä valmisteveroa.

3 §. Lakia sovellettaisiin 2 §:ssä tarkoitettuihin tuotteisiin, jotka valmistetaan Suomessa tai täällä vastaanotetaan yhteisön toisesta jäsenvaltiosta sekä tuotteisiin, jotka tuodaan Suomeen yhteisön ulkopuolelta. Järjestelmädirektiivin 5 artiklan 1 kohdan nojalla yhteisössä harmonisoitavan valmisteverotuksen yleisen verotus- ja valvontajärjestelmän piiriin kuuluvat yhteisössä valmistettujen tuotteiden lisäksi yhteisöön sen ulkopuolelta saapuvat tuotteet. Jos tuote sen saapuessa yhteisön tullialueelle on tullivalvonnassa, tuote katsotaan 5 artiklan 2 kohdan nojalla kuitenkin väliaikaisesti valmisteverottomaksi kunnes ne luovutetaan tullivalvonnasta. Sanotun artiklan 2 kohtaa vastaava säännös esitetään otettavaksi pykälän 2 momenttiin.

4 §. Pykälän nojalla, nykyisestä laista poiketen Suomeen tuotavien tuotteiden valmisteverotus määräytyisi pääsääntöisesti valmisteverotuslain mukaisesti myös silloin, kun on kyse yhteisön ulkopuolelta tapahtuvasta tuonnista. Tullilainsäädäntöä kuitenkin sovellettaisiin valmisteverotukseen siinä tapauksessa, että tuonnin perusteella verovelvollisena olisi rekisteröimätön verovelvollinen, joka samalla olisi tullilaissa tarkoitettu käteisasiakas. Säännös tulisi sovellettavaksi silloin, kun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan yhteisön ulkopuolelta kaupallisessa tarkoituksessa satunnaisesti taikka muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Valmistevero kannettaisiin tällöin tullauksen yhteydessä ja verotusmenettelyyn sovellettaisiin muutoinkin tullia koskevia säännöksiä ja määräyksiä, jolloin sovellettavaksi tulisivat sekä yhteisön että kansalliset tullia koskevat säännökset.

Jos tuotteita tuo yhteisön ulkopuolelta tässä esityksessä tarkoitettu rekisteröimätön verovelvollinen, joka kuitenkin on tullin suorittamisen suhteen rekisteröity asiakas, valmistevero on maksettava siten kuin rekisteröimättömästä

elinkeinonharjoittajasta säädetään eli viimeistään kolmantena arkipäivänä tuotteiden vastaanottamisesta.

Rekisteröity elinkeinonharjoittaja ja valtuutettu varastonpitäjä olisivat velvollisia maksamaan valmisteveron yhteisön ulkopuolelta tuoduista tuotteista verokausittain samanaikaisesti kuin yhteisön alueelta vastaanotetuista tuotteista. Tuotteista suoritettava tulli samoin kuin tuonnin perusteella suoritettava arvonlisävero olisi maksettava niiden perusteiden ja menettelysäännösten mukaan kuin erikseen säädetään.

Toimivaltainen viranomainen

5 §. Valmisteverotuksen toimittaminen samoin kuin verotuksen valvonta kuuluisi tullilaitoksen toimivaltaan kuten nykyisinkin.

Määritelmät

6 §. Pykälässä määriteltäisiin lakiehdotuksen käsitteet jäsenvaltio ja yhteisö viittaamalla Euroopan yhteisön lainsäädäntöön ja sen mukaiseen kunkin jäsenvaltion ja yhteisön valmiste-veroalueeseen. Järjestelmädirektiivin 2 artiklan mukaan yhteisön alueella tarkoitetaan sen jäsenvaltioiden alueita. Jäsenvaltion alueella tarkoitetaan Euroopan talousyhteisön perustamis-sopimuksessa ja erityisesti sen 227 artiklassa määriteltyä jäsenvaltion aluetta.

Järjestelmädirektiivin 2 artiklassa on kuitenkin rajattu direktiivin soveltamisalueen ulkopuolelle seuraavat alueet: Helgolandin saari ja Büsingenin alue, Livigno, Campione d'Italia, Luganon järven Italialle kuuluvat aluevedet, Ceuta, Melilla, Kanarian saaret ja Ranskan merentakaiset departementit. Myöskään Kanaalisaaret eivät kuulu yhteisön veroalueeseen. Edellä mainitut veroalueen ulkopuolelle suljetut alueet ovat valmisteverotuksessa samassa asemassa kuin yhteisön ulkopuoliset alueet.

Järjestelmädirektiivin 2 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee kohdella liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on: Monaco, kuten liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranska, Jungholz ja Mittelberg, kuten liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on Saksa sekä Man-saaret, kuten liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on Iso-Britannia tai Pohjois-Irlanti. Valmisteverotuksessa näille alueille tai näiltä alueilta siirrettäviä

tuotteita kohdellaan yhteisötuotteina siitään huolimatta, etteivät alueet kuulu yhteisöön.

7 §. Pykälä sisältää järjestelmädirektiivin 4 artiklaa vastaavat keskeiset määritelmät.

Järjestelmädirektiivin mukaan valmisteveron alaiset tuotteet on pääsääntöisesti verotettava siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen. Tämän vuoksi yhteisössä on luotu väliaikainen valmisteverottomuusjärjestelmä, jossa tuotteita voidaan verotta siirtää jäsenvaltioiden välillä. Järjestelmän mukaisesti valtuutetulla varastonpitäjällä tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on oikeus ansiotoiminnassaan verottomassa varastossa valmistaa, jalostaa tai varastoida valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomana. Järjestelmädirektiivin 4 artiklan b kohdan ja 11 artiklan 2 kohdan nojalla valmisteveron alaisten tuotteiden valmistus, jalostus ja veroton varastointi on sallittua vain verottomassa varastossa. Valtuutetun varastonpitäjän status edellyttää viranomaisten valtuutusta ja verottomien varastojen perustaminen ja toiminnan aloittaminen viranomaisten myöntämää lupaa, mikä tarkoittaa sitä, että valmisteveron alaisten tuotteiden valmistaminen eri valmistuspaikoilla olisi uuden lain mukaan luvanvaraista. Luvanvaraisesti valmisteveron alaisia tuotteita voitaisiin varastoida muuallakin kuin valmistuspaikoilla, miltä osin säännökset vastaavat valmisteverotuksessa jo sovellettua käytäntöä.

Varastonpitäjän oikeus varastoida verottomassa varastossa vastaanottamia valmisteveron alaisia tuotteita koskee sekä yhteisön ulkopuolelta tuotuja että Suomessa tai toisessa yhteisön jäsenvaltiossa olevasta verottomasta varastosta väliaikaisesti valmisteverottomina siirrettyjä tuotteita. Valtuutettu varastonpitäjä saa lähettää veronalaisia tuotteita väliaikaisesti verottomina toiseen verottomaan varastoon ja lisäksi toisessa jäsenvaltiossa olevalle vastaanottajalle, mikäli tälle on asianomaisessa jäsenvaltiossa myönnetty oikeus sanotunlaiseen vastaanottamiseen. Suomen sisäiset väliaikaisesti verottomat siirrot ovat mahdollisia vain verottomien varastojen välillä.

Myös muulla elinkeinonharjoittajalla kuin valtuutetulla varastonpitäjällä on oikeus pykälän 4 ja 5 kohdissa mainituin edellytyksin vastaanottaa väliaikaisesti valmisteverottomana toisesta jäsenvaltiosta valmisteveron alaisia tuotteita. Vastaanottamisen on tapahduttava elinkeinonharjoittajan ansiotoimintaan liittyen.

Muuhun tarkoitukseen tuotteita ei voisi siirtää vastaanottajalle väliaikaisesti valmisteverottomana. Elinkeinoharjoittajalla ei ole oikeutta varastoida vastaanottamia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomana, mikä tarkoittaa sitä, että vastaanotetuista tuotteista vero tulee suoritettavaksi vastaanottohetkellä. Sillä, joka säännönmukaisesti ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita, on mahdollisuus hakeutua rekisteröidyksi elinkeinonharjoittajaksi. Koska esityksen mukaan rekisteröity elinkeinonharjoittaja suorittaisi veron verokausittain, veron suorittamiselle saisi tällöin maksuaikaa.

Rekisteröimättömällä elinkeinonharjoittajalla on oikeus vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta siirrettäviä väliaikaisesti valmisteverottomia tuotteita vain silloin, kun elinkeinonharjoittaja on ennen tuotteiden lähettämistä tehnyt 9 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla ilmoituksen lähetettävistä tuotteista ja asettanut vakuuden tuotteista suoritettavasta valmisteverosta.

Elinkeinoharjoittajien yhteisön ulkopuolelta tuomien tuotteiden vero määräytyisi samalla tavalla kuin sisämarkkinakaupassa vastaanotettujen tuotteiden vero, jollei 4 §:stä muuta johdu.

Järjestelmädirektiivin 17 artiklan edellyttämällä tavalla esitetään 6 kohdassa säädettäväksi toisen jäsenvaltion valtuuttaman varastonpitäjän mahdollisuudesta asettaa Suomeen veroedustaja. Veroedustaja vastaa veron suorittamisesta niistä tuotteista, jotka valtuutettu varastonpitäjä lähettää Suomessa olevalle vastaanottajalle, mikä yksinkertaistaisi toisessa jäsenvaltiossa olevan varastonpitäjän mahdollisuutta toimittaa tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina Suomeen. Veroedustajan käyttäminen ei ole kuitenkaan sallittua silloin, kun vastaanottajana on toinen valtuutettu varastonpitäjä.

Väliaikaista valmisteverottomuusjärjestelmää koskevien säännösten lisäksi järjestelmädirektiivissä on säännöksiä yhdessä jäsenvaltiossa jo verotettujen tuotteiden uudelleen verottamisesta ja verotukseen liittyvästä valvonnasta silloin, kun tuotteet siirretään kulutettavaksi toiseen jäsenvaltioon. Näihin säännöksiin liittyen järjestelmädirektiivin 10 artiklan mukaisesti kaukomyyntillä tarkoitettaisiin tässä esityksessä myyntiä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa jo verotettuja tuotteita myydään toisessa jäsenvaltiossa olevalle yksityishenkilölle siten, että tuotteiden lähetksen tai kuljetuksen hoitaa myyjä tai

joku tämän puolesta. Tällaista myyntiä olisi esimerkiksi postimyynti. Järjestelmädirektiivin nojalla määräjäsenvaltion valmistevero tulee kantaa myyjältä tuotteita luovutettaessa. Määräjäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenvaltiota, johon lähetyks tai kuljetus saapuu. Koska jäsenvaltioilla on kuitenkin mahdollisuus säätää siitä, että vero kannetaan veroedustajalta, joka on muu kuin tuotteiden vastaanottaja, 7 kohtaan esitetään otettavaksi tätä koskeva säännös. Veroedustajan tulisi olla Suomeen sijoitautunut ja tulliviranomaisen hyväksymä.

Luvat

8 §. Pykälässä säädetään valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa ja veroedustajia koskevista luvista, jotka, samoin kuin luvat verottomien varastojen pitämiseen antaisi tullihallitus määräämillään ehtoilla. Valtuutetuksi varastonpitäjäksi voitaisiin valmistajan lisäksi hyväksyä säännöllistä liiketoimintaa harjoittava elinkeinonharjoittaja, joka katsotaan luotettavaksi ja vastuukykyiseksi. Verottomien varastojen lupien myöntämisessä jatkettaisiin nykyistä käytäntöä siten, että luvat myönnettäisiin pääsääntöisesti tukkumyyntivarastoille. Tullihallitus voisi rajoittaa varastojen määrää kuten nykyisinkin.

Vakuudet

9 §. Pykälässä säädetään verovelvollisilta perittävistä vakuuksista. Järjestelmädirektiivin 13 ja 15 artiklan edellyttämällä tavalla lähettävän valtuutetun varastonpitäjän on asetettava vakuus, joka kattaa tuotteiden siirtämisestä aiheutuvat riskit silloin, kun tuotteita siirretään väliaikaisesti valmisteverottomina. Koska valtuutetun varastonpitäjän valtuutus oikeuttaa verottomiin siirtoihin Suomen lisäksi muulle yhteisön alueelle, myös vakuuden on oltava voimassa koko yhteisön alueella. Pakollisen vakuuden lisäksi esitetään, että tarvittaessa valtuutetulta varastonpitäjältä voitaisiin vaatia vakuus valmisteverojen suorittamisesta, joka kattaa tuotteiden valmistamisen, jalostamisen ja varastoinnin.

Vakuuden asettamisvelvollisuus koskisi myös rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa ja veroedustajaa, joka asettaa vakuuden tuotteiden varsinaisten vastaanottajien puolesta.

Vakuudet määräisi tullihallitus. Vakuuksia

määrättäessä huomioon otettavia seikkoja olisivat verovelvollisen vakavaraisuus ja luotettavuus sekä kyseeseen tulevista tuotteista suoritettavien valmisteverojen määrä. Tarvittaessa vakuuksien määräämisessä voidaan ottaa huomioon verovelvollisen muut tullilaitokselle annamat vakuudet.

Rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan ja 10 §:n 4 momentissa tarkoitettun verovelvollisen velvollisuudesta asettaa kertaluonteinen vakuus Suomeen lähetettävistä tuotteista suoritettavasta valmisteverosta säädetään 3 momentissa. Säännös vastaa järjestelmädirektiivin 7 artiklan 5 kohtaa ja 16 artiklan 3 kohtaa. Vakuudet määräisi verovelvollisen kotipaikan piiritullikamari.

2 luku. Verovelvollisuus

10 §. Pykälässä säädetään siitä, kuka on velvollinen suorittamaan valmisteveron. Pykälän 1 momentin nojalla verovelvollinen olisi tapauksesta riippuen valtuutettu varastonpitäjä taikka rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja. Niin ikään verovelvollinen olisi 7 §:n 6 kohdassa tarkoitettu toisen jäsenvaltion valtuuttaman varastonpitäjän veroedustaja.

Järjestelmädirektiivin 10 artiklan 3 kohdan nojalla kaukomyynnissä määräjäsenvaltion valmistevero on kannettava myyjältä tuotteita luovutettaessa. Koska jäsenvaltio voi kuitenkin säätää veron kannettavaksi veroedustajalta, joka on muu kuin tuotteiden vastaanottaja, esitetään tätä koskeva säännös otettavaksi pykälän 2 momenttiin siten, että kaukomyynnissä Suomeen verovelvollinen olisi veroedustaja, kuitenkin niin, että ulkomainen myyjä olisi yhteisvastuussa veroedustajansa kanssa Suomeen suoritettavasta valmisteverosta. Myyjän vastuusta säädetään 12 §:ssä.

Silloin, kun valmisteveron alaisen tuotteen valmistus tapahtuu toisen lukuun ja tämän toimeksiannosta, verovelvollisena voitaisiin pitää toimeksiantajaa. Säännöstä voitaisiin soveltaa kuitenkin vain niissä tapauksissa, joissa sekä varsinainen valmistaja että toimeksiantaja ovat Suomessa asuvia ja toimivia valtuutettuja varastonpitäjiä. Toimeksiantajan verovelvollisuus tulisi kysymykseen esimerkiksi silloin, kun valmisteveron alaisia tuotteita valmistutetaan toisella toimeksiantajan raaka-aineista ja korvausta vastaan. Toimeksiantajan verovelvollisuus

suus ei vaikuttaisi tuotteista suoritettavan veron määräytymiseen eikä ajankohtaan.

Pykälän 2 momentissa säädetään verovelvollisuudesta silloin, kun valmisteveron alaisia tuotteita tuo yhteisön ulkopuolelta muu kuin esityksessä tarkoitettu valtuutettu varastonpitäjä taikka rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja. Säännös koskisi sellaisia tapauksia, joissa on kysymys muusta kuin ansio- toimintaan liittyvästä maahantuonnista. Laki-esityksen 4 §:n nojalla verovelvollisuus määräytyisi näissä tapauksissa tullia koskevien säännösten mukaisesti. Käytännössä 16 §:n 10 kohdassa sekä 19 ja 21 §:ssä olevien verot- muussäännösten vuoksi säännöksen merkitys jäisi vähäiseksi. Säännös tulisi koskemaan lähinnä yhteisön ulkopuolelta saapuvia matkus- tajia ja kulkuneuvojen henkilökuntaa, milloin valmisteveron alaisten tuomisten määrät ylittä- vät sen, mitä tuomisten verottomuudesta sää- detään.

Tällä hetkellä eri valmisteverolakien mukaan ne, jotka ovat käyttäneet kotimaiselta valmis- tajalta verotta hankkimansa tuotteet muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen, ovat velvollisia suorittamaan näistä tuotteista valmistee- ron. Käyttäjien ensisijaisesta verovelvollisuu- desta esitetään otettavaksi säännös 3 momen- tiin. Nykyiseen tilanteeseen verrattuna verovel- vollisuus laajentuisi uudessa laissa koskemaan myös tuontituotteita. Veron määräämisen ajan- kohdasta säädettäisiin 13 §:n 3 momentissa. Käyttäjien kirjanpitovelvollisuudesta ja velvol- lisuudesta alistua verotarkastukseen säädettäi- siin 60 §:n 3 momentissa ja 62 §:n 2 momentis- sa.

Siitä huolimatta, että yhteisöoikeudessa pää- sääntönä voidaan pitää sitä, että sisämarkki- noilla veronalaisia tuotteita siirretään valmiste- veroalueella väliaikaisesti valmisteverottomana, myös jo verotettuja tuotteita on voitava siirtää kaupallisessa tarkoituksessa jäsenvaltioiden vä- lillä. Näissä tapauksissa järjestelmädirektiivin 7 ja 9 artiklasta ilmenevän periaatteen mukaisesti valmisteveron alaisesta tuotteesta on suoriteta- va valmistevero siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoi- tuksiin siittäkin huolimatta, että tuote on jo toisessa jäsenvaltiossa verotettu. Direktiivin 7 artiklan mukaisesti esitetään 10 §:n 4 momen- tiin otettavaksi säännös, jonka nojalla tuottes- ta, joka on toisessa jäsenvaltiossa jo verotettu, mutta joka siirretään Suomeen lainkohdassa määritellyyn kaupalliseen tarkoitukseen, olisi

suoritettava Suomessa valmistevero. Verovel- vollinen olisi tällöin se, joka vastaanottaa sanotussa tarkoituksessa siirrettävät tuotteet. Tällaiseen verovelvolliseen sovellettaisiin pää- osin samoja periaatteita kuin rekisteröimättö- mään elinkeinonharjoittajaan. Järjestelmädi- rektiivin 7 artiklan 6 kohdan ja 22 artiklan 3 kohdan nojalla kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ensimmäisessä jäsenvaltiossa suo- ritettu vero voidaan hakemuksesta palauttaa tietyin edellytyksin. Milloin Suomessa verotet- tuja tuotteita siirretään vastaavaan tarkoituk- seen toiseen jäsenvaltioon, Suomessa kannettu valmistevero voidaan palauttaa, mikäli 55 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.

Pykälän 4 momenttia ei sovellettaisi silloin kun tuotteita siirretään Suomeen yksityishenki- lölle, jolloin tuotteet kuitenkin verotettaisiin Suomessa, mikäli kaukomyynnin edellytykset täyttyvät. Yksityishenkilöiden toisesta jäsenval- tiosta mukanaan tuomien tuotteiden verottami- sesta säädetään 18 §:ssä.

Järjestelmädirektiivin 7 ja 9 artiklaan kirjat- tujen periaatteiden mukaisesti pykälän 5 mo- menttiin esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan Suomessa voitaisiin myös muissa kuin pykälässä erikseen mainituissa tapauksissa ve- rottaa ne tuotteet, joita pidetään täällä hallussa kaupallisessa tarkoituksessa. Säännöstä sovel- lettaisiin siinä tapauksessa, että tuotteita ei ole muulla perusteella jo Suomessa verotettu. Ve- rovelvollisena pidettäisiin tällöin sitä, joka kau- pallisessa tarkoituksessa pitää hallussaan san- nottuja tuotteita. Säännös koskisi kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa veronalaisten tuot- teiden käsittelyä ja varastointia. Säännös voi tulla sovellettavaksi silloin, kun esimerkiksi yksityishenkilöiden verottomina matkustaja- tuomisina maahan tuotuja tuotteita tavataan kaupallisesta myynnistä. Milloin kaupallisesta myynnistä tavataan tuotteita, joita ei asianmu- kaisesti ole ilmoitettu verotettaviksi, tuotteet voidaan verosaatavien turvaamiseksi ottaa tul- lin haltuun siten kuin 41 §:ssä säädetään.

11 §. Pykälässä säädetään verovelvollisuudesta eräissä poikkeuksellisissa tapauksissa. Pykä- lä vastaa järjestelmädirektiivin 20 artiklan säännöksiä väliaikaisessa valmisteverottomuus- järjestelmässä siirrettyjen tuotteiden verottami- sesta silloin, kun tuotteet eivät ole saapuneet saateasiakirjaan merkitylle vastaanottajalle ei- kä lähettäjä ole saanut tuotteista asianmukaista kuittausta vastaanottajalta. Mikäli lähetetyistä tuotteista vain osa katoaa, vero määrätään

näistä tuotteista. Säännös koskisi myös Suomessa väliaikaisesti valmisteverottomina siirrettäviä tuotteita.

12 §. Pykälässä säädetään valmisteveron suorittamisvastausta eräissä tapauksissa. Vastuun toteuttaminen olisi mahdollista suoraan verotuspäätöksen nojalla. Pykälän 1 momentin nojalla verovastuu tuonnin yhteydessä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon siirrettävistä tuotteista on tuotteet vastaanottavalla valtuutetulla varastonpitäjällä.

Veroaatavien turvaamiseksi tämän pykälän 2 momentissa säädettäisiin ulkomaiselle kaukomyyjälle ja Suomessa olevalle veroedustajalle yhteisvastuu Suomeen suoritettavasta valmisteverosta.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassaolevaa lakia.

3 luku. Veron määräämisen ajankohta ja verotettavat määrät

13 §. Pykälässä säädetään siitä ajankohdasta, jona valmisteveron alaisia tuotteita koskeva verovelvollisuus syntyy ja aineelliset valmisteverosäännökset tulevat sovellettaviksi valmisteveroa määrättäessä. Väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä oleville tuotteille vero määrätään sinä päivänä voimassaolevien säännösten mukaan, jona tuote luovutetaan järjestelmästä kulutukseen, millä tarkoitetaan ajankohtaa, jona tuotteeseen lakataan soveltamasta sanottua järjestelmää. Valtuutetun varastonpitäjän osalta tuotteet tulevat verotettaviksi säännönmukaisesti silloin, kun tuote luovutetaan varastosta kulutukseen, mikä vastaa nykyisin varastossapitäjän verotuksessa sovellettua käytäntöä. Koska yhteisön ulkopuolelta tuotavat, tullivalvonnasta luovutettavat tuotteet voidaan siirtää väliaikaisesti valmisteverottomina valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon, varastonpitäjän osalta tuontituotteista vero suoritettaisiin käytännössä niin ikään vasta luovutettaessa niitä sanotusta varastosta kulutukseen.

Elinkeinonharjoittajien ja 7 §:n 6 kohdassa tarkoitettujen veroedustajien osalta väliaikaista valmisteverottomuusjärjestelmää lakataan soveltamasta tuotteeseen silloin, kun tuote vastaanotetaan Suomessa. Yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista verovelvollisuus syntyy silloin, kun tuotteisiin 3 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla lakataan soveltamasta yhteisön

tullimenettelyä eli kun tuotteet luovutetaan tullivalvonnasta vapaaseen liikkeeseen.

Järjestelmädirektiivin 6 artiklan nojalla tuotteiden kulutukseen luovuttamisena on pidettävä myös tuotteiden luovuttamista kulutukseen sääntöjen vastaisesti samoin kuin tuotteiden valmistamista valmisteverottomuusjärjestelmän ulkopuolella ja maahantuontia yhteisön ulkopuolelta muutoin kuin tullivalvonnassa. Tämän perusteella valmisteveron alainen tuote tulisi verotettavaksi esimerkiksi silloin, kun tuote valmistetaan muualla kuin verottomassa varastossa tai kun tuote luovutetaan kulutukseen varastonpitäjän tahdon vastaisesti kuten varkaustapauksissa.

Väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä tapahtuneet hävikit tulisivat verotettavaksi sen ajankohdan mukaan, jona hävikit on todettu.

Milloin tuote ei ole väliaikaisen valmisteverottomuusjärjestelmän piirissä, pykälän 2 momentin nojalla verokynnyksenä olisi se ajankohta, jona tuotteet vastaanotetaan. Säännös soveltuisi sellaisiin tuotteisiin, jotka on jo toisessa jäsenvaltiossa luovutettu kulutukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin veronalaiseen käyttöön otettujen tuotteiden veron määräämisen ajankohdasta ja 4 momentissa 11 §:n perusteella Suomessa verotettavien tuotteiden veron määräämisen ajankohdasta.

14 §. Valtuutetulle varastonpitäjälle vero määrättäisiin niistä tuotteista, jotka verokauden aikana on luovutettu kulutukseen varastonpitäjän verottomista varastoista tai joista siellä on todettu hävikkiä. Lisäksi, sen mukaan kuin 11 §:ssä säädetään, lähetävä valtuutettu varastonpitäjä vastaa myös muusta kuin 16 §:n 5 kohdassa tarkoitettusta hävikistä, joka tapahtuu tuotteiden kuljetuksen aikana. Valtuutettu varastonpitäjä joutuu suorittamaan valmisteveron tuotteesta, jota ei ole voitu kuitata poistuneeksi väliaikaisesta valmisteverottomuusjärjestelmästä sen vuoksi, ettei varastonpitäjä ole saanut saateasiakirjan kuittauskappaletta asianmukaisesti varustettuna määrääjassa. Tästä vastuusta valtuutettu varastonpitäjä voi vapautua, milloin voidaan osoittaa, että tuotteet ovat saapuneet vastaanottajalle tai että ne on viety yhteisön ulkopuolelle.

Muille verovelvollisille vero määrätään vastaanotettujen määrien perusteella. Rekisteröidylle elinkeinonharjoittajalle ja veroedustajalle vero määrättäisiin verokausittain kultakin kalenterikuukaudelta, mikä merkitsee maksu-

ajan saamista. Muut vastaanottajat joutuisivat suorittamaan veron kustakin vastaanotetusta erästä.

15 §. Järjestelmädirektiivin 6 artiklassa olevan periaatteen mukaisesti tuotteiden luovuttamiseksi väliaikaisesta valmisteverottomuusjärjestelmästä voidaan katsoa myös veronalaisten tuotteiden ottaminen verovelvollisen omaan käyttöön. Tuotteiden omaa kulutusta ei voida pitää myöskään järjestelmädirektiivin 14 artiklassa tarkoitettuna verottomana hävikkinä. Pykälässä esitetään selvyyden vuoksi säädettäväksi, että omaan kulutukseen otetut tuotteet verotetaan kuten kulutukseen luovutetut tuotteet.

4 luku. Verottomuus

16 §. Pykälään sisältyvät verottomuussäännökset.

Pykälän 1 ja 2 kohdat sisältävät säännökset väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmästä siirrettävien tuotteiden verottomuudesta.

Pykälän 3 kohdan nojalla yhteisön ulkopuolelta tuotavat tuotteet voidaan siirtää verottomasti valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon, jolloin ne tulevat verotettaviksi vasta luovutettaessa niitä varastosta kulutukseen. Säännös vastaa nykyistä polttoaine- ja alkoholi-juomaverotuksessa olevaa mahdollisuutta tulla tuotteita varastonpitäjän verottomaan varastoon.

Yhteisön ulkopuolelle vietävien tuotteiden verottomuudesta säädetään 4 kohdassa. Vientiin rinnastettaisiin siirrot vapaa-alueelle ja tullivarastoon. Lisäksi lainkohdassa esitetään säädettäväksi 20 §:ssä tarkoitettua verotonta myyntiä varten luovutettavien tuotteiden verottomuudesta, joka perustuu järjestelmädirektiivin 28 artiklaan. Lainkohdassa tarkoitettu verottomuus voi koskea vain valtuutettua varastonpitäjää. Muulle viejälle tai siirtäjälle verottomuus voidaan toteuttaa palautusteitse siten kuin esityksen 59 §:ssä säädetään.

Pykälän 5 kohta vastaa järjestelmädirektiivin 14 artiklaa. Säännös koskee myös rekisteröityä ja rekisteröimätöntä elinkeinonharjoittajaa, milloin hävikkiä on tapahtunut kuljetettaessa tuotteita tällaiselle vastaanottajalle. Odottamattomista tapahtumista ja ylivoimaisista esteistä ja muusta vastaavasta syystä tapahtunut

ta tuotteiden hävikkiä voidaan pitää verottomana vain sillä edellytyksellä, että hävikki on viranomaisen toteamaa.

Ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien alusten tavanomaiseen muonitukseen käytettävien tuotteiden sekä poltto- ja voiteluaineiden verottomuudesta säädetään 6 kohdassa. Säännös koskee myös aluksen mukanaan tuomien tuotteiden verottomuutta. Suomesta aluksille luovutettujen tuotteiden osalta verottomuus toteutetaan tullihallituksen määräämillä ehdoilla. Lainkohdan sisältämän valtuutussäännöksen nojalla verottomuus voidaan valtiovarainministeriön päätöksellä määrätä koskemaan myös muita aluksia ja kulkuneuvoja kuin ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevia aluksia.

Pykälän 7 kohtaan sisältyy säännös diplomaatti- ja konsulisuhteen perusteella luovutettavien tuotteiden verottomuudesta. Säännös vastaisi sisällöltään nykyistä lakia vastaavaan tarkoitukseen luovutettujen tuotteiden verottomuudesta. Tarkemmat säännökset verottomuuden ehdoista annettaisiin asetuksella. Kansainvälisille järjestöille luovutettavien tuotteiden verottomuuden ehdoista säädettäisiin niin ikään asetuksella.

Pykälän 8 kohdan nojalla valmisteverosta vapautettaisiin sellaiset tuotteet, joiden arvonnäkökohdasta on sovittu yhteisön ulkopuolisen maan kanssa.

Sellaisesta verottomuudesta, joka koskee yksittäistä valmisteveroa, säädettäisiin 9 kohdan nojalla asianomaisessa valmisteverolaissa.

Pykälän 10 kohtaan sisältyvät eräät verottomuussäännökset, jotka koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottomuutta. Verottomuus toteutettaisiin näissä tapauksissa samoin edellytyksin kuin vastaavien tuotteiden tullittomuus.

Verosta tehtävät vähennykset

17 §. Säännös vastaa pääosin nykyistä lakia valmistajan ja varastossapitäjän vähennysoikeudesta. Jotta vähennysoikeuden avulla verottomuutta ei voitaisi myöntää laajemmalti kuin järjestelmädirektiivin 14 artiklan 1 kohdan nojalla on mahdollista väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä tapahtuvien hävikkien osalta, lainkohdassa esitetään säädettäväksi, että tuotteiden hävittämisen olisi perus-

tuttava vastaaviin syihin kuin 16 §:n 5 kohdassa tarkoitetun hävikin verottomuuden.

Matkustajien tuomiset

18 §. Järjestelmädirektiivin 8 artiklan nojalla yhteisön sisällä liikkeessaan yksityishenkilöt voivat vapaasti hankkia yhdessä jäsenvaltiossa verotettuja tuotteita ja kuljettaa niitä toisiin jäsenvaltioihin mukanaan omaa käyttöönsä varten. Liittymissopimuksessa Suomen saaman verotusoikeuden vuoksi Suomeen tuotavat tupakkatuotteet ja alkoholijuomat kuitenkin verotetaan Suomessa siltä osin kuin tuotavien tuotteiden määrä ylittää lainkohdassa mainitut enimmäismäärät siitäkin huolimatta, että tuotteista on jo jossakin jäsenvaltiossa suoritettu valmistevero. Yksityishenkilön on ilmoitettava ylimenevät määrät verotettavaksi siten kuin tullihallitus tarkemmin määrää. Ylimenevästä määrästä suoritettavasta verosta säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Kokonaan verottomien 20 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden määrät sisällytetään lainkohdassa mainittuihin enimmäismääriin.

19 §. Pykälä sisältää verottomien tupakka- ja alkoholituomisten määrät silloin kun tuotteita tuo maahan yhteisön ulkopuolelta saapuva matkustaja. Määrät vastaavat tullittomien tuomisten määrää. Lisäksi oluen osalta veroton tuontioikeus on liittymissopimuksen mukaisesti rajoitettu 15 litraan. Mikäli matkustaja tuo mukanaan tupakkatuotteita ja alkoholijuomia enemmän kuin verottomaksi on säädetty, ylimenevistä määristä on suoritettava tupakkaveroa ja alkoholijuomaveroa sen mukaan kuin asianomaisessa valmisteverolaissa säädetään. Matkustajan on ilmoitettava ylimenevät määrät verotettavaksi siten kuin tullista säädetään. Verotus tapahtuu tällöin 4 §:n nojalla muutoinkin tullia koskevien säännösten mukaan.

20 §. Jäsenvaltioista Suomeen tuotavien kokonaan verottomien tuomisten määrät ovat samat kuin yhteisön ulkopuolelta saapuvan matkustajan verottomien tuomisten määrät. Säännös vastaa järjestelmädirektiivin 28 artiklaa.

Henkilökunnan tuomiset

21 §. Suomen ja yhteisön ulkopuolisen maan välisessä liikenteessä olevien alusten ja ajoneu-

vien henkilökunnan tuomisten verottomuutta rajoitettaisiin samalla tavalla kuin tuomisten tullittomuutta. Ylimenevät määrät olisi ilmoitettava verotettavaksi vastaavasti kuin yhteisön ulkopuolelta tuotavat verotettavat matkustajatuomiset.

5 luku. Veron ilmoittamisvelvollisuus

22 §. Pykälä sisältää säännökset siitä, minä ajankohtana veroilmoitus on annettava eri tapauksissa.

23 §. Veroilmoituksessa olisi nykyistä vastaavasti ilmoitettava myös verottomat toimitukset.

Valtuutetun varastonpitäjän olisi annettava veroilmoitus erikseen kunkin verottoman varaston osalta. Verotusmenettelyn joustavuuden vuoksi silloin kun verottomat varastot ovat saman tullipiirin alueella tai verotuksen toimitaminen muutoin kuuluu eri verottomien varastojen osalta samalle piiritullikamarille, tullihallitus voisi erityisistä syistä vapauttaa verovelvollisen antamasta erillisiä veroilmoituksia kuten nykyisinkin.

24 §. Pykälän sisältämän valtuutussäännöksen nojalla tullihallitus voisi määrätä siitä, miten matkustajien mukanaan tuomat verotettavat tuotteet ilmoitetaan verotettaviksi.

25 §. Valmisteverotuksen toimittaminen olisi sen piiritullikamarin asiana, jonka alueella valtuutetun varastonpitäjän veroton varasto sijaitsee. Muutoin valmisteverotuksen toimittaminen kuuluisi sen piiritullikamarin toimivaltaan, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on.

Tullihallitus voisi erityisistä syistä määrätä valmisteverotuksen toimittamisen nykyistä vastaavasti muun piiritullikamarin tehtäväksi. Verotus voitaisiin määrätä yhden piiritullikamarin tehtäväksi esimerkiksi silloin kun valtuutetulla varastonpitäjällä on verottomia varastoja eri tullipiireissä, mikäli valvonnallisista tai muista syistä ei muuta johdu.

6 luku. Veron määrääminen

26—31 §. Säännökset verotuspäätöksen tekemisestä samoin kuin säännökset arvioverotuksesta, veronsaajan hyväksi tehtävästä veronoikaisusta, jälkiverotuksesta ja näiden yhteydessä tapahtuvasta verovelvollisen kuulemisesta vastaavat pääosin nykyistä lakia. Niin ikään veronkierron estämistä koskeva säännös vastaa nykyistä lakia.

32—33 §. Veronkorotusta koskeva säännös on samansisältöinen kuin nykyisessä valmisteverotuslaissa. Tapauksissa, joissa veroa ei määrätä maksettavaksi tai joissa veron määrä on niin vähäinen, ettei veronkorotuksen määräämisellä ole vaikutusta, olisi edelleen tarpeellista voida määrätä virhemaksu. Lisäksi virhemaksu tulisi voida määrätä myös tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin seurauksena. Virhemaksu voitaisiin määrätä esimerkiksi silloin kun nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa säädettyä ilmoitusta nestemäiseen polttoaineeseen lisätyistä apu- ja tunnistaineista ei ole tehty. Lisäksi virhemaksu esitetään määrättäväksi niissä tapauksissa, joissa saateasiakirja ei ole mukana tuotteiden kuljetuksen aikana. Virhemaksun määrä esitetään säilytettäväksi nykyisellään.

Virhemaksu voitaisiin määrätä myös milloin valmisteveron palauttamiseksi on annettu puutteellisia tai vääriä tietoja. Sen sijaan nykyistä valmisteverotuslain 15 b §:ssä olevaa virhemaksusäännöstä ei esitetä otettavaksi uuteen lakiin. Valmisteveroa ei näin ollen enää voitaisi palauttaa, mikäli hakemus veron palauttamiseksi on tehty säädetyn määräajan jälkeen.

34 §. Koska lakiin sisältyy valmisteveron palauttamista koskevia säännöksiä, esitetään lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan veronkorotusta, jälkiverotusta, veronkorotusta ja virhemaksun määräämistä koskevat säännökset soveltuisivat myös veronpalautuksiin.

7 luku. Veron suorittaminen ja maksuunpano

35 §. Verokausilta suoritettava valmistevero olisi maksettava verokautta seuraavan kalenterikuukauden 27 päivänä. Milloin veroa on velvollinen suorittamaan rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja tai 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu verovelvollinen, valmistevero olisi maksettava samanaikaisesti vastaanotetusta lähtöksestä annettavan veroilmoituksen kanssa.

36 §. Pykälässä säädetään valmisteverojen maksupaikoista ja veron edelleen tilittämisestä.

37 §. Veronlisäystä olisi maksettava kuten nykyisinkin aina milloin veroa ei ole suoritettu määräajassa. Veronlisäys laskettaisiin siten, että veron suorittaminen säädetyn määräajan jälkeen aiheuttaisi yhden prosentin lisäyksen

valmisteveron määrään kultakin kalenterikuukaudelta taikka sen osalta, jona veron maksu on myöhästynyt.

38 §. Pykälään sisältyvät nykyistä vastaavat säännökset veron maksuunpanomenettelystä.

39 §. Veronkorotus- ja valitusasioiden yhteydessä palautettavalle valmisteverolle suoritettaisiin korkoa, jonka määrästä jatkossakin säädettäisiin asetuksella. Korko laskettaisiin kaikissa tapauksissa veron maksupäivästä lukien.

40 §. Valmistevero esitetään määrättäväksi kuten nykyisinkin kunkin tuoteryhmän osalta täysin markoin. Vastaavasti verovelvollinen ilmoittaisi kunkin tuoteryhmän toimitusten yhteismäärän täysin yksiköin. Niin ikään veronkorotus, virhemaksu ja veronlisäys määrättäisiin täysin markoin.

Pienimmästä kannettavasta ja palautettavasta määrästä säädettäisiin asetuksella kuten nykyisinkin. Verotettavia matkustajatuomisia ja henkilökunnan tuomisia alin kannettava määrä ei kuitenkaan tulisi koskemaan.

8 luku. Veronalaisten tuotteiden haltuunotto

41 §. Valmisteverosaatavien turvaamiseksi sellainen veronalainen tuote, jota ei asianmukaisesti ole ilmoitettu verotettavaksi, voitaisiin ottaa tulliviranomaisen haltuun kunnes verotus on toimitettu ja tuotteista kannettava vero suoritettu. Säännös koskisi sekä kotimaisia että tuontituotteita. Tällä hetkellä tullilain (573/78) 56 §:n nojalla tulli voi takavarikoida sellaisen tuotteen, jota ei ole asianmukaisesti tulliselvitetty. Uudessa kansallisessa tullilaisissa takavarikkoa koskevat säännökset korvattaisiin vastaavalla haltuunottosäännöksellä.

Mikäli tuotteista suoritettavia valmisteveroja ei makseta, tuotteet voitaisiin myydä tullilaisissa tarkoitettulla tullihuutokaupalla taikka muutoin realisoida taikka hävittää sen mukaan kuin tullilaisissa säädetään.

9 luku. Ennakkotieto

42—43 §. Ennakkotietoa koskevat säännökset esitetään otettavaksi myös uuteen lakiin. Yhteisön ulkopuolelta tuotavia tuotteita koskevat ennakkotiedot annettaisiin samojen perusteiden mukaan kuin yhteisössä valmistettavia tuotteita koskevat ennakkotiedot. Ennak-

kotieto tulisi voida antaa valmisteveron osalta myös niistä yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista, joiden verotusmenettelyyn muutoin sovelletaan tullia koskevia säännöksiä.

10 luku. Muutoksenhaku

44—49 §. Valmisteverotuksen muutoksenhaku koskevia säännöksiä on muutettu 1 päivänä joulukuuta 1994 voimaan tulevalla lailla valmisteverotuslain muuttamisesta (702/94). Tässä laissa muutoksenhausta esitetään säädettäväksi asiallisesti samansisältöisenä kuin missä muodossa laki on voimassa muutettuna mainitulla lailla.

11 luku. Huojennus

50 §. Yksittäistapauksia koskevaa hakemusperusteista mahdollisuutta veron huojentamiseksi ja sen suorittamisen lykkäämiseksi esitetään jatkettavaksi uudessa laissa. Toimivalta hakemusten ratkaisemiseen olisi pääasiallisesti tullihallituksella, kuitenkin niin että valtiovarainministeriö voisi ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen. Veronhuojennusta koskeva säännös olisi samansisältöinen kuin 1 päivänä syyskuuta 1994 voimaantulleessa valmisteverotuslain 42 §:n muuttamisesta annetussa laissa (622/94) säädetään. Säännös koskisi myös yhteisön ulkopuolelta tuotavia valmisteveron alaisia tuotteita niissäkin tapauksissa, joissa tuotteiden verotusmenettelyyn 4 §:n nojalla muutoin sovellettaisiin tullisäännöksiä.

12 luku. Tuotteiden siirtäminen

51 §. Koska tuotteet yhteisöoikeuden mukaan on verotettava pääsääntöisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa ne luovutetaan kulutukseen, yhteisössä on luotu valvontajärjestelmä, joka mahdollistaa valmisteveron alaisten tuotteiden siirtämisen verotta maasta toiseen. Järjestelmädirektiivin edellyttämällä tavalla lakiin esitetään otettavaksi säännökset niistä valvontaan liittyvistä asiakirjoista, jotka on laadittava siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion taikka Suomen ja yhteisön ulkopuolisen maan välillä.

Pykälän 1 momentin nojalla lähetettävän valtuutetun varastonpitäjän on varustettava jäsen-

valtioiden välillä väliaikaisesti valmisteverottomasti siirrettävät tuotteet saateasiakirjalla, josta on tarkemmat säännökset komission antamissa asetuksissa. Saateasiakirjan tarkoituksena on yksinkertaistaa verotuksen valvontaa ja siihen liittyvää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Hallinnollinen saateasiakirja voidaan korvata kaupallisella asiakirjalla, joka sisältää samat tiedot kuin hallinnollinen asiakirja. Saateasiakirjassa on yksilöitävä lähetettävät tuotteet.

Jäsenvaltioiden välillä tapahtuvien siirtojen lisäksi valvonnallisista syistä esitetään, että myös Suomen sisäisissä verottomissa siirroissa olisi käytettävä saateasiakirjaa, joka kuitenkin voitaisiin korvata vastaavalla muulla luotettavalla selvityksellä siirron tapahtumisesta.

Valtuutetulla varastonpitäjällä on yhteisöoikeuden periaatteiden mukaan oikeus lähettää veronalaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomana muulle vastaanottajalle kuin valtuutetulle varastonpitäjälle tai rekisteröidylle elinkeinonharjoittajalle vain siinä tapauksessa, että vastaanottaja on määräraassa asettanut vakuuden valmisteverojen suorittamisesta asianomaisille viranomaisille. Tuotteet voidaan lähettää vasta sen jälkeen kun varastonpitäjä on saanut vakuuden asettamista koskevan todistuksen. Pykälän 2 momenttiin esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan sanottu todistus on liitettävä saateasiakirjaan. Todistuksessa on järjestelmädirektiivin 18 artiklan 3 kohdan nojalla mainittava määräjäsenvaltion veroviranomaisten asianomaisen toimiston osoite sekä ajankohta, jona valmistevero on maksettu tai veroa koskeva vakuus asetettu. Suomessa olevan rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta asettaa vastaava vakuus säädetään 9 §:ssä.

Väliaikaisesta valmisteverottomuusjärjestelmästä yhteisön ulkopuolelle siirrettävät tuotteet on pykälän 3 momentin nojalla varustettava saateasiakirjalla.

Pykälän 4 momentissa säädetään niin sanotusta yksinkertaistetusta saateasiakirjasta, jota järjestelmädirektiivin 7 artiklan 4 kohdan nojalla on käytettävä niissä tapauksissa kun jäsenvaltiosta siirretään jo verotettuja tuotteita toiseen jäsenvaltioon luovutettavaksi kaupalliseen tarkoitukseen. Tarkemmat säännökset saateasiakirjasta ovat komission antamassa asetuksessa. Saateasiakirjan käyttäminen on valvonnallisista syistä tarpeen, koska tuotteet on yhteisöoikeuden mukaan uudelleen verotet-

tava siinä jäsenvaltiossa, jossa ne kulutetaan. Toisaalta saateasiakirjan käyttäminen mahdollistaa lähtöjäsenvaltiossa jo suoritettujen verojen palauttamisen.

Koska tuotteista voidaan toisessa jäsenvaltiossa kantaa valmistevero, valvonnallisista syistä tässä pykälässä tarkoitettua saateasiakirjaa on käytettävä harmonisoitavan valmisteverotuksen piiriin kuuluvien tuotteiden osalta myös silloin, kun tuotteista ei Suomessa ole suoritettava valmisteveroa. Tällaisia tuotteita ovat eräät mineraaliöljyt. Yksinkertaistettua saateasiakirjaa on käytettävä komission yksinkertaistetusta saateasiakirjasta antaman asetuksen 5 artiklan nojalla myös silloin kun jäsenvaltioiden välillä siirretään vahvasti denaturoitua etyylialkoholia, vaikka sanotut tuotteet ovat Suomessa alkoholiverotuksen ulkopuolella.

Silloin kun suomalainen myyjä toimittaa kaukomyynnillä valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon, myyjä on vastuussa määrjäjäsenvaltiossa suoritettavasta valmisteverosta, mikäli määrjäjäsenvaltion säännöksistä ei muuta johdu. Tällaisen myyjän on asetettava vakuus määrjäjäsenvaltiossa suoritettavista veroista määrjäjäsenvaltion niin edellyttäessä. Koska järjestelmädirektiivin 10 artiklan 3 kohdan nojalla vakuuden asettamisen valvonta kuuluu sen jäsenvaltion viranomaisille, jossa myyjä on, esitetään pykälän 5 momenttiin otettavaksi säännös myyjän velvollisuudesta osoittaa vakuus annetuksi ennen tuotteiden lähettämistä kotipaikkansa piiritullikamarille.

Pykälän 6 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden niitä tapauksia varten, joissa saateasiakirja voidaan korvata muulla asiakirjalla tai joissa valvontamenettelyä muutoin voidaan yksinkertaistaa.

52 §. Järjestelmädirektiivissä ei ole säännöksiä saateasiakirjan tai muun valvontaan liittyvän asiakirjan käyttämisestä niissä tapauksissa, joissa yhteisön ulkopuolelta tuotuja asianmukaisesti tullattuja tuotteita siirretään valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon. Valmisteveron alaisten tuotteiden korkean verointressin vuoksi esitetään kuitenkin lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan tällaisten siirtojen tulisi tapahtua tullin valvonnassa. Käytännössä siirto tapahtuisi saateasiakirjan tai muun vastaavan asiakirjan avulla.

53 §. Järjestelmädirektiivin 19 artiklan mukaisesti saateasiakirja on laadittava neljänä kappaleena, jotka ovat: lähettäjälle jäävä kappale,

vastaanottajan kappale, lähettäjälle tuotteen väliaikaisen valmisteverottomuusjärjestelmän soveltamisen lopettamiseksi palautettava kappale sekä määrjäjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tarkoitettu kappale. Yksinkertaistettu saateasiakirja laaditaan kolmena kappaleena.

Tuotteiden verotuksellisen aseman osoittamiseksi saateasiakirjan on oltava mukana tuotteiden kuljetuksen aikana lähettäjälle jäävää kappaleta lukuunottamatta. Säännös koskee myös saateasiakirjan liitteitä.

54 §. Pykälään sisältyvät säännökset saateasiakirjan palautuskappaleesta. Järjestelmädirektiivin 19 artiklan 2 kohdan nojalla palautuskappaleesta tulee käydä ilmi tiedot siitä veroviranomaisesta, joka toimittaa vastaanotettujen tuotteiden verotuksen, tuotteiden vastaanottamisen ajankohta ja paikka, vastaanotettujen tuotteiden kuvaus ja merkinnät siitä vastaako lähetys asiakirjoja, vastaanottajan rekisterinumero sekä vastaanottajan allekirjoitus.

Mikäli määrjäjäsenvaltion määräysten mukaan saateasiakirjan palautuskappale on varmennettava asianomaisen viranomaisen toimesta, palautuskappaleessa on oltava tätä koskeva todistus.

Viennin yhteydessä palautuskappaleen vahvistaa tullitoimipaikka.

Milloin pykälässä tarkoitettua kuittausta ei asianmukaisesti tapahdu, valtuutetun varastonpitäjän on tehtävä siitä määräjässä ilmoitus 25 §:ssä tarkoitettulle piiritullikamarille asian selvittämistä varten.

13 luku. Veron palauttaminen

55 §. Pykälä sisältää säännöksen veron palauttamisesta niissä tapauksissa, joissa Suomessa verotettu tuote siirretään toiseen jäsenvaltioon luovutettavaksi muuhun kuin yksityiseen käyttöön. Jotta lähetettävä tuote voidaan tarpeen vaatiessa tarkastaa, palautusta koskeva hakemus on tehtävä ennen tuotteiden lähettämistä. Lähettäjän on osoitettava, että tuotteista on suoritettu valmistevero Suomessa. Palautusta ei voida myöntää ennen kuin lähettäjä osoittaa yksinkertaistetun saateasiakirjan palautuskappaleeseen liitettyllä todistuksella, että tuotteista on suoritettu valmistevero määrjäjäsenvaltiossa.

56 §. Verottomien varastojen välillä tuotteita voidaan siirtää verottomasti myös silloin, kun

tuote palautetaan takaisin lähettävälle varastonpitäjälle. Koska elinkeinonharjoittaja ja veroedustaja suorittavat veron vastaanotetuista tuotteista, sanotunlainen tuotteen takaisinsiirto verottomasti ei ole mahdollista. Jotta palautus kuitenkin veroseuraamuksitta voitaisiin näidenkin verovelvollisten osalta toteuttaa esimerkiksi silloin, kun tuote on sopimuksenvastainen, on pykälään otettu säännös, jonka mukaan veron palauttaminen hakemusteitse on näissä tapauksissa mahdollista. Palautuksen saaminen edellyttää yksinkertaistetun saateasiakirjan käyttämistä sen mukaan kuin komission sanottua asiakirjaa koskevassa asetuksessa säädetään.

57 §. Kaukomyynnillä toiseen jäsenvaltioon myydyin tuotteen Suomessa suoritettu valmistevero voidaan palauttaa pykälässä säädetyn edellytyksin. Säännös vastaa järjestelmädirektiivin 22 artiklan 4 kohtaa.

58 §. Pykälä vastaa järjestelmädirektiivin 20 artiklan 4 kohtaa. Niissä tapauksissa, joissa lähettävä valtuutettu varastonpitäjä on 11 §:n nojalla suorittanut valmisteveron sellaisista tuotteista, joista varastonpitäjä ei ole saanut saateasiakirjan palautuskappaletta, varastonpitäjällä on mahdollisuus saada suoritettavat verot takaisin, mikäli kolmen vuoden kuluessa tuotteiden lähettämisaikakohdasta pystytään selvittämään, että tuotteet on verotettu toisessa jäsenvaltiossa.

59 §. Pykälässä säädetään veron palauttamisesta yhteisön ulkopuolelle vietävistä tuotteista samoin kuin vapaa-alueelle tai tullivarastoon sekä 20 §:ssä tarkoitettua verotonta myyntiä varten siirretyistä ja muonitustarkoituksiin luovutetuista tuotteista. Valtuutetulle varastonpitäjälle verottomuus voidaan 16 §:n 4 ja 6 kohdan nojalla myöntää veroilmoituksen perusteella taikka verotuksen oikaisu- tai muutoksenhakumenettelyssä jälkikäteen.

14 luku. Kirjanpitovelvollisuus

60 §. Pykälä sisältää kirjanpitovelvollisuutta koskevat säännökset eri verovelvollisten sekä verottomaan tarkoitukseen tuotteita hankkivien käyttäjien osalta. Kirjanpitoon olisi sisällytettävä myös tuotteiden siirtämistä koskevat saateasiakirjan ja muiden vastaavien asiakirjojen asianmukaiset kappaleet.

Järjestelmädirektiivin 10 artiklan mukaisesti

pykälässä säädetään lisäksi Suomessa olevan kaukomyynin kirjanpitovelvollisuudesta.

61 §. Kirjanpitoaineisto olisi säilytettävä neljä vuotta.

15 luku. Tarkastus ja tietojenantovelvollisuus

62 §. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat nykyistä lakia. Valvonnallisista syistä muidenkin elinkeinonharjoittajien kuin verovelvollisten olisi pyynnöstä annettava tietoja valmisteveron alaisen tuotteiden ostoista ja edelleenmyynneistä 3 momentin nojalla.

Pykälän 4 momenttiin esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan tulliviranomaisten yleinen tarkastusvaltuus koskisi myös kaikkia sellaisia paikkoja, joissa pidetään hallussa tai kaupallisessa tarkoituksessa käsitellään valmisteveron alaisia tuotteita, kuten ravitsemusliikkeitä ja vastaavia. Tämän lisäksi tulliviranomaisilla olisi oikeus pysäyttää kulkuneuvo ja tehdä tarkastuksia tuotteiden kuljetuksen aikana. Säännös koskisi elinkeinonharjoittajien lisäksi yksityishenkilöitä.

63 §. Pykälässä säädetään verovelvollisten velvollisuudesta osoittaa, että verotta toimitettua valmisteveron alaiset tuotteet on toimitettu verottomaan tarkoitukseen. Vastaava velvollisuus koskisi 10 §:n 3 momentissa tarkoitettuja käyttäjiä.

64—65 §. Säännökset muiden kuin verovelvollisten tietojenantovelvollisuudesta ja uhkasakkomahtavuudesta vastaavat nykyistä lakia.

16 luku. Salassapitovelvollisuus

66—67 §. Viranomaisten samoin kuin muiden asianomaisten henkilöiden salassapitovelvollisuutta koskevat säännökset vastaavat voimassaolevaa lakia.

17 luku. Rangaistussäännökset

68—69 §. Säännökset vastaavat pääosin nykyistä lakia.

70 §. Pykälän sisältämän valtuutussäännök-

sen nojalla tulliviranomaiset suorittaisivat edelleenkin epäillyn valmisteverorikoksen esitutkinnan.

18 luku. Erinäiset säännökset

71 §. Pykälä sisältää säännöksen vapaa-alueelta tai tullivarastosta kulutukseen luovutettujen tuotteiden verottamisesta.

72 §. Järjestelmädirektiivin edellyttämällä tavalla valmisteveron alaiset tuotteet, joista veroa ei ole suoritettu, on valmistettava, jalostettava ja varastoitava verottomassa varastossa.

73 §. Säännös verovelvollisten velvollisuudesta antaa verotusta varten näytteitä sisältyy jo nykyiseen lakiin.

74 §. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta annettaisiin asetuksella.

19 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

75 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Järjestelmädirektiivin 28 artiklan nojalla verottomien tavaroiden myymälöistä myytävien tuotteiden verottomuutta jäsenvaltioiden välisessä matkustajaliikenteessä jatkettaisiin 30 päivään kesäkuuta 1999 saakka.

Lailta kumottaisiin voimassaoleva valmisteverotuslaki. Kumottavaa lakia kuitenkin edelleen sovellettaisiin niihin valmisteveron alaisiin tuotteisiin, jotka ennen lain voimaantuloa on luovutettu tullivalvonnasta tai viety valmistuspaikalta. Niin ikään kumottavaa lakia sovellettaisiin vastaaviin varmuusvarastointimaksun tai öljyjätämaksun alaisiin tuotteisiin.

Ennen lain voimaantuloa tullivalvonnasta luovutettuihin valmisteveron alaisiin tuotteisiin sovellettaisiin tullia koskevia säännöksiä sellaisina, kuin ne ovat voimassa ennen sanottua ajankohtaa.

76 §. Pykälän sisältämän siirtymäsäännöksen mukaan ne yritykset, jotka lain voimaan tullessa valmistavat tai joilla tällöin on tullihallituksen antama lupa pitää tuotteita verottomissa varastoissa, voisivat jatkaa valmistusta tai luvan mukaista toimintaa kuitenkin niin, että uuden lain mukaiset luvat olisi haettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

1.2. Laki tupakkaverosta

Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä säädetään valtiolle suoritettavaa tupakkaverosta.

Tupakkaveron ensisijaisesti valtiontaloudellisen tavoitteen lisäksi tupakkatuotteiden valmisteverotuksella pyritään vähentämään tupakkatuotteiden kulutusta, mitä koskeva tavoite on nykyistä vastaavasti kirjattu 2 momenttiin.

2 §. Tupakkaveroa kannetaan savukkeista, sikareista ja pikkusikareista, piippu- ja savuketupakasta sekä savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta.

Ehdotuksen mukaan tupakkaveroa kannettaisiin lisäksi savukepaperista, joka ei kuulu harmonisoitavan tupakkaverotuksen piiriin.

3 §. Säännös sisältää sikarin ja pikkusikarin tyhjentävän määritelmän. Tupakkatuotteiden määrittelyssä nykyisessä laissa olevasta viitauksesta tullitariffin nimikkeisiin luovuttaisiin.

Tuotteet, jotka on osittain valmistettu muusta kuin tupakasta, rinnastettaisiin 2 momentissa mainituihin edellytyksin sikareihin ja pikkusikareihin.

4 §. Pykälä sisältää savukkeiden määritelmän. Tällä hetkellä pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen savuketupakkaan rinnastettujen tupakkakääröjen katsottaisiin uuden määritelmän myötä savukkeiksi.

Savukkeiden verotaulukossa määritellyn yksikköveron määräämistä varten 2 momentissa on säädetty pitkien savukkeiden verottamisesta useampana savukkeena, jotta ne eivät saisi verotuksellista etua.

5 §. Piippu- ja savuketupakka määriteltäisiin tupakkaverotusta koskevien direktiivien mukaisesti. Piippu- ja savuketupakasta erotettaisiin 2 momentissa omaksi ryhmäkseen savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka, jolle on määritelty piippu- ja savuketupakan verotaso korkeampi vero. Teollisuuden tarvitseman siirtymäajan vuoksi säännös tulisi kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1998. Sanottua ajankohtaa ennen savukkeiksi käärittävään hienoksi leikattuun tupakkaan sovellettaisiin, mitä piippu- ja savuketupakasta säädetään.

6 §. Sikareiden ja pikkusikareiden määritelmää vastaavasti savukkeisiin, piippu- ja savuketupakkaan sekä savukkeiksi käärittävään hienoksi leikattuun tupakkaan rinnastettaisiin tuotteet, jotka on kokonaan tai osittain valmis-

tettu muusta kuin tupakasta, mutta jotka täyttävät muut 4 tai 5 §:ssä säädetty edellytykset. Milloin lääkintätarkoituksiin käytettävä tuote ei kuitenkaan sisällä tupakkaa lainkaan, se ei kuuluisi lain soveltamisalaan.

7 §. Savukepaperi kuuluisi tupakkaverolain piiriin edelleenkin silloin kun se on vähittäismyyntimuodossa.

Veron määräämisen perusteet

8 § ja verotaulukko. Veromäärät sisältyvät verotaulukkoon. Vero määrättäisiin 9 §:ssä määritellyn vähittäismyyntihinnan perusteella. Savukkeista vero määrättäisiin lisäksi yksikköverona, jolloin veroa kannettaisiin 75 markkaa 1 000 savuketta kohti.

Hyvin halpojen tupakkatuotteiden alhaisen verotason ehkäisemiseksi savukkeista ja savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta olisi kuitenkin aina suoritettava verotaulukossa mainittu vähimmäisvero. Tupakkaveron vähimmäisverona olisi suoritettava 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden tai savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan tupakkaverosta. Jotta vähimmäisveron kantaminen ei nostaisi tuotteen veroa kohtuuttoman korkeaksi sen hintaan nähden, verotaulukossa on määritelty vähimmäisveroa kannattaessa tuotteen kokonaisverotuksen katoksi 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeen tai savukkeeksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisverosta. Kokonaisveroon luettaisiin tupakkaveron lisäksi arvonnisävero.

Verotaulukossa mainitut kysytyimmät hintaluokat vahvistaisi tullihallitus.

9 §. Vähittäismyyntiin tarkoitettujen tupakkatuotteiden vero määrättäisiin valmisteverotuslain 10 §:ssä tarkoitetun verovelvollisen ilmoittaman vähittäismyyntihinnan perusteella. Vähittäismyyntihinta olisi verovelvollisen vapaasti määriteltävissä ja sillä tarkoitettaisiin ylintä vähittäismyyntihintaa sisältäen kaikki verot kuten nykyisinkin.

Pykälän 2 momentin nojalla muiden kuin vähittäismyyntiin tarkoitettujen tuotteiden vähittäismyyntihintana pidettäisiin vastaavien tuotteiden vähittäismyyntihintaa Suomessa. Säännös tulisi sovellettavaksi verotettaessa matkustajien tuomisista ja muita muuten kuin kaupallista myyntiä varten maahan tuotuja tupakkatuotteita. Jollei vastaavia tupakkatuot-

teita Suomessa olisi, savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan vero määrättäisiin verotaulukossa mainitun vähimmäisveron mukaisesti. Muiden kuin savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan verotusarvona pidettäisiin tällöin tuoteryhmän keskimääräistä vähittäismyyntihintaa, jonka vahvistaisi tullihallitus kuten nykyisinkin.

Verottomuus

10 §. Tupakkatuotteiden verottomuudesta säädettäisiin valmisteverotuslaissa. Lisäksi kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tupakkatuotteet, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen, olisivat verottomia.

Koska laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi edellyttää näytteiden antamista viranomaisille, näytteiksi luovutettujen tupakkatuotteiden verottomuutta jatkettaisiin.

Hinta- ja tarkastuslipukkeet

11 §. Verotuksen valvonnallisista syistä, erityisesti sisäkaupan rajakontrollin poistumisen vuoksi, kaikki markkinoilla olevat tupakkatuotteet tulisi edelleen merkitä hinta- tai tarkastuslipukkeella ennen niiden luovuttamista kulutukseen Suomessa. Verovelvollisen olisi edelleen merkittävä hintalipukkeeseen vähittäismyyntihinta, jonka perusteella tupakkavero suoritetaan. Väärinkäytösten estämiseksi hintalipuke olisi kiinnitettävä vähittäismyyntipakkaukseen suojakelmuun alle. Erillisen hintalipukkeen sijasta vähittäismyyntihinta voitaisiin myös painaa vähittäismyyntipakkaukseen.

Valtuutettu varastonpitäjä ja rekisteröity elinkeinonharjoittaja hankkisi ja kustantaisi hintalipukkeet itse. Säännös vastaisi voimassa olevan tupakkaverolain 11 §:ää, joka koskee kotimaista valmistajaa. Muille verovelvollisille hintalipukkeet toimittaisi tullihallitus omakustannushintaan. Suomeen tuotavien tupakkatuotteiden hintalipukkeet toimitettaisiin käytännössä edelleen valmistajille etukäteen vastaavasti kuin toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 7 §:ssä tarkoitetut varoitusmerkinnät.

12 §. Valvonnallisista syistä muut kuin kaupallisessa tarkoituksessa Suomeen yhteisöstä

tai sen ulkopuolelta tuodut tupakkatuotteet varustettaisiin tullin toimesta tarkastuslipukkeilla ennen niiden luovuttamista kulutukseen. Säännös koskisi nykyiseen tapaan tullihuutokaupalla myytäviä tupakkatuotteita sekä matkustajien ja ulkomaanliikenteen alusten ja ajoneuvojen henkilökunnan verotettavia tupakkatuomisia. Säännöksen mukaan myös matkustajien yhteisön alueelta tuomat verotettavat tupakkatuotteet olisi esitettävä tullille varustettavaksi tarkastuslipukkeilla.

Verottomaksi säädettyjä tuomisia ja lahjalähteyksiä säännös ei kuitenkaan 2 momentin mukaan koskisi.

Mikäli valvonnan yhteydessä tavataan myynnissä olevia tupakkatuotteita, joista puuttuu hinta- tai tarkastuslipuke, sitä voidaan pitää osoituksena siitä, ettei tupakkatuotteesta ole suoritettu tupakkaveroa. Tällöin tuotteiden hallussapitäjältä voidaan valmisteverotuslain 10 §:n 5 momentin mukaisesti periä tuotteista suoritettava tupakkavero. Lisäksi tulevat sovellettavaksi valmisteverotuslain veronkorotusta koskevat säännökset. Asianmukaisesti verottamatta jääneet tupakkatuotteet voidaan verosaatavien turvaamiseksi ottaa tulliviranomaisen haltuun siten kuin valmisteverotuslain 41 §:ssä säädetään.

Erinäiset säännökset

13 §. Muualla valmisteverotuksessa jo noudatetun periaatteen mukaisesti valtioneuvostolla olisi oikeus saattaa voimaan muutettavaksi ehdotettu tupakkavero välittömästi sen jälkeen, kun eduskunnalle on annettu esitys tupakkaveron muuttamisesta.

14 §. Jollei tässä laissa toisin säädetä, savukkeiden, sikareiden ja pikkusikareiden, piippuja savuketupakan sekä savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan valmisteverotuksessa noudatettaisiin valmisteverotuslain säännöksiä.

Pykälän 2 momentin nojalla myös savukepaperin valmisteverotuksessa noudatettaisiin soveltuvin osin valmisteverotuslain säännöksiä. Savukepaperista verovelvollinen olisi se, joka ansiotarkoituksessa valmistaa tai ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta savukepaperia. Tällaiseen verovelvolliseen sovellettaisiin soveltuvin osin valmisteverotuslain valtuutettua varastonpitäjää ja rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevia säännöksiä. Rekisteröimättömään, satunnaisen

savukepaperi-erän vastaanottajaan tai tuojaan sovellettaisiin valmisteverotuslain rekisteröimättömyyden elinkeinonharjoittajaa tai maahantuojaa koskevia säännöksiä.

Savukepaperin valmisteveron kansallisesta luonteesta johtuen valmisteverotuslain säännökset tuotteiden siirtämisestä eivät soveltuisi savukepaperiin. Koska yhteisön ulkopuolelta tuotavaa savukepaperia voidaan valmisteverotuslain mukaan verottomasti siirtää valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon, tämän siirron tulisi kuitenkin tapahtua valmisteverotuslain edellyttämällä tavalla tullin valvonnassa.

15 §. Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta.

16 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 1998.

17 §. Lailla kumottaisiin nykyinen tupakkaverosta annettu laki. Nykyisessä laissa tarkoitettu nuuskasta ja purutupakan olisi suoritettava tupakkaveroa nykyisen lain mukaiset määrät vuoden 1995 helmikuun loppuun saakka. Maaliskuun 1 päivänä 1995 voimaantulevassa toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (765/94) kielletään suussa käytettävän nuuskan markkinoille saattaminen.

1.3. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta

Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä säädetään valtiolle suoritettavasta alkoholi- ja alkoholijuomaverosta. Vero kannetaan edelleen perusverona ja lisäverona.

2 §. Veron kohteena ovat oluet, viinit, väli- tuotteet ja etyylialkoholi.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi nykytilannetta vastaavasti alkoholilain 4 §:ssä tarkoitettu kotivalmistus. Kotitalouksissa yksityiseen käyttöön yksinomaan käymisen avulla valmistetut oluet ja viinit jäisivät verotuksen ulkopuolelle, milloin valmistus ei tapahdu myyntitarkoituksessa.

Niin ikään verotuksen ulkopuolelle jäisi vahvasti denaturoitu etyylialkoholi. Denaturointi tapahtuisi rakennedirektiivin 27 artiklan a alakohdan tarkoittamalla tavalla jonkin jäsenvaltion antamien vahvasti denaturoituja tuotteita

koskevien määräysten mukaisesti. Vahvasti denaturoituna alkoholiverotuksen ulkopuolelle jäisivät muun muassa erilaiset autojen kemikaalituotteet, kuten jäänestoaineet ja pesuaineet. Veron ulkopuolelle jäisivät myös jäsenvaltion määräysten mukaisesti lievästi denaturoidut tuotteet, jotka käytetään muiden kuin nautintatarkoituksiin käytettävien tuotteiden valmistukseen, kuten maali- ja kosmetiikkateollisuudessa. Suomessa denaturointia koskevat määräykset sisältyisivät alkoholivalmisteiden denaturoinnista annettavaan asetukseen.

Milloin vahvasti denaturoituja tuotteita siirretään jäsenvaltioiden välillä, tuotteet on kuitenkin varustettava 17 päivänä joulukuuta 1992 lähtöjäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisen tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3649/92 5 artiklan nojalla asetuksessa tarkoitulla saateasiakirjalla.

3 §. Pykälässä määritellään eri veroryhmiin kuuluvat tuotteet.

Alkoholijuomista veron piiriin kuuluisivat kaikki juomat, joiden alkoholipitoisuus on yli 1,2 tilavuusprosenttia ja lisäksi oluet, joiden alkoholipitoisuus ylittää 0,5 tilavuusprosenttia. Rakennedirektiivin edellyttämällä tavalla veron piiriin kuuluisivat myös nautittavaksi kelpaamaton etyylialkoholi eli niin sanottu väkiviina sekä niin sanotut alkoholivalmisteet, lukuunottamatta 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuja denaturoituja tuotteita. Veronkantoon näillä tuotteilla ei kuitenkaan merkittävästi olisi vaikutusta 8 §:ssä olevien verottomuusäännösten vuoksi.

Oluen määritelmä on alkoholipitoisuuden alarajaa lukuunottamatta säilytetty nykyisellään.

Viinillä tarkoitettaisiin tullitariffin nimikkeeseen 2204, 2205 tai 2206 kuuluvaa juomaa, jonka sisältämä alkoholi on kokonaan käymisestä peräisin.

Välituotteella tarkoitettaisiin sanottuihin nimikkeisiin kuuluvia juomia, joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia ja jotka eivät ole tässä laissa tarkoitettuja oluita tai viinejä. Viinipohjaiset tuotteet, jotka sisältävät lisättyä etyylialkoholia, kuuluisivat tähän ryhmään.

Etyylialkoholilla tarkoitettaisiin tässä laissa tullitariffin nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuuluvaa tuotetta, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2

tilavuusprosenttia. Nimikkeisiin kuuluva etyylialkoholi olisi veronalaista myös silloin, kun sitä sisältyy muuhun tullitariffin ryhmään kuuluvaan tuotteeseen. Denaturoitu etyylialkoholi jäisi kuitenkin edelleen verotuksen ulkopuolelle 2 §:n 3 momentissa säädetyin edellytyksin. Nimikkeeseen 2204, 2205 ja 2206 kuuluvat alkoholijuomat, joiden alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia, verotettaisiin myös tähän ryhmään kuuluvina. Niin ikään tuotteet, jotka sisältävät juotavaa alkoholia joko liuoksina tai muutoin kuuluisivat veron piiriin. Tällaisia tuotteita olisivat muun muassa kuivat alkoholit ja alkoholipitoiset aromit. Alkoholia sisältävät aromit, jotka käytetään elintarvikkeiden tai alkoholittomien juomien valmistukseen, olisivat kuitenkin verottomia alkoholilain erityismyyntisäännösten mukaisesti. Ne alkoholipitoiset juomat, jotka makeis- ja virvoitusjuomaverolain nojalla verotettaisiin virvoitusjuomina eli enintään 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät juomat, eivät kuitenkaan kuuluisi tässä laissa tarkoitettuun etyylialkoholina verotettavaan ryhmään.

Veron määräämisen perusteet

4 § ja verotaulukko. Oluet jaettaisiin alkoholipitoisuuden perusteella kahteen veroluokkaan. Oluesta, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia, veroa kannettaisiin 0,10 markkaa senttilitralta etyylialkoholia, mikä vastaisi nykyistä mietojen oluiden virvoitusjuomaveron määrää. Yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien oluiden alkoholijuomaverotusta jatkettaisiin entisellään. Pienpanimoiden valmistaman oluen alennetusta verosta säädettäisiin 9 §:ssä.

Viinit jaettaisiin tässä laissa alkoholipitoisuuden perusteella neljään veroluokkaan, joissa veromäärä nousisi asteittain. Alhaisimpaan veroluokkaan kuuluisivat yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät viinit, joista tällä hetkellä kannetaan virvoitusjuomaveroa. Käymisteitse valmistetut simat, eräät siiderit, coolerit ja niin sanotut alkoholittomat viinit kuuluisivat tähän veroluokkaan. Alkoholijuomaveron määrä olisi tässä veroluokassa virvoitusjuomaveron suuruinen eli 0,27 markkaa litralta valmista juomaa. Muut kolme veroluokkaa veromäärineen vastaisivat nykyistä alkoholijuomaverolakia.

Välituotteiden vero määrättäisiin viinien ve-

roa vastaavasti juomamäärän perusteella rakennedirektiivin 18 artiklan edellyttämällä tavalla. Väli tuotteet on jaettu alkoholipitoisuuden perusteella verotuksellisesti kahteen ryhmään siten, että raja-arvona on 15 ja 22 tilavuusprosentin enimmäisalkoholipitoisuus. Veromäärät olisivat 30 tai 50 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa.

Etyylialkoholista kannettaisiin määräveroa 3,00 markkaa senttilitralla etyylialkoholia. Kuitenkin, nykyistä virvoitusjuomaveroa vastaavasti, tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvien tuotteiden, joiden alkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia, määrävero olisi 0,10 markkaa senttilitralla etyylialkoholia. Sanottuun nimikkeeseen kuuluvien juomien vero olisi nykyistä alkoholijuomaveroa vastaavasti 2,65 markkaa senttilitralla etyylialkoholia, milloin juomien alkoholipitoisuus on yli 2,8 mutta enintään 10 tilavuusprosenttia. Alennetun veron piiriin jäisivät long drink -tyyppiset lonkerujuomat.

5 §. Yksityishenkilöiden omaa käyttöään varten Suomeen mukanaan tuomista alkoholijuomista olisi suoritettava alkoholijuomaveroa siltä osin kuin tuontimäärä ylittää verottomaksi säädetyn rajan. Säännös koskisi sekä yhteisöstä että sen ulkopuolelta tuotuja matkustajatuomisia samoin kuin verottomien tavaroiden myymälöistä hankittuja verottomia alkoholijuomia. Niin ikään ulkomaanliikenteen alusten ja ajoneuvojen henkilökunnan tuomiset olisi verotettava siltä osin kuin tuomisia tuodaan enemmän kuin verottomaksi säädetään. Verotettavista alkoholituomisista kannettaisiin alkoholijuomaveroa tämän lain mukaisesti. Koska tuomisten alkoholipitoisuuden määrittäminen käytännössä saattaa koitua ongelmalliseksi, asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää verotettaville alkoholituomisille keskimääräiset veromäärät juomalajikohtaisesti. Pykälään sisältyy tämän mahdollistava valtuutussäännös.

Myös yhteisön ulkopuolelta vastaanotetuista ei-kaupallisista lähetyksistä on suoritettava alkoholijuomaveroa siltä osin kuin lähetysten määrät ylittävät verottomaksi säädetyn rajan. Näille tuotteille voitaisiin 2 momentin mukaan niin ikään määrätä juomalajikohtaiset veromäärät.

Tässä pykälässä tarkoitetuista verottomuusrajoista säädettäisiin valmisteverotuslaissa.

6 §. Säännös vastaa nykyistä lakia.

Lisävero

7 §. Lisäveroa kannettaisiin samoilla perusteilla kuin nykyisinkin. Lisäveron piiriin kuuluisivat vain vähittäismyyntipäällyksissä olevat alkoholijuomat.

Pykälän 3 momentin mukaan tuotteen pakkaaminen rinnastettaisiin valmisteverotuslaissa tarkoitettuun valmistukseen, jolloin velvollisuus lisäveron suorittamiseen olisi pakkaajalla. Pakkaamisen tulisi tapahtua verottomassa varastossa. Valmisteverotuslain 10 §:n 1 momentin nojalla verovelvollisena voitaisiin pitää sitä, jonka toimeksiannosta sanottu pakkaaminen tapahtuu.

Verottomuus

8 §. Kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi verottomia olisivat tuotteet, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen. Samalla perusteella verotonta olisi etyylialkoholi, joka käytetään makeis- ja virvoitusjuomaverolaissa tarkoitettujen virvoitusjuomien valmistukseen. Virvoitusjuomaveroa kannettaisiin enintään 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävistä juomista ja enintään 0,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävästä oluesta.

Verottomia olisivat niin ikään tuotteet, jotka toimitetaan alkoholilaisissa tarkoitettuun erityismyyntiin sekä tuotteet, jotka toimitetaan alkoholilaisissa tarkoitettuun laadunvalvontaan. Eriyismyynti kattaisi verottomuus säännökset siltä osin kuin jäsenvaltioiden on rakennedirektiivin 27 artiklan 1 kohdan nojalla vapautettava veron piiriin kuuluvat tuotteet verosta. Verottomia olisivat siten nimikkeeseen 2209 kuuluvan etikan sekä lääkelaisissa tarkoitettujen lääkkeiden valmistukseen käytettävät tuotteet. Verottomia olisivat myös tuotteet, jotka käytetään elintarvikkeiden ja enintään 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholittomien juomien valmistuksessa käytettävien aromien valmistukseen. Niin ikään verottomia olisivat tuotteet, jotka käytetään sellaisinaan tai puolivalmisteen ainesosana elintarvikkeiden valmistuksessa edellyttäen, että alkoholipitoisuus on enintään 8,5 litraa puhdasta alkoholista 100 kilossa suklaata ja 5 litraa puhdasta alkoholista 100 kilossa muuta tuotetta. Lisäksi erityismyyntinä verottomia olisivat rakennedirektiivin 27 artiklan 2 kohdan sallimalla tavalla

lääkintätarkoituksiin sairaaloissa ja apteekkeissa käytettävät tuotteet, samoin kuin jonkin tuotteen valmistusprosessissa käytettävät tuotteet, milloin lopputuote ei sisällä alkoholia sekä tuotteet, jotka käytetään sellaisen aineksen valmistuksessa, joka ei ole tämän lain piiriin kuuluva tuote. Alkoholilaissa tarkoitettuun erityismyyntiin taikka laadunvalvontatarkoituksiin käytettävänä verottomia olisivat myös näytteinä analyyseissä tai tieteelliseen tarkoituksiin käytettävä alkoholi, samoin kuin apuaineena tieteellisessä tutkimuksessa käytettävä alkoholi.

Erityismyyntiä ja laadunvalvontaa valvoisi alkoholilain perusteella tuotevalvontakeskus.

Muusta alkoholien ja alkoholijuomien valmisteverotuksessa sovellettavasta verottomuudesta säädettäisiin valmisteverotuslain verottomuus-säännöksissä.

Erinäiset säännökset

9 §. Pienten riippumattomien panimoiden valmistamien oluiden veronalennusta jatkettaisiin nykyistä lakia vastaavasti. Pienellä riippumattomalla panimolla tarkoitetaan rakennedirektiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti panimoa, joka on oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumaton muista panimoista ja toimii tiloissa, jotka sijaitsevat fyysisesti erillään muiden panimoiden tiloista, eikä harjoita lisenssivalmistusta.

10 §. Ellei tässä laissa toisin säädetä, alkoholi- ja alkoholijuomaverotuksessa noudatettaisiin valmisteverotuslain säännöksiä.

11 §. Valtioneuvosto voisi saattaa voimaan muutettavaksi ehdotetun alkoholi- ja alkoholijuomaveron heti sen jälkeen kun eduskunnalle on annettu ehdotus tämän lain muuttamisesta.

12 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annettaisiin tarvittaessa asetuksella.

13 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lailla kumottaisiin voimassaoleva alkoholijuomaverolaki.

14 §. Pykälä sisältää siirtymäsäännöksen sellaisia alkoholijuomia varten, jotka valmisteverotuslain nojalla annettujen päätösten perusteella siirtyisivät valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon ja joista jo on maksettu alkoholijuomaverotus tai virvoitusjuomaverotus. Maksettu vero voitaisiin näissä tapauksissa vähentää verovelvollisen verotuksessa.

1.4. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä säädetään valtiolle suoritettavaa nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta. Verona kannettaisiin perusveroa ja lisäveroa. Lisävero määräytyisi polttoaineen keskimääräisen energia- ja hiilisisällön perusteella vastaavasti kuin voimassa olevan polttoaineverolain (1161/93) mukainen lisävero kuitenkin niin, että hiilipitoisuuden perusteella määräytyvä vero olisi 38,3 markkaa hiilidioksiditonnilta ja energiasisällön perusteella määräytyvä vero 3,5 markkaa megawattitunnilta.

Pykälän 2 momentissa säädetään huoltovarmuusrahastoon suoritettavasta polttoaineiden huoltovarmuusmaksusta, joka korvaisi varmuusvarastointimaksulain (1105/83) nojalla kannettavan varmuusvarastointimaksun polttoaineiden osalta. Huoltovarmuusmaksun avulla turvataan maan energihuollon häiriöttömän toiminnan kannalta välttämätön polttoaineiden varmuusvarastointi.

Pykälän 3 momentin nojalla nestemäiseen polttoaineeseen lisätystä apuaineesta olisi suoritettava valmistevero ja huoltovarmuusmaksu samojen perusteiden mukaan kuin siitä polttoaineesta, johon apuaine on lisätty. Säännös koskisi nykyiseen tapaan nestemäisten moottoripolttoaineiden apuaineita.

2 §. Pykälän 1 momentti sisältää eräiden laissa tarkoitettujen käsitteiden määritelmät. Nestemäisillä polttoaineilla tarkoitettaisiin 1 kohdan nojalla lain liitteessä olevassa verotaulukossa mainittuja tuotteita, joita olisivat moottoribensiini ja dieselöljy eri laatuineen sekä kevyt ja raskas polttoöljy.

Koska kivennäisöljyjen rakennedirektiivin 2 artiklan 2 kohdan nojalla valmisteveron alaisia ovat myös ne mineraaliöljyt, joille ei ole verodirektiivissä erikseen määritelty vähimmäisveroa, mutta jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita myydään taikka käytetään moottoripolttoaineena tai lämmityskäyttöön, 2 kohdassa määriteltäisiin, mitä mineraaliöljyillä tarkoitetaan. Lainkohdassa määriteltyihin mineraaliöljyihin olisi sovellettava valmisteverotuslain säännöksiä tuotteiden siirtämisestä yhteisön eri jäsenvaltioiden välillä, vaikka sanotusta mineraaliöljystä ei Suomessa pykälän 2 momentin nojalla kannettaisi polttoaineiden valmisteveroa.

Moottoripolttoaineena käytettävien 2 kohdassa määriteltyjen mineraaliöljyjen lisäksi muutkin tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi moottoripolttoaineena, on verotettava moottoripolttoaineena. Tämän vuoksi 3 kohdan nojalla tässä laissa moottoribensiiniksi katsottaisiin varsinaisen moottoribensiinin lisäksi kaikki sellaiset mineraaliöljyt ja muut tuotteet, jotka luovutetaan käytettäväksi polttoaineena ottomoottoreissa. Pykälän 2 momentin nojalla ottomoottoreissa käytettävistä polttoaineista veron ulkopuolelle jäisivät kuitenkin lentobensiini ja veneissä käytettäväksi tarkoitettu tunnistettavaksi tehty moottoripetroli. Veronalaisia tuotteita olisivat ottomoottoreissa polttoaineena käytettäväksi tarkoitettu moottorialkoholi ja valopetroli sekä ajoneuvoissa käytettävä moottoripetroli. Moottoribensiiniksi rinnastettavina näistä polttoaineista kannettaisiin moottoribensiinin peruslaadun vero.

Lyijyttömän moottoribensiinin, moottoribensiinin sekoituksen ja reformuloidun moottoribensiinin määritelmät säilytettäisiin ennallaan.

Moottoribensiinin määritelmää vastaavasti pykälän 1 momentin 7 kohdan nojalla dieselöljyksi katsottaisiin tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvan dieselöljyn lisäksi kaikki sellaiset mineraaliöljyt ja muut tuotteet, jotka luovutetaan käytettäväksi polttoaineena dieselmoottoreissa. Dieselöljyn peruslaadun mukaan verotettavaksi tulisivat myös dieselmoottoreissa polttoaineena käytettäväksi tarkoitettut kasviöljyt ja valopetroli.

Rikittömän dieselöljyn määritelmä vastaisi nykyisessä laissa olevaa määritelmää.

Milloin 7 kohdassa tarkoitettu dieselöljy tehdään tunnistettavaksi, polttoainetta pidettäisiin 9 kohdan nojalla verotuksellisesti kevyenä polttoöljynä. Kevyttä polttoöljyä ei saisi luovuttaa käytettäväksi polttoaineena ajoneuvoissa. Veneiden ja muiden alusten dieselmoottoreissa voisi edelleen käyttää tunnistettavaksi tehtyä kevyttä polttoöljyä.

Lämmitykseen käytettävien mineraaliöljyjen lisäksi rakennedirektiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan kaikki hiilivedyt, erikseen mainittuja tuotteita lukuunottamatta, jotka on tarkoitettu käytettäväksi, joita myydään taikka käytetään lämmitystarkoituksiin, on verotettava vastaavan lämmitykseen käytettävän mineraaliöljyn tavoin. Mineraaliöljyistä kevyeksi polttoöljyksi katsottaisiin lämmityskäyttöön luovutettavat nestemäiset mineraaliöljyt, jotka on tehty tun-

nistettavaksi tämän lain säännösten mukaan. Tunnistettavaksi tehdyn dieselöljyn lisäksi kevyen polttoöljyn vero kannettaisiin tunnistettavaksi tehdystä valopetrolistä, joka ei tällä hetkellä ole veronalainen tuote.

Muut lämmityskäyttöön luovutettavat mineraaliöljyt sekä hiilivedyt, lukuunottamatta 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita, katsottaisiin 10 kohdan nojalla raskaaksi polttoöljyksi.

Lämmityksellä tarkoitettaisiin 11 kohdan nojalla mineraaliöljyjen ja hiilivetyjen käyttämistä polttotarkoituksiin, jollaiseksi katsottaisiin myös lämmön tuottaminen teollisuuden erilaisiin tarpeisiin.

Pykälän 2 momentissa luetellaan lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät tuotteet, joita olisivat maakaasu, kivihiili, ruskohiili, turve, ligniitti ja muu raaka-ainemuodossa oleva hiilivety, maaöljykoksi, -bitumi ja öljynjalostuksen pohjatuote. Harmonisoitavan valmisteverotuksen piiriin kuulumattomina näihin tuotteisiin ei myöskään sovellettaisi valmisteverotuslain säännöksiä tuotteiden siirtämisestä yhteisön sisällä. Lisäksi 2 momentissa lueteltaisiin nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksen ulkopuolelle jäävät mineraaliöljyt, joita olisivat metaani, nestekaasu, lentoliikenteessä käytettävä lentobensiini ja kerosiini, samoin kuin veneilyssä käytettäväksi tarkoitettu moottoripetroli. Koska nämä mineraaliöljyt kuuluvat yhteisössä harmonisoidun mineraaliöljyjen valmisteverotuksen piiriin, tuotteiden siirtämisen tulee myös tapahtua harmonisoidun valvontajärjestelmän mukaisesti, vaikka tuotteista ei Suomessa kanneta valmisteveroa. Tämän vuoksi, milloin näitä mineraaliöljyjä siirretään Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä tai viedään yhteisön ulkopuolelle, siirron on tapahduttava valmisteverotuslain säännösten mukaisesti.

3 §. Polttoaineiden valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua ovat velvollisia suorittamaan valmisteverotuslain 10 §:ssä mainitut verovelvolliset. Käytännössä verovelvollisia olisivat lähinnä polttoaineiden valtuutetut varastonpitäjät ja rekisteröidyt elinkeinonharjoittajat. Niin ikään verovelvollinen olisi se, joka on hankkinut tuotteita verotta tämän lain tai valmisteverotuslain säännösten nojalla, jos tuotteet on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen.

Silloin, kun verottamattomia polttoaineita luovutetaan valtion varmuusvarastosta, verovelvollinen olisi tämän pykälän 1 kohdan nojalla se, jolle polttoainetta luovutetaan var-

muusvarastosta. Pykälän 2 kohdan nojalla verovelvollinen olisi myös nestemäisten polttoaineiden kauppaa harjoittava liike polttoaineeseen lisäämistään apuaineista. Säännökset vastaavat nykyisen polttoaineverolain 3 §:n 5 ja 6 kohtia.

Veron ja maksun määräämisen perusteet

4 §. Valmisteveron ja huoltovarmuusmaksun määrät sisältyisivät lain liitteenä olevaan verotaulukkoon, johon lisättäisiin huoltovarmuusmaksua varten oma sarake.

5 §. Rakennedirektiivin mukaisesti vero määrättäisiin 15 celsiusasteen lämpötilassa olevalle tuotteelle (niin sanottu normaalilitra). Huoltovarmuusmaksu määräytyisi niin ikään normaallilitrojen mukaisesti.

6 §. Veron määräämistä koskevat säännökset sisältyvät valmisteverotuslakiin. Tässä pykälässä olevien erityissäännösten mukaan polttoaineiden valmistevero ja huoltovarmuusmaksu määrättäisiin valtuutetulle varastonpitäjälle niiden määrien perusteella, jotka varastonpitäjän kirjanpidon mukaan on verokauden aikana luovutettu verolliseen tai maksunalaiseen kuluutukseen tai otettu verovelvollisen omaan käyttöön. Säännökset vastaavat nykyisen polttoaineverolain 5 §:n 1 ja 2 kohtaa sekä varmuusvarastointimaksulain 4 §:n 1 ja 2 kohtaa. Pykälän 2 momentin nojalla verovelvollisen kirjanpitoon tehdyt luovutettuja määriä koskevat vähäiset korjaukset voitaisiin verotuksen yksinkertaistamiseksi ottaa huomioon sen verokauden verotuksessa, jonka kuluessa ne on viety kirjanpitoon. Tällaisia korjauksia ei voitaisi kuitenkaan tehdä tilanteessa, jossa kokonainen toimituserä on luovutusverokauden aikana jäänyt kirjaamatta verovelvollisen kirjanpitoon.

Nestemäiseen polttoaineeseen lisätyt apuaineet verotettaisiin edelleen polttoaineeseen lisättyjen määrien perusteella. Huoltovarmuusmaksu määrättäisiin vastaavasti kuin valmistevero.

Polttoaineiden tunnistettavaksi tekeminen

7 §. Lakiin esitetään otettavaksi yleinen säännös kevyen polttoöljyn sekä moottori- ja valopetrolin tunnistettavaksi tekemisestä. Tarkemmat säännökset asiasta annettaisiin asetuksella.

8 §. Säännös vastaa voimassa olevan polttoaineverolain 4 a §:ää.

Verottomuus ja maksuttomuus

9 §. Valmisteverotuslaissa säädetään muun muassa yhteisön ulkopuolelle vietävien ja ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä oleville aluksille luovutettavan polttoaineen verottomuudesta. Polttoaineiden valmisteverolakiin ehdotetaan otettavaksi lisäksi eräitä ainoastaan polttoaineita koskevia vapautussäännöksiä. Valtion varmuusvarastoon maahantuotavien, myytävien tai luovutettavien polttoaineiden verottomuudesta säädettäisiin 1 kohdassa. Verovelvollinen näistä tuotteista olisi 3 §:n 1 kohdan nojalla se, kenelle polttoaineet luovutetaan varmuusvarastosta.

Rakennedirektiivin 4 artiklan 3 kohdan edellyttämällä tavalla verottomia olisivat 2 kohdan nojalla öljynjalostusprosessissa energialähteenä käytettävät polttoaineet. Öljynjalostusprosessilla tarkoitettaisiin CN-nimikkeistön nimikkeen 27 lisähuomautuksessa 4 tarkoitettua mineraaliöljyjen valmistusta, kuten tislausta ja krakkausta. Polttoaineiden käyttäminen ajoneuvoissa katsottaisiin aina verolliseksi.

Teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena käytettävien polttoaineiden verottomuutta jatkettaisiin. Myös valmistusprosessissa välittömässä ensikäytössä käytettävien polttoaineiden verottomuutta jatkettaisiin.

Kalastusaluksille luovutettavan polttoaineen verottomuudesta säädetään 4 kohdassa.

10 §. Pykälässä säädetään huoltovarmuusmaksuttomuudesta. Maksuttomuus vastaa pääosin varmuusvarastointimaksulain säännöstä polttoaineiden maksuttomuudesta. Raaka- ja apuaineena sekä välittömästi ensikäytössä käytettäviä polttoaineita ei edelleenkaan vapautettaisi huoltovarmuusmaksusta.

Säännöksen 2 kohdassa vientitavaralla tarkoitettaisiin sekä yhteisön ulkopuolelle vietäviä että yhteisön toiseen jäsenvaltioon kulutukseen luovutettavaksi toimitettavia tavaroita.

Erinäiset säännökset

11 §. Jollei tässä laissa toisin säädetä, nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksessa noudatettaisiin valmisteverotuslain säännöksiä.

Samoja säännöksiä sovellettaisiin kannettaessa polttoaineista huoltovarmuusmaksua.

12 §. Pykälässä säädetään velvollisuudesta tehdä piiritullikamarille ilmoitus nestemäiseen polttoaineeseen lisättävistä apu- ja tunnisteaineista. Lisäämisen luvanvaraisuudesta luovutettiin. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä voitaisiin valmisteverotuslain nojalla kantaa virhemaksua.

13 §. Valmisteverotuksessa yleisesti jo aikaisemmin noudatetun periaatteen mukaisesti valtioneuvosto voisi saattaa muutettavaksi ehdotetun polttoaineiden valmisteveron ja huoltovarmuusmaksun voimaan välittömästi sen jälkeen, kun eduskunnalle on annettu esitys polttoaineiden valmisteveron tai huoltovarmuusmaksun muuttamisesta.

14 §. Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta.

15 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettyinä ajankohtana. Lailla kumottaisiin nykyinen polttoaineeverosta annettu laki sekä varmuusvarastointimaksusta annettu laki.

1.5. Laki eräiden energialähteiden valmisteverosta

Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä säädetään valtiolle suoritettava kivihiilen, polttoturpeen, maakaasun, sähkön ja mäntyöljyn valmisteverosta. Uusia valmisteverotuksen piiriin kuuluvia tuotteita olisivat mäntyöljy ja polttoturpeista palaturve. Muista energialähteistä, jotka tällä hetkellä ovat polttoaineiden valmisteveron alaisia, suoritettava vero säilytettäisiin rakenteellisesti nykyisellään. Perusveroa kannettaisiin ydinvoimalla tuotetusta sähköstä ja tuontisähköstä. Lisäksi perusveroa kannettaisiin mäntyöljystä. Lisävero määräytyisi primäärienergiälähteille niiden energiasisällön ja fossiilisille polttoaineille lisäksi niiden hiilisisällön perusteella. Lisävero määräytyisi samoilla perusteilla kuin nestemäisten polttoaineiden valmisteverolaissa tarkoitettujen polttoaineiden lisävero, jolloin hiilipitoisuuden perusteella määräytyvä vero olisi 38,3 markkaa hiilidioksiditonnilta ja energiasisällön mukaan määräytyvä vero 3,5 markkaa megawattitunnilta. Lisävero määriteltäisiin kuitenkin veronalaiselle tuotteelle sen keskimääräisen energia- ja hiilisisällön perusteella. Polttoturpeen lisäveroa kannettaisiin vain sen ener-

giasisällön osalta vuoden 1995 alusta toistaiseksi.

2 §. Pykälässä määritellään veronalaiset tuotteet.

Kivihiilen, maakaasun ja sähkön osalta veronkohteet vastaisivat voimassa olevaa polttoaineeverolakia. Sähköstä verotuksen piirissä olisi edelleen maassa ydin- ja vesivoimalla tuotettu nettosähköenergia sekä maahan tuotu sähköenergia. Näissä sähkön hankintamodoissa vero joudutaan kohdistamaan tuotettuun tai hankittuun sähköenergiaan, koska niiden raaka-aineena oleva energia ei sovellu verotettavaksi siten kuin polttoaineet muussa sähkön tuotannossa. Tuontisähköksi katsottaisiin sekä yhteisön ulkopuolelta että yhteisön toisesta jäsenvaltiosta Suomeen tuotu sähkö. Jyrsinpolttoturpeen lisäksi polttoturpeista veroa kannettaisiin myös tullitariffin nimikkeeseen 2703 kuuluvasta palaturpeesta. Mäntyöljyllä tarkoitettaisiin tullitariffin nimikkeeseen 3803 00 10 kuuluvaa raakamäntyöljyä.

3 §. Valmisteverotuksen toimittaminen ja verotuksen valvonta kuuluisi myös tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden osalta tullilaitokselle.

4 §. Veromäärät sisältyvät verotaulukkoon.

Kivihiili

5 §. Säännöksen nojalla jatkettaisiin polttoaineeverolain 5 §:n 1 kohdan mukaista käytäntöä, jonka mukaan verottomasta varastosta otetun kivihiilen valmistevero määräytyy varastonpitäjän kirjanpidon mukaan verolliseen kulutukseen luovutettujen määrien perusteella. Niin ikään nykyistä polttoaineeverolain 5 §:n 2 kohdan mukaista käytäntöä omaan käyttöön otetun kivihiilen veron määräytymisestä jatkettaisiin. Muilta osin veron määrittämisen perusteista säädettäisiin valmisteverotuslaissa.

6 §. Nykyistä käytäntöä vastaavasti verotonta olisi kivihiili, joka käytetään teollisessa tuotannossa raaka-aineena tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavarantoimittajan valmistuksessa.

Yhteisön ulkopuolelle vietävän kivihiilen lisäksi verotonta olisi kivihiili, jonka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutukseen luovutettavaksi. Verottomia olisivat niin ikään yhteisön ulkopuolelta tuotu kivihiili, joka tuodaan varastonpitäjän verottomaan varastoon, verottomien varastojen väliset siirrot Suomessa sekä

valmisteverotuslaissa säädettyin edellytyksin varastossa tai verottoman siirron aikana tapahtunut hävikki.

Polttoturve ja mäntyöljy

7 §. Pykälän 1 momentissa säädetään polttoturpeen käyttäjän verovelvollisuudesta, milloin polttoturvetta käytetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa tai teollisessa tuotantotoiminnassa. Tarkoituksena on valmisteverotuksessa kompensoida polttoturpeen arvonlisäverojärjestelmän myötä menettämä alkutuotevähenys siten, että turpeen lisäveron hiilidioksidiverokomponentti poistetaan vuoden 1995 alusta toistaiseksi. Sanottu veromäärä olisi 3,9 markkaa megawattitunnilta vuonna 1995. Kuten nykyisinkin, turpeesta kannettaisiin sen energiasältöön perustuvaa veroa, jonka määrä vuonna 1995 olisi 3,5 markkaa megawattitunnilta. Hiilidioksidiveroa ryhdyttäisiin kantamaan jatkossa yhtä paljon kuin kivihiilen vastaavaa veroa korotetaan kuitenkin niin, että turpeen hiilidioksidikomponentti olisi enintään 30 prosenttia kivihiilen vastaavasta verosta. Polttoturpeen käyttö olisi kokonaan verotonta siinä tapauksessa, että sen vuosikäyttö olisi enintään 25 000 megawattituntia.

Pykälän 2 momentissa säädetään mäntyöljyn käyttäjän verovelvollisuudesta. Veronalaista olisi mäntyöljyn käyttäminen teollisessa tuotantotoiminnassa lämmitykseen. Teollisuudessa raaka-aineena käytettävä mäntyöljy jäisi verotuksen ulkopuolelle.

Vastaavasti kuin nestemäisten polttoaineiden valmisteverolaissa, lämmityksellä tarkoitettaiisiin tuotteiden käyttämistä polttotarkoituksiin.

8 §. Milloin polttoturpeen tai mäntyöljyn käytöstä on maksettava valmisteveroa, käyttäjän olisi ilmoitauduttava tullihallituksen rekisteröidyistä elinkeinonharjoittajista pitämään rekisteriin. Verovelvolliseen sovellettaisiin tällöin soveltuvin osin valmisteverotuslain rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevia säännöksiä, mikäli tämän lain säännöksistä ei muuta johdu.

9—11 §. Koska polttoturpeen ja mäntyöljyn verotus tapahtuu käytön perusteella, verotusta koskevat säännökset poikkeavat eräiltä osin valmisteverotuslain rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevista säännöksistä. Säännökset vastaavat jyrsinpolttoturpeen verotuksen nykyistä käytäntöä.

Maakaasu

12 §. Koska kaikki Suomeen tuotava maakaasu tuodaan yhteisön ulkopuolelta, on 1 kohdassa säädetty verovelvolliseksi maahan-tuoja. Maakaasun verotus toimitettaisiin tulluksen yhteydessä ja muusta valmisteverotuksesta poiketen siihen sovellettaisiin kaikilta osin tullia koskevia säännöksiä ja määräyksiä, jolloin sovellettavaksi tulisivat sekä yhteisön antamat tullia koskevat säännökset että kansalliset säännökset. Ajalla 1.1.1995—31.12.1997 maakaasusta suoritettaisiin alennettua veroa verotaulukon alaviitteen mukaisesti tarkoituksena kompensoida väliaikaisesti ja osittain maakaasun arvonlisäverotuksessa menettämä tuki.

Silloin, kun vapaaseen liikkeeseen luovutettu maakaasu on siirretty verottomaan tarkoitukseen käytettäväksi, verovelvolliseksi tulisi 2 kohdan nojalla myös se, jolle maakaasu on siirretty verotta, jos se on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen. Säännös vastaa nykyisen polttoaineverolain 3 §:n 4 kohtaa. Tällöin maakaasun valmisteverotukseen sovellettaisiin valmisteverotuslain säännöksiä ja lainkohdassa tarkoitettuun verovelvolliseen käyttäjään sovellettaisiin valmisteverotuslain 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua vastaavaa verovelvollista koskevia säännöksiä.

13 §. Teollisessa tuotannossa raaka- tai apu-aineena taikka välittömästi ensikäytössä käytettävä maakaasu olisi jatkossakin verotonta 1 kohdan nojalla.

Lisäksi 2 kohdan nojalla verotonta olisi maakaasu, joka käytetään energialähteenä öljynjalostusprosessissa. Tähän tarkoitukseen käytettynä maakaasu olisi samassa verotuksellisessa asemassa kuin nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa tarkoitettu polttoaineet.

Sähkö

14 §. Sähköstä veroa olisi velvollinen suorittamaan jatkossakin se, joka tuottaa ydin- tai vesivoimalla sähköä. Suomeen tuotavasta sähköstä verovelvollinen olisi se, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta sähköä.

Pykälän 2 momentin nojalla sähköverotuksen ulkopuolelle jäisi edelleen pienissä voimalaitoksissa tuotettu sähkö.

15 §. Valmisteverotuslain veron määräyty-

mistä koskevista säännöksistä poiketen Suomessa tuotetusta sähköstä vero määrättäisiin nykyistä vastaavasti siitä nettosähköenergiämäärästä, joka kalenterikuukautena pidettävän verokauden aikana on tuotettu.

Nettosähköenergian määrittelystä tarkemmat määräykset antaisi kauppa- ja teollisuusministeriö kuten nykyisin.

16 §. Koska sähköenergia kuuluu kansallisen valmisteverotuksen piiriin, pykälässä säädetään verottomaksi yhteisön ulkopuolelle vietävän veronalaisen sähkön lisäksi muualle yhteisöön kuin Suomessa kulutukseen vietävä sähkö. Valvonnallisista syistä maasta vietävä sähkö voitaisiin vapauttaa kuitenkin verosta vain silloin, kun sähkön tuottaja itse vie tuottamansa sähkön maasta.

Erinäiset säännökset

17 §. Pykälä sisältää viittauksen valmisteverotuslain säännöksiin. Valmisteverotuslakia sovellettaisiin, mikäli tässä laissa ei toisin säädetä. Kivihiilen osalta verovelvollinen olisi kivihiiltä varastoiva valmisteverotuslaissa tarkoitettu valtuutettu varastonpitäjä taikka rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta kivihiiltä. Yhdenmukaisesti muun valmisteverotuksen kanssa verovelvolliseksi tulisi myös se, jolle kivihiiltä on luovutettu verotta, jos se on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen. Koska kaikkia harmonisoitavaa valmisteverotusta koskevia valmisteverotuslain säännöksiä ei voida soveltaa tässä laissa tarkoitettuihin tuotteisiin, on tähän lakiin otettu erityissäännöksiä verovelvollisuudesta, samoin kuin eräiltä osin veron määräämisen perusteista, muiden energialähteiden kuin kivihiilen osalta. Kutakin verovelvollista koskevat verotuksen menettelytapasäännökset ja verotuksen valvontasäännökset sisältyisivät kuitenkin pääasiassa valmisteverotuslakiin.

Veron kansallisesta luonteesta johtuen tuotteiden siirtämiseen liittyviä valmisteverotuslain valvontasäännöksiä ei voitaisi soveltaa tässä laissa tarkoitettuihin tuotteisiin silloin, kun tuotteita siirretään jäsenvaltioiden välillä. Sen sijaan valvonnallisista syistä kivihiilen siirtämisen maahantuonnin yhteydessä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon tulisi tapahtua tullin valvonnassa. Samoin kivihiilen

verottomat siirrot verottomien varastojen välillä Suomessa tulisi varustaa saateasiakirjalla tai siirto olisi muutoin luotettavalla tavalla selvitettävä valmisteverotuslaissa edellytetyllä tavalla.

18 §. Koska maakaasu tuodaan kaikki Suomeen yhteisön ulkopuolelta, maakaasun valmisteverotukseen sovellettaisiin kaikilta osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Valmisteverotuslaki tulisi sovellettavaksi ainoastaan silloin, kun verovelvolliseksi tulisi se, joka käyttää maahantuotua, verotta käyttäjälle siirrettyä maakaasua verolliseen tarkoitukseen.

19 §. Muuta valmisteverotusta vastaavasti valtioneuvostolla olisi oikeus määrätä, että tässä laissa tarkoitettusta energialähteestä kannetaan esityksen mukainen vero välittömästi sen jälkeen kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta.

20 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

21 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettyinä ajankohtana.

1.6. Laki makeis- ja virvoitusjuomaverosta

Yleiset säännökset

1 §. Pykälässä säädetään valtiolle suoritettava makeis- ja virvoitusjuomaverosta. Virvoitusjuomaverona kannettaisiin edelleen perusve-roa ja lisäve-roa.

2 §. Pykälään on sisällytetty makeisten, lakritsin ja arabikumivalmisteiden sekä virvoitusjuomien määritelmät. Veronkohteet määriteltäisiin verotaulukoissa CN-nimikkeistön mukaisesti. Makeisista veron piiriin kuuluisivat samat tuotteet kuin nykyisinkin. Lakritsin määritelmää on täsmennetty. Virvoitusjuomista yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät juomat siirrettäisiin alkoholijuomaveron piiriin. Lisäksi yli 0,5 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävä olut sekä o-luen ja alkoholittomien juomien sekoitukset siirrettäisiin alkoholi-juomaverolakiin. Nimikkeeseen 2009 kuuluvat mehutiivisteet saatettaisiin veron piiriin niiden sokeripitoisuudesta riippumatta, jolloin ne verotuksellisesti olisivat samassa asemassa kuin nimikkeen 2106 vastaavat juoma-ainekset.

Veron määräämisen perusteet

3 §. Makeisveron ja virvoitusjuomaveron pe-

rusveron määrät sisältyvät verotaulukoihin. Veromäärät ovat ennallaan. Virvoitusjuomaveron perusveroa kannettaisiin nykyistä vastaavasti nestemäisessä muodossa olevista juomien valmistukseen käytettävistä juoma-aineksista niistä saatavan juomamäärän perusteella ja kiinteässä muodossa olevista juoma-aineksista painon perusteella. Juomien valmistukseen käytettäviä nestemäisiä tuotteita olisivat myös tullitariffin nimikkeeseen 2009 kuuluvat mehutiivisteet.

4 §. Virvoitusjuomaveron lisäveroa kannettaisiin edelleen limonaadeista ja kivennäisvesistä. Koska tullitariffin nimikkeeseen 2202 kuululle siiderijuomille ei enää vahvistettaisi erillistä tuoteryhmää, sanotut juomat uuden verotaulukon tuoteryhmään 5 kuuluvina tulisivat myös lisäveron alaisiksi. Lisäveron määräytymisperusteet muutettaisiin yhdenmukaisesti alkoholiuomista kannettavan lisäveron kanssa siten, että lisäveroa olisi suoritettava 4 markkaa litralta, paitsi milloin verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että vähittäismyyntipäällyys kuuluu ympäristöministeriön hyväksymän kierätysjärjestelmän piiriin. Verovelvollinen vapautuisi suorittamasta lisäveroa tällöin kokonaan, mikäli ympäristöministeriö on katsonut vähittäismyyntipäällyksen olevan uudelleen täytettävä. Mikäli päällyys on raaka-aineena hyödynnettävä, päällyksestä olisi maksettava lisäveroa 1 markka litralta.

Pykälän 3 momentin nojalla virvoitusjuoman pakkaaminen rinnastettaisiin valmisteverotuslaissa tarkoitettuun valmistukseen, jolloin velvollisuus lisäveron suorittamiseen olisi pakkaajalla. Pakkaamisen tulisi tapahtua verottomassa varastossa. Valmisteverotuslain 10 §:n 1 momentin nojalla verovelvollisena voitaisiin pitää sitä, jonka toimeksiannosta sanottu pakkaaminen tapahtuu.

Verottomuus

5 §. Verottomuutta koskevat säännökset ovat asiallisesti samat kuin voimassaolevissa verolaissa. Vientiin ja siihen rinnastettaviin tarkoituksiin, samoin kuin muonitustarkoituksiin siirrettyjen tuotteiden lisäksi makeis- ja virvoitusjuomaveron kansallisesta luonteesta johtuen verottomia olisivat tämän lain nojalla makeiset ja virvoitusjuomat, jotka toimitetaan toiseen jäsenvaltioon kulutettaviksi. Valvonnallisista syistä yhteisön alueelle vietävien tuotteiden

verottomuus voitaisiin myöntää vain valtuutetulle varastonpitäjälle eli käytännössä tuotteen kotimaiselle valmistajalle.

Verottomia olisivat niin ikään yhteisön ulkopuolelta tuotavat tuotteet, jotka siirretään tullin valvonnassa verovelvollisen verottomaan varastoon, mikäli verovelvollisella on tullihalituksen myöntämä lupa toimia valtuutettuna varastonpitäjänä. Suomessa olevien verottomien varastojen välillä tapahtuvat siirrot olisivat niin ikään verottomia. Eräissä tapauksissa verotonta olisi verottomassa varastossa tapahtunut tuotteiden hävikki.

Erinäiset säännökset

6 §. Pykälä sisältää viittauksen valmisteverotuslakiin. Makeis- ja virvoitusjuomaverotuksen toimittaminen ja verotuksen valvonta kuuluisi edelleen tullilaitoksen toimivaltaan. Verovelvollisia olisivat käytännössä samat tahot kuin tälläkin hetkellä. Valmisteverotuslain nojalla verovelvollinen olisi se, joka ansiotoiminnassaan valmistaa makeisia tai virvoitusjuomia. Valmistajan tulisi hakea tulliviranomaiselta lupa toimia valtuutettuna varastonpitäjänä, jolloin valmistajan sovellettaisiin valmisteverotuslain valtuutettua varastonpitäjää koskevia säännöksiä soveltuvin osin. Nykyistä maahan tuojaa vastaavasti verovelvollinen olisi niin ikään se, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta makeisia tai virvoitusjuomia. Tällaisen verovelvollisen olisi valmisteverotuslain säännösten mukaisesti rekisteröidyttävä joko valtuutetuksi varastonpitäjäksi taikka elinkeinonharjoittajaksi.

Se, joka satunnaisesti ansiotoiminnassaan vastaanottaa erän makeisia tai virvoitusjuomia, olisi verovelvollinen valmisteverotuslaissa tarkoitettuna rekisteröimättömänä elinkeinonharjoittajana, jonka valmisteverotuslain säännösten mukaisesti tulisi ennakolta tehdä kotipaikkansa piiritullikamarille ilmoitus tulevasta makeis- ja virvoitusjuomaerästä ja asettaa täysimääräinen vakuus tuotteista suoritettavasta valmisteverosta. Yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista makeis- ja virvoitusjuomaveron maksettaisiin tullauksen yhteydessä, milloin tuojana toimiva rekisteröimätön verovelvollinen olisi myös tullilaissa tarkoitettu käteisasiakas. Tavattaessa myynnistä makeisia ja virvoitusjuomia, joista ei ole maksettu asiaankuuluvaa valmisteveroa, valmisteverotuslain

10 §:n 5 momentin nojalla vero voitaisiin kantaa siltä, joka kaupallisessa tarkoituksessa pitää hallussaan sanottuja tuotteita.

Valmisteverotuksessa noudatetun käytännön mukaisesti verovelvollinen olisi myös se, jolle on siirretty makeisia ja virvoitusjuomia verotta, jos tuotteet on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen.

Kutakin verovelvollista koskevat verotuksen menettelytapasäännökset samoin kuin verotuksen valvontasäännökset sisältyisivät valmisteverotuslakiin. Makeis- ja virvoitusjuomaveron kansallisesta luonteesta johtuen valmisteverotuslain valvontasäännöksiä ei voitaisi soveltaa makeisiin ja virvoitusjuomiin silloin kuin tuotteita siirretään jäsenvaltioiden välillä, mikä tarkoittaisi sitä, ettei sanottuja — harmonisointivien valmistajien osalta mahdollisesti verottomia — siirtoja voitaisi vastaavalla tavalla edellyttää varustettavan saateasiakirjalla. Saateasiakirjaa olisi valvonnallisista syistä käytettävä makeisia ja virvoitusjuomia sisältävien lähetysten osalta kuitenkin silloin, kun tuotteita siirretään verotta kotimaassa verottomien varastojen välillä. Saateasiakirja voitaisiin korvata muulla luotettavalla selvityksellä. Niin ikään siirrettäessä yhteisön ulkopuolelta tuotavia makeisia tai virvoitusjuomia varastonpitäjän verottomaan varastoon verottoman siirron olisi tapahduttava tullin valvonnassa.

7 §. Valtioneuvostolla olisi edelleen oikeus määrätä veromääristä jo siinä vaiheessa, kun eduskunnalle on annettu sitä koskeva hallituksen esitys.

8 §. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voitaisiin tarvittaessa antaa asetuksella.

9 §. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lailla kumottaisiin makeisverosta ja virvoitusjuomaverosta annetut lait.

1.7. Laki öljyjättemaksusta annetun lain muuttamisesta

2 §. Pykälän 1 momentissa öljyjättemaksun alaiset tuotteet määriteltäisiin jäsenyydessä sovellettavaksi tulevan CN-nimikkeistön mukaisesti. Maksunalaiseen tuotekatteeseen muutoksella ei olisi vaikutusta. Pykälän 2 momentti esitetään säilytettäväksi ennallaan.

5 §. Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla maksuttomia olisivat tuotteet, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa yhteisön toiseen jäsen-

valtioon kulutettavaksi. Näyttövelvollisuus viennistä olisi varastonpitäjällä. Yhteisön ulkopuolelle vietävien tuotteiden maksuttomuus seuraisi 3 momentissa olevan viittaussäännöksen kautta valmisteverotuslaista.

Maksuttomia olisivat vientitavaran valmistukseen käytettävät tuotteet. Lainkohdassa vientitavaralla tarkoitettaisiin paitsi yhteisön ulkopuolelle vietäviä tuotteita myös toiseen yhteisön jäsenvaltioon vietäviä tuotteita. Nykyistä käytäntöä vastaavasti maksuttomia olisivat kaksinkertaisen maksun välttämiseksi 3 ja 4 kohdissa tarkoitettut tuotteet.

Pykälän 3 momentin nojalla maksuttomia olisivat nykyistä vastaavasti vientituotteet ja eräisiin vientiin rinnastettaviin tarkoituksiin siirrettävät tuotteet sekä kansainvälisessä ammatillisessa liikenteessä olevien alusten voiteluaineet. Maksuttomia olisivat niin ikään yhteisön ulkopuolelta tuotavat tuotteet, jotka siirretään tullin valvonnassa maksuvelvollisen verottomaan varastoon, mikäli maksuvelvollinen on hakenut tullihallitukselta lupaa toimia valtuutettuna varastonpitäjänä. Suomessa olevien verottomien varastojen välillä tapahtuvat siirrot olisivat niin ikään maksuttomia. Eräissä tapauksissa maksutonta olisi verottomassa varastossa tapahtunut tuotteiden hävikki.

Vastaavien säännösten sisältyessä öljyjättemaksuun sovellettavaan valmisteverotuslakiin voimassaolevan öljyjättemaksulain 5 §:n 2 ja 3 kohdan mukaisesta maksuttomuudesta ei olisi tarpeen enää säätää öljyjättemaksulaissa. Samasta syystä voitaisiin kumota öljyjättemaksulain 3, 6, 6 a ja 6 b §.

9 §. Jollei tässä laissa toisin säädetä, öljyjättemaksuun sovellettaisiin soveltuvin osin valmisteverotuslain säännöksiä. Maksun kantaminen kuuluisi edelleen tullilaitoksen toimivaltaan. Öljyjättemaksua velvollisia olisivat suoritamaan käytännössä samat tahot kuin tälläkin hetkellä. Valmisteverotuslain nojalla maksuvelvollinen olisi se, joka ansiotoiminnassaan valmistaa öljyjättemaksun alaisia tuotteita. Tällaisen maksuvelvollisen tulisi hakea tulliviranomaiselta lupa toimia valtuutettuna varastonpitäjänä samalla tavalla kuin valmisteverotuslaissa tarkoitettun varastonpitäjän, jolloin maksuvelvolliseen sovellettaisiin valmisteverotuslain valtuutettua varastonpitäjää koskevia säännöksiä soveltuvin osin. Nykyistä maahantuoja vastaavasti maksuvelvollinen olisi niin ikään se, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta öljyjättemaksun

alaisia tuotteita. Tällaisen maksuvelvollisen olisi valmisteverotuslain säännösten mukaisesti rekisteröidyttävä joko valtuutetuksi varastonpitäjäksi taikka elinkeinonharjoittajaksi.

Satunnaisten maksunalaisten erien vastaanottaja, samoin kun se, joka käyttää maksunalaiseen tarkoitukseen maksutta hankittuja tuotteita, olisivat niin ikään maksuvelvollisia vastaavasti kuin muiden kansallisten valmisteverojen osalta.

Kutakin maksuvelvollista koskevat maksun määräytymisen perusteita koskevat säännökset sisältyisivät pääosin valmisteverotuslakiin, samoin kuin maksun kantamiseen liittyvät menettelytapa- ja valvontasäännökset. Öljyjättemaksun kansallisesta luonteesta johtuen valmisteverotuslakia ei kuitenkaan voitaisi soveltaa siltä osin kuin se koskee veronalaisten tuotteiden siirtämistä yhteisössä jäsenvaltioiden välillä. Suomen sisäisissä maksuttomissa siirroissa tulisi kuitenkin noudattaa valmisteverotuslain valvontasäännöksiä.

Voimaantulo. Laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Laki olisi voimassa vuoden 1996 loppuun.

2. Voimaantulo

Esitys liittyy Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa sekä vuoden 1995 talousarvioesitykseen. Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Eräiden valmisteveroista annettujen lakien kumoamisesta annettu laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1994. Lakien täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin voitaisiin ryhtyä jo ennen kuin ne tulevat voimaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Valmisteverotuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

Soveltaisala

1 §

Valmisteveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tätä lakia sovelletaan, mikäli asianomaisessa valmisteverolaissa ei toisin säädetä, kannettaessa valmisteveroa seuraavista tuotteista:

- mineraaliöljyt
- alkoholi ja alkoholijuomat
- valmistettu tupakka.

Tätä lakia sovelletaan, sen mukaan kuin asianomaisessa valmisteverolaissa säädetään,

kannettaessa valmisteveroa myös muista kuin 1 momentissa mainituista tuotteista.

Valmisteveron alaisista tuotteista kannettavan veron perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa.

3 §

Valmisteveron alaisia ovat 2 §:ssä tarkoitetut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan tai vastaanotetaan yhteisön toisesta jäsenvaltiosta sekä tuotteet, jotka tuodaan Suomeen yhteisön ulkopuolelta.

Yhteisön ulkopuolelta tuotavat tuotteet, joihin sovelletaan muuta yhteisön tullimenettelyä kuin vapaaseen liikkeeseen luovuttamista tai jotka ovat vapaa-alueella, ovat väliaikaisesti valmisteverottomia.

4 §

Milloin valmisteveron alaisia tuotteita tuote yhteisön ulkopuolelta muu kuin tässä laissa tarkoitettu valtuutettu varastonpitäjä taikka rekisteröity elinkeinonharjoittaja, joka samalla on tullilaisissa tarkoitettu käteisasiakas, valmisteveron määräämiseen ja verotuksen toimittamiseen sekä muutointiin sovelletaan, mitä tullilista säädetään tai määrätään.

Toimivaltainen viranomainen

5 §

Valmisteverotuksen toimittamisesta ja valvonnasta huolehtii tullilaitos.

Määritelmät

6 §

Jäsenvaltiolla ja yhteisöllä tarkoitetaan tässä laissa Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista jäsenvaltiota ja yhteisöä sekä niiden valmisteveroalueita.

7 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *valtuutetulla varastonpitäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle tulliviranomainen on myöntänyt oikeuden ansiotoiminnassaan verottomassa varastossa valmistaa, jalostaa, varastoida, yhteisöstä tai sen ulkopuolelta vastaanottaa ja sanotusta varastosta lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina;

2) *verottomalla varastolla* sellaista tulliviranomaisen hyväksymää paikkaa, jossa valtuutettu varastonpitäjä ansiotoiminnassaan valmistaa, jalostaa, varastoi tai vastaanottaa tai josta tämä lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina;

3) *väliaikaisella valmisteverottomuusjärjestelmällä* järjestelmää, jota sovelletaan tuotteiden valmistukseen, jalostukseen ja varastointiin sekä niiden siirtämiseen väliaikaisesti valmisteverottomina;

4) *rekisteröidyllä elinkeinonharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei ole valtuutettu varastonpitäjä, mutta jolle tulliviranomainen on myöntänyt oikeuden ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta väliaikaisesti valmisteverottomina tai tuoda sanottuja tuotteita yhteisön ulkopuolelta; tällainen elin-

keinonharjoittaja ei kuitenkaan saa varastoida eikä lähettää tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina;

5) *rekisteröimättömällä elinkeinonharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei ole valtuutettu varastonpitäjä, mutta joka ansiotoiminnassaan saa satunnaisesti vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta väliaikaisesti valmisteverottomina tai tuoda sanottuja tuotteita yhteisön ulkopuolelta; tällainen elinkeinonharjoittaja ei saa varastoida eikä lähettää tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina;

6) *veroedustajalla* Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä tai Suomessa toimivaa oikeushenkilöä, jonka toisen jäsenvaltion valtuuttama varastonpitäjä on nimennyt ja jolle tulliviranomainen on myöntänyt oikeuden suorittaa valmisteveron vastaanottajan puolesta väliaikaisesti valmisteverottomina täällä vastaanotetuista tuotteista, ei kuitenkaan silloin kuin tuotteet vastaanottaa valtuutettu varastonpitäjä;

7) *kaukomyynnillä* myyntiä, jossa muu kuin valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja ostaa toisesta jäsenvaltiosta valmisteveron alaisia tuotteita, jotka myyjä tai joku tämän puolesta lähettää tai kuljettaa suoraan tai toisen jäsenvaltion kautta; myyjällä, joka myy tuotteita Suomeen edellä tarkoitettulla tavalla on oltava Suomessa *veroedustajana* täällä asuva tai toimiva henkilö, jolle tulliviranomainen on myöntänyt oikeuden suorittaa valmisteveron myyjän puolesta täällä vastaanotetuista tuotteista.

Luvat

8 §

Luvan toimia valtuutettuna varastonpitäjänä tai rekisteröitynä elinkeinonharjoittajana taikka veroedustajana sekä luvan verottoman varaston pitämiseen antaa tullihallitus hakemuksesta.

Lupapäätöksessä on vahvistettava ne ehdot, joita luvan saamiseksi on noudatettava. Lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen on syytä.

Vakuudet

9 §

Valtuutetun varastonpitäjän on asetettava tarvittaessa vakuus valmisteverojen suorittami-

sesta. Valtuutetun varastonpitäjän, joka lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina, on asetettava vakuus, joka kattaa tuotteiden siirtämisestä aiheutuvat riskit.

Rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan sekä veroedustajan on asetettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan ja 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua verovelvollisen on ennen tuotteiden lähettämistä Suomeen tehtävä 25 §:ssä tarkoitettulle piiritullikamarille ilmoitus lähetettävistä tuotteista ja asetettava vakuus tuotteista kannettavien valmisteverojen suorittamisesta.

Vakuudet määrää tullihallitus tai, milloin on kysymys 3 momentissa tarkoitetuista yksittäisistä toimituksista, asianomainen piiritullikamari.

2 luku

Verovelvollisuus

10 §

Verovelvollisia ovat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity ja rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja sekä veroedustaja, jolle asianomaisessa valmisteverolaissa toisin säädetä. Milloin valtuutettu varastonpitäjä Suomessa valmistaa tuotteita toisen Suomessa toimivan valtuutetun varastonpitäjän lukuun ja tämän toimeksiantosta, tullihallitus voi hakemuksesta määrätä, että verovelvollinen on toimeksiantaja.

Verovelvollinen on myös muu kuin valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja, joka tuo yhteisön ulkopuolelta valmisteveron alaisia tuotteita.

Se, joka on hankkinut valmisteveron alaisia tuotteita verotta tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla, on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron, jos tuotteet on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on jo luovutettu kulutukseen toisessa jäsenvaltiossa, Suomessa luovutetaan tai aiotaan luovuttaa taikka osoitetaan itsenäistä taloudellista toimintaa harjoittavan elinkeinonharjoittajan tai julkisoikeudellisen laitoksen tarpeisiin, verovelvollinen on se, joka vastaanottaa tuotteet Suomessa.

Muissa kuin edellä tässä pykälässä mainituissa tapauksissa verovelvollinen Suomessa verot-

tamattomista tuotteista on se, joka täällä kaupallisessa tarkoituksessa pitää tuotteita hallussaan.

11 §

Milloin Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä väliaikaisesti valmisteverottomana siirretty tuote ei saavu 51 §:ssä tarkoitettuun saateasiakirjaan merkitylle vastaanottajalle, tuotteesta on suoritettava tämän lain mukaisesti valmistevero siinä tapauksessa, että

1) tuote on Suomessa tai voidaan olettaa, että se on täällä kulutettu; tai

2) tuotteen on Suomesta lähettänyt valtuutettu varastonpitäjä eikä voida selvittää, missä tuote on tai missä se on kulutettu.

Verovelvollinen 1 momentissa tarkoitettua tuotteesta on tällöin se, joka on asettanut tuotteiden siirtämistä koskevan vakuuden.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee soveltuvin osin tuotteita, jotka on siirretty Suomessa väliaikaisesti valmisteverottomina tai jotka on siirretty vietäviksi yhteisön ulkopuolelle.

12 §

Siirrettäessä yhteisön ulkopuolelta tuotavia valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon tuotteista suoritettavasta valmisteverosta vastaa valtuutettu varastonpitäjä.

Kaukomyynnissä Suomeen myyjä on vastuussa veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta niin kuin omasta verostaan.

Avoimen yhtiön osakas ja kommandiittiyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies on vastuussa yhtiön suoritettavasta valmisteverosta niin kuin omasta verostaan. Sama vastuu yhtymän valmisteverosta on sellaisen yhtymän osakkaalla, jonka kaksi tai useampia henkilöitä on muodostanut liikkeen harjoittamista varten ja joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun.

3 luku

Veron määräämisen ajankohta ja verotettavat määrät

13 §

Valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on luovutettu kulutukseen väliaikaisesta val-

misteverottomuusjärjestelmästä tai jona siellä on todettu hävikkiä, joka ei ole verotonta 16 §:n 5 kohdan nojalla.

Milloin tuote siirretään toisesta jäsenvaltios- ta eikä se ole väliaikaisen valmisteverottomuus- järjestelmän piirissä, valmistevero määrätään sinä päivänä voimassaolevien säännösten mu- kaan, jona tuote on vastaanotettu Suomessa.

Edellä 10 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vero määrätään sinä päivänä voi- massaolevien säännösten mukaan, jona tuote on käytetty verolliseen tarkoitukseen.

Edellä 11 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa ve- ro määrätään sinä päivänä voimassaolevien säännösten mukaan, jona tuotteet on lähetetty.

14 §

Valtuutetulle varastonpitäjälle vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka sen verokauden aikana on luovutettu kulutukseen varastonpitäjän verottomista va- rastoista tai joista siellä on todettu verotettavaa hävikkiä.

Rekisteröidylle elinkeinonharjoittajalle ja ve- roedustajalle vero määrätään kultakin verokau- delta niistä tuotteista, jotka verokauden aikana on vastaanotettu.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitulla verokau- della tarkoitetaan kalenterikuukautta.

Muissa kuin edellä 1 ja 2 momentissa tar- koitetuissa tapauksissa vero määrätään niistä tuotteista, jotka kulloinkin on vastaanotettu tai joista vero muutoin on suoritettava.

15 §

Verottomassa varastossa tapahtuneeseen omaan kulutukseen sovelletaan kulutukseen luovutettujen tuotteiden verotusta koskevia säännöksiä.

4 luku

Verottomuus

16 §

Verottomia ovat:

1) tuotteet, jotka siirretään väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä verottomien varastojen välillä;

2) tuotteet, jotka siirretään sellaiselle henki- lölle tai yritykselle, jolle on toisessa jäsenvalti- ossa myönnetty oikeus vastaanottaa ne väliai- kaisesti valmisteverottomina;

3) yhteisön ulkopuolelta tuotavat tuotteet, jotka siirretään valtuutetun varastonpitäjän ve- rottomaan varastoon;

4) tuotteet, jotka viedään yhteisön ulkopuo- lelle tai siirretään vapaa-alueelle, tullivarastoon tai 20 §:ssä tarkoitettua myyntiä varten;

5) väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjes- telmässä tapahtunut tuotteen valmistuksen, ja- lostuksen, varastoinnin tai kuljetuksen aikana tuotteen perusominaisuuksista johtuva hävikki; samoin kuin väliaikaisessa valmisteverotto- muusjärjestelmässä odottamattomista tapahtu- mista tai ylivoimaisista esteistä kuten tulipalon, rikkoutumisen taikka muun vastaavan synn vuoksi tapahtunut tuotteen hävikki;

6) tullihallituksen määräämillä ehdoilla am- mattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä ole- van vesi- ja ilma-aluksen tavanomaiseen muo- nitukseen tarkoitettut tuotteet sekä poltto- ja voiteluaineet, jotka alus tuo Suomen tullialueel- le mukanaan tai jotka siihen Suomen tulli- alueella toimitetaan sen omaa käyttöä varten; verottomuus koskee myös aluksessa Suomen tullialueella kulutettavia tuotteita; valtiovarain- ministeriö voi päättää, että veroa ei kanneta edellä tarkoitetuista tuotteista myöskään sil- loin, kun kysymyksessä on viranomaisen käy- tössä oleva alus, tutkimusalus, kalastusalus tai kansainvälisessä liikenteessä oleva juna, jolloin ministeriö voi myös määrätä rajoituksia ja ehtoja, joita mainittujen kulkuneuvojen osalta on noudatettava;

7) sen mukaan kuin asetuksella säädetään, tuotteet, jotka luovutetaan diplomaatti- tai konsulisuhteen perusteella sekä tuotteet, jotka luovutetaan kansainväliselle järjestölle tai sen jäsenille siten kuin järjestön kansainvälisessä perustamissopimuksessa tai päämajan sijaintia koskevassa sopimuksessa on edellytetty;

8) sen mukaan kuin asetuksella säädetään, tuotteet, jotka luovutetaan yhteisön ulkopuoli- sen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos sopimus myöntää vapautuksen arvonnalisäve- rosta;

9) tuotteet, jotka ovat verottomia asianomai- sen valmisteverolain nojalla; sekä

10) mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, yksityishenkilön yhteisön ulkopuolelta Suomes- sa olevalle toiselle yksityishenkilölle vähäarvoi- sina muina kuin kaupallisina lähetyksinä lähet- tämät tuotteet, yhteisön ulkopuolelta tulevien moottoriajoneuvojen mukanaan tuoma poltto- aine, samoin kuin matkustajatuomisina yhtei-

sön ulkopuolelta tuotavat tuotteet, samoilla edellytyksillä ja samoin rajoituksin kuin näiden tuotteiden tullittomuudesta säädetään tai määrätään.

Verosta tehtävät vähennykset

17 §

Valtuutetulla varastonpitäjällä on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta asianomaisen verokauden aikana verotomaan varastoon palautetuista samoin kuin viranomaisen valvonnassa tai muutoin hyväksyttävällä tavalla hävitetyistä valmisteveron alaisista tuotteista suoritettu valmistevero. Hävitetyistä tuotteista suoritettu vero voidaan kuitenkin vähentää vain siinä tapauksessa, että hävitys tapahtuu 16 §:n 5 kohdassa tarkoitettujen syiden vuoksi.

Matkustajien tuomiset

18 §

Yksityishenkilö saa verotta tuoda mukanaan omaa käyttöönsä varten toisesta jäsenvaltiosta verollisena hankittuja tuotteita, kuitenkin enintään seuraavat määrät:

tupakkatuotteita:

— 300 kappaletta savukkeita tai 150 kappaletta pikkusikareita (yksittäispaino enintään 3 grammaa) tai 75 kappaletta sikareita tai 400 grammaa piippu- ja savuketupakkaa;

alkoholijuomia:

— 1 litra tislattuja juomia ja väkeviä alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia tai 3 litraa tislattuja juomia, väkeviä alkoholijuomia ja aperitiivejä, jotka ovat viini- tai alkoholipohjaisia ja joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, kuohuviinejä, väkevöityjä viinejä

— 5 litraa hiilihapottomia viinejä

— 15 litraa olutta.

Edellä 1 momentissa mainittuihin enimmäismääriin sisällytetään jäljempänä 20 §:ssä tarkoitettujen verottomien tuomisten määrät.

Sen, joka tuo mukanaan tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita enemmän kuin verottomaksi on säädetty, on ilmoitettava ylimenevät määrät verotettavaksi siten kuin tässä laissa säädetään. Ylimenevältä osalta suoritettavasta verosta säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa.

19 §

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen matkustava

henkilö saa tuoda verotta mukanaan tupakkatuotteita ja alkoholijuomia enintään seuraavat määrät:

tupakkatuotteita:

— 200 kappaletta savukkeita tai 100 kappaletta pikkusikareita (yksittäispaino enintään 3 grammaa) tai 50 kappaletta sikareita tai 250 grammaa piippu- ja savuketupakkaa;

alkoholijuomia:

— 1 litra tislattuja juomia ja väkeviä alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia tai 2 litraa tislattuja juomia ja väkeviä alkoholijuomia ja aperitiivejä, jotka ovat viini- tai alkoholipohjaisia, tafiaa, sakea tai vastaavia juomia, joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, kuohuviinejä, väkevöityjä viinejä

— 2 litraa hiilihapottomia viinejä

— 15 litraa olutta.

Sen, joka tuo mukanaan tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita enemmän kuin verottomaksi on säädetty, on ilmoitettava ylimenevät määrät verotettavaksi siten kuin tullista säädetään. Ylimenevältä osalta suoritettavasta verosta säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa.

20 §

Toisesta jäsenvaltiosta Suomeen yhteisön alueella tapahtuvalla lento- tai laivamatkalla matkustava henkilö saa verotta tuoda mukanaan lentokenttien ja satamien verottomien tavaroiden myymälöistä hankittuja valmisteveron alaisia tuotteita, kuitenkin enintään edellä 19 §:ssä mainitut määrät.

Tässä pykälässä tarkoitetaan:

verottomien tavaroiden myymälällä lentokentällä tai satamassa olevaa myyntipaikkaa, josta toiseen jäsenvaltioon matkustavalle henkilölle voidaan myydä verottomia ulkomaisia ja kotimaisia tuotteita;

toisesta jäsenvaltiosta matkustavalla henkilöllä matkustajaa, jolla on lento- tai meriteitse tapahtuvaa kuljetusta varten annettu kuljetusasiakirja, jossa mainitaan välittömänä määräpaikkana muussa jäsenvaltiossa sijaitseva lentosema tai satama;

yhteisön alueella tapahtuvalla matkalla kuljetusta, joka alkaa yhden jäsenvaltion alueelta ja jonka tosiasiallinen saapumispaikka on toisen jäsenvaltion alueella.

Mitä edellä on sanottu verottomien tavaroiden myymälästä hankituista tuotteista koskee myös lentokoneessa tai laivassa yhteisön

alueella tapahtuvan matkustajakuljetuksen aikana luovutettuja tuotteita.

Sen, joka tuo Suomeen mukanaan tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita enemmän kuin verottomaksi on säädetty, on ilmoitettava ylimenevät määrät verotettaviksi siten kuin tässä laissa säädetään. Ylimenevältä osalta suoritettavasta verosta säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa.

Henkilökunnan tuomiset

21 §

Suomen ja yhteisön ulkopuolisen maan välisessä liikenteessä olevan aluksen, ilma-aluksen tai ajoneuvon henkilökuntaan kuuluvan henkilön tuomisten verottomuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä tuomisten tullittomuudesta säädetään tai määrätään.

5 luku

Veron ilmoittamisvelvollisuus

22 §

Valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan ja veroedustajan on annettava veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään verokautta seuraavan kuukauden 18. päivänä.

Muun verovelvollisen on annettava veroilmoitus kolmen arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu. Arkipäiväksi ei katsota arkilauantaita.

Veroilmoitus on toimitettava 25 §:ssä tarkoitettulle piiritullikamarille.

Postitse saapunut veroilmoitus katsotaan oikeaan aikaan annetuksi, jos veroilmoituksen sisältävä postilähetyks on säädettyssä määräajassa jätetty postiin piiritullikamarille osoitettuna.

23 §

Veroilmoitus on annettava kirjallisesti. Veroilmoituksessa on annettava valmisteveron määräämistä varten tarvittavat tiedot sekä tuoteryhmittäin tiedot verottomista toimituksista.

Veroilmoitus on annettava erikseen kunkin verottoman varaston osalta, jollei tullihallitus jonkin verovelvollisen osalta erityisistä syistä toisin määrää.

24 §

Matkustajien mukanaan tuomat verotettavat

tuotteet on ilmoitettava sen mukaan kuin tullihallitus määrää.

25 §

Valtuutetun varastonpitäjän valmisteverotuksen toimittaa sen tullipiirin piiritullikamari, jonka alueella veroton varasto sijaitsee.

Muiden verovelvollisten valmisteverotuksen toimittaa verovelvollisen kotipaikan piiritullikamari.

Tullihallitus voi erityisistä syistä määrätä valmisteverotuksen toimittamisen muun kuin edellä tarkoitettun piiritullikamarin tehtäväksi.

6 luku

Veron määrääminen

26 §

Piiritullikamarin on veroilmoituksen ja saamansa muun selvityksen perusteella viivytyksettä verotuspäätöksellä vahvistettava suoritettavan valmisteveron määrä.

27 §

Jos veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei oikaistunakaan voida panna verotuksen perusteeksi, verotus on toimitettava arvion mukaan (*arvioverotus*). Verotuspäätöksessä on tällöin mainittava arvion perusteet.

Arvioverotus voidaan toimittaa myös silloin, kun 62 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa havaitaan vajeausta.

28 §

Jos valmistevero laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, että piiritullikamari ei ole asiaa joltakin osin tutkinut, on verovelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on samanlaisesta syystä palautettu liikaa, piiritullikamarin on, jollei asia muutoin ole vireillä tai valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu, oikaistava antamaansa päätöstä (*veronoikaisu veronsaajan hyväksi*). Oikaisu on tehtävä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

29 §

Jos sen johdosta, että verovelvollinen on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen taikka

muun tiedon taikka asiakirjan, valmistevero on jäänyt kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on palautettu liikaa, piiritullikamarin on määrättävä verovelvollisen suoritettavaksi mainitusta syystä määräämättä jäänyt valmistevero (*jälkiverotus*). Jälkiverotus on toimitettava kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

30 §

Ennen arvioverotuksen, 28 §:ssä tarkoitetun veronoikaisun tai jälkiverotuksen toimittamista on verovelvolliselle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Veronoikaisu tai jälkiverotus voidaan toimittaa myös verokautta pidemmältä ajalta, kuitenkin enintään ka' nterivuodelta.

31 §

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, on valmisteverotusta toimitettaessa menettävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

32 §

Valmisteveroa voidaan korottaa (*veronkorotus*):

1) jos verovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut veroilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan säädetyn määräajan jälkeen, vähintään 50 markalla ja enintään 15 000 markalla, ja jos veroilmoitus, muu tieto tai asiakirja on annettu vasta kehotuksen jälkeen tai jos niissä on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut kehotusta sen korjaamiseen, enintään 20 000 markalla;

2) jos verovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut veroilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan virheellisenä tai olennaisesti vaillinaisena taikka, jos hän kehotuksen saatuaan ilman pätevää syytä on jättänyt ilmoittamisvelvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, enintään 30 prosentilla; sekä

3) jos verovelvollinen on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen tai muun tiedon tahi asiakirjan taikka jättänyt muutoin ilmoittamisvelvollisuutensa täyttämättä, ja mainitunlainen menettely on ollut omiaan

aiheuttamaan sen, että verovelvolliselle olisi voinut jäädä veroa määräämättä, enintään 50 prosentilla.

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä, ottaen huomioon sillä saavutettavissa olleen hyödyn määrä ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet, on pidettävä törkeänä, on veroa korotettava vähintään 50 ja enintään 100 prosentilla.

Milloin 1 tai 2 momentissa tarkoitettu virheellisyys tai laiminlyönti koskee vain osaa valmisteveron alaisista tuotteista, veronkorotus on määrättävä vain tätä osaa vastaavasta valmisteverosta.

33 §

Jos edellä 32 §:n 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitettu menettely koskee valmisteverotusta, jossa veroa ei määrätä maksettavaksi tai jos veron määrä on vähäinen, eikä veronkorotusta ole määrätty, taikka jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaisissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus tai 53 §:ssä tarkoitettu velvollisuus on laiminlyöty, voidaan kantaa *virhemaksua* vähintään 50 markkaa ja enintään 15 000 markkaa.

Jos valmisteveron palautuksen saamiseksi on annettu puutteellisia tai väärä tietoja, voidaan kantaa *virhemaksua* vähintään 50 markkaa ja enintään 50 000 markkaa.

34 §

Mitä tässä laissa on säädetty veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta ja virhemaksusta, koskee soveltuvin osin myös hakemuksesta suoritettuja veronpalautuksia.

7 luku

Veron suorittaminen ja maksuunpano

35 §

Valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan ja veroedustajan on maksettava verokaudelta suoritettava valmistevero viimeistään verokautta seuraavan kuukauden 27. päivänä. Jos määräpäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, saa valmisteveron suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa valmistevero on maksettava 22 §:n 2 momentissa mainitussa määräajassa.

Jos verovelvollinen ei ole saanut verotuspäätöstä tiedoksi ennen edellä säädetyn määräajan

päättymistä, valmistevero on suoritettava veroilmoituksen tai verovelvollisen kirjanpidon mukaisena.

36 §

Valmistevero ja muut tässä laissa tarkoitetut verot ja maksut voidaan maksaa postisiirtoliikennettä välittäviin postitoimipaikkoihin ja rahalaitoksiin sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Rahalaitoksen on suoritettava kunakin päivänä vastaanottamansa verovarot päivittäin tullilaitoksen postisiirtotulotilille viimeistään maksupäivää seuraavana sellaisena arkipäivänä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna. Jos verovaroja ei ole suoritettu Postipankki Oy:stä annetun lain (972/87) 10 §:n 2 momentissa säädetyn tavoin tullilaitoksen postisiirtotulotilille, rahalaitoksen on suoritettava valtiovarainministeriön määräämä korko viivästysajalta.

Valtiovarainministeriö määrää rahalaitoksille suoritettavista palkkioista ja niiden suuruudesta.

37 §

Jos verovelvollinen ei ole suorittanut valmisteveroa 35 §:ssä säädettyssä määräajassa, suorittamatta jääneelle verolle määrätään *veronlisäys*, jonka määrä on yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta. Veronlisäystä peritään jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun.

Jos verovelvollinen suorittaa veron määräjän jälkeen ilman maksuunpanoa, hänen on oma-aloitteisesti maksettava samalla veronlisäystä jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero suoritetaan.

38 §

Jos verovelvollinen ei ole maksanut valmisteveroa määräaikana tai on maksanut sitä vähemmän kuin verotuspäätöksessä on vahvistettu suoritettavaksi, piiritullikamarin on pantava suorittamatta jäänyt valmistevero verovelvollisen maksettavaksi jälkimaksuajan kuluessa ja annettava verovelvolliselle verolippu. Jälkimaksuaika saa olla enintään 30 päivää verolipun lähettämispäivästä.

Veronoikaisuin tai jälkiverotuksin verovelvollisen suoritettavaksi määrätty valmistevero,

veronkorotus, virhemaksu ja veronlisäys on niin ikään mainituin tavoin maksuunpantava.

39 §

Piiritullikamarin on ilman hakemusta viipymättä suoritettava verovelvolliselle tämän liikaa suorittama valmistevero. Milloin veronoikaisuun tai valituksen johdosta valmisteveroa on palautettu, palautusmäärälle suoritetaan asetuksella säädettävä korko. Korko lasketaan veron maksupäivästä. Korkoa ei makseta palautettavalle määrälle, joka on asetuksella säädettävää määrää pienempi.

Takaisin perittävälle, hakemuksesta liikaa palautetulle valmisteverolle peritään asetuksella säädettävä korko. Korko lasketaan liikaa suoritettua valmisteveron maksamista seuraavan kalenterikuukauden alusta takaisin perinnälle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Korkoa ei peritä määrästä, joka on asetuksella säädettävää määrää pienempi.

Valmisteverotusta koskevaan valitukseen annettavassa päätöksessä muutoksenhakuviranomainen voi määrätä valtion suorittamaan oikeudenkäytinkulujen korvausta asian laadun ja oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädettyjen perusteiden mukaan.

40 §

Valmistevero määrätään tuoteryhmittäin veron perusteena olevalta yksiköltä jättämällä täyden yksikön yli menevät osat huomioon ottamatta.

Valmistevero kunkin tuoteryhmän osalta sekä veronkorotus, virhemaksu ja veronlisäys kukin erikseen, määrätään täysin markoin jättämällä yli menevät pennit lukuun ottamatta.

Pienimmästä tämän lain mukaan kannettavasta ja palautettavasta määrästä säädetään asetuksella.

8 luku

Veronalaisten tuotteiden haltuunotto

41 §

Tulliviranomaisella on oikeus ottaa haltuunsa valmisteveron alaiset tuotteet, joita ei asianmukaisesti ole ilmoitettu verotettavaksi.

Tuotteisiin voidaan tällöin soveltuvin osin soveltaa, mitä tullilaissa säädetään tullihuutokaupasta.

9 luku

Ennakkotieto

42 §

Tullihallitus voi antaa hakemuksesta ennakkotiedon tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta. Ennakkotieto voidaan antaa tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta myös silloin, kun verotus muutoin toimitetaan tullia koskevien säännösten mukaan.

Ennakkotietohakemus ja ennakkotietoa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisinä.

43 §

Lainvoiman saanutta ennakkotietoa on sitovana noudatettava hakijan valmisteverotuksessa Suomessa vuoden ajan antamispäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta, jollei ennakkotietoa annettaessa sovellettua säännöstä ennakkotiedon voimassa ollessa ole muutettu tai tullihallitus lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkinnan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä ole peruuttanut antamaansa ennakkotietoa.

Peruutettua ennakkotietoa on, mikäli hakija sitä kirjallisesti vaatii, kuitenkin noudatettava kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi.

10 luku

Muutoksenhaku

44 §

Jos piiritullikamari oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että veroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, piiritullikamarin on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (*veronoikaisu verovelvollisen hyväksi*). Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa valmisteveron tai veronpalautuksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta tai sanotun ajan kuluessa tehdyn vaatimuksen perusteella myöhemmin.

45 §

Piiritullikamarin päätökseen valmisteveron tai veronpalautuksen määräämistä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen. Muissa kuin edellä tarkoitetuissa asioissa piiritullikamarin päätök-

seen haetaan muutosta valittamalla tullihallitukseen. Valtion puolesta on valitusoikeus piiritullikamarissa olevalla tulliasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa tulitoimipaikkaan.

Valitusaika valmisteveron tai veronpalautuksen määräämistä koskevassa asiassa on kolme vuotta niiden määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Piiritullikamarin muuta asiaa koskevasta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Valituksesta on muutoin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään perustevalituksesta, ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin asioihin.

46 §

Jos piiritullikamari 44 §:ssä tarkoitettulla tavalla oikaisee päätöstään tehdyn vaatimuksen mukaisesti, valitus raukeaa.

Siltä osin kuin piiritullikamari katsoo, että valituksessa esitetyt vaatimukset eivät anna aihetta piiritullikamarin päätöksen oikaisemiseen, piiritullikamarin on annettava valituksen johdosta lausuntonsa ja toimitettava asian käsitelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä Uudenmaan lääninoikeudelle.

47 §

Valmistevero on valituksesta huolimatta maksettava säädetyssä ajassa.

48 §

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samantapaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai

3) valitusluvan myöntämiseen on painava taloudellinen tai muu syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten,

että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta lääninoikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa lääninoikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Uudenmaan lääninoikeudelle. Valtion puolesta on valitusoikeus tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

Tullihallituksen antamaan ennakkotietoon ja muuhun tullihallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valtion puolesta on valitusoikeus tällöin tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

49 §

Milloin valmistevero on lääninoikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, on piiritullikamarin suoritettava liikaa maksettu vero muutoksenhausta huolimatta verovelvolliselle.

Milloin korkein hallinto-oikeus on tulliasiamiehen valituksen johdosta muuttanut lääninoikeuden päätöstä, jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä on toimitettava asianomaiselle piiritullikamarille, jonka tulee viipymättä maksuunpanna verovelvolliselle liikaa suoritettu määrä.

11 luku

Huojennus

50 §

Tullihallitus voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa sen kokonaan. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tullihallitus voi erityisistä syistä hakemuksesta myöntää veron maksamisen lykkäystä. Tullihallitus myöntää lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee so-

veltuvin osin tuotteita, joiden verotus muutoin toimitetaan tullia koskevien säännösten mukaan.

12 luku

Tuotteiden siirtäminen

51 §

Lähtävään valtuutetun varastonpitäjän on varustettava verottomien varastojen välillä tai toiseen jäsenvaltioon väliaikaisesti valmisteverottomina siirrettävät valmisteveron alaiset tuotteet väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden hallinnollisesta asiakirjasta annetuissa komission asetuksissa (ETY) N:ot 2719/92 ja 2225/93 tarkoitetulla saateasiakirjalla. Siirrettävissä tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina Suomessa saateasiakirja voidaan korvata vastaavalla muulla luotettavalla selvityksellä.

Milloin toisessa jäsenvaltiossa oleva tuotteen vastaanottaja on muu kuin valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity elinkeinonharjoittaja, edellä 1 momentissa tarkoitettuun saateasiakirjaan on liitettävä määräjäsenvaltion asianomaisen viranomaisen antama todistus siitä, että valmistevero on määräjäsenvaltiossa maksettu tai riittävä vakuus verojen suorittamiseksi on asetettu.

Lähtäjän on varustettava valmisteveron alaiset, yhteisön ulkopuolelle vietävät tuotteet edellä 1 momentissa tarkoitettulla saateasiakirjalla, milloin tuotteita ei ole luovutettu kuluutukseen.

Sen, joka lähettää kuluutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon luovutettavaksi itsenäistä taloudellista toimintaa harjoittavan elinkeinonharjoittajan tai julkisoikeudellisen laitoksen tarpeisiin, on varustettava tuotteet lähtöjäsenvaltiossa kuluutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3649/92 tarkoitetulla saateasiakirjalla (*yksinkertaistettu saateasiakirja*).

Sen, joka Suomesta kaukomyynnillä myy valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon, on ennen tuotteiden lähettämistä osoitettava kotipaikkansa piiritullikamarille, että tuotteista on asetettu määräjäsenvaltion määräämä vakuus.

Asetuksella voidaan säätää tässä pykälässä

tarkoitettua saateasiakirjan korvaamisesta muulla asiakirjalla tai menettelyn muusta yksinkertaistamisesta.

52 §

Milloin yhteisön ulkopuolelta tuotuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon väliaikaisesti valmisteverottomina, siirron on tapahduttava tullin valvonnassa.

53 §

Saateasiakirjan on lähettäjälle jäävää kappaletta lukuunottamatta oltava mukana tuotteiden kuljetuksen aikana.

54 §

Valtuutetun varastonpitäjän tai elinkeinonharjoittajan, joka vastaanottaa verottomien varastojen välillä tai toisesta jäsenvaltiosta siirrettäviä väliaikaisesti valmisteverottomia tuotteita, on palautettava lähettäjälle yksi kappale saateasiakirjasta asianmukaisesti täytettynä viimeistään 15. päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona tuotteet on vastaanotettu.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka 10 §:n 4 momentissa mainitussa tarkoituksessa vastaanottaa toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja tuotteita.

Vietäessä valmisteveron alaisia tuotteita yhteisön ulkopuolelle sen tullitoimipaikan, joka on käsitellyt tuotteiden poistumisen yhteisön alueelta, on palautettava tuotteiden lähettäjälle tälle tarkoitettu kappale saateasiakirjasta varmennettuna.

Mikäli lähettävä valtuutettu varastonpitäjä ei saa saateasiakirjan palautuskappaletta asianmukaisesti varustettuna 1 momentissa mainitussa määräajassa, varastonpitäjän on ilmoitettava siitä 25 §:ssä tarkoitettulle piiritullikamarille viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tuotteiden lähettämisen ajankohdasta.

13 luku

Veron palauttaminen

55 §

Milloin sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, luovutetaan taikka aiotaan luovuttaa tai osoitetaan itsenäistä taloudellista toimintaa harjoittavan elinkeinonharjoittajan tai julkisoikeudellisen laitoksen tarpei-

siin toisessa jäsenvaltiossa, sillä, joka on tuotteet lähettänyt, on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus.

Palautuksen saamisen edellytyksenä on, että palautusta koskeva hakemus tehdään hakijan kotipaikan piiritullikamarille ennen tuotteiden lähettämistä. Lähettävät tuotteet on varustettava 51 §:n 4 momentissa tarkoitettulla saateasiakirjalla. Lähettäjän on esitettävä vastaanottajan asianmukaisesti täyttämä saateasiakirjan palautuskappale täydennettynä asiakirjalla, jolla osoitetaan, että valmistevero on suoritettu siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen.

56 §

Milloin rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja tai 7 §:n 6 kohdassa tarkoitettu veroedustaja palauttaa toisessa jäsenvaltiossa olevalle valtuutetulle varastonpitäjälle täällä vastaanotettuja tuotteita, elinkeinonharjoittajalla tai veroedustajalla on oikeus hakemuksesta saada tuotteista suoritettua veroa vastaava palautus.

Palautusta on haettava hakijan kotipaikan piiritullikamarilta kolmen kuukauden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona tuotteet on palautettu. Palautettavat tuotteet on varustettava 51 §:n 4 momentissa tarkoitettulla saateasiakirjalla.

57 §

Milloin sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, myydään kaukomyynnillä Suomesta toiseen jäsenvaltioon, on sillä, joka tuotteet on myynyt, oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus.

Palautusta on haettava myyjän kotipaikan piiritullikamarilta kolmen kuukauden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona tuotteet on lähetetty. Hakijan on osoitettava, että tuotteista on suoritettu vero määräjäsenvaltiossa.

58 §

Milloin 11 §:n perusteella Suomessa verotettuja tuotteita on verotettu myös toisessa jäsenvaltiossa, valtuutetulla varastonpitäjällä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus.

Palautusta on haettava siltä piiritullikamarilta, joka tuotteet on verottanut, kolmen vuoden kuluessa tuotteiden lähettämisaikankohdasta.

Hakijan on osoitettava, että tuotteista on suoritettu valmistevero toisessa jäsenvaltiossa.

59 §

Milloin tuote, josta valmistevero on suoritettu, on viety yhteisön ulkopuolelle tai siirretty vapaa-alueelle taikka tullivarastoon tai 20 §:ssä tarkoitettua myyntiä varten taikka luovutettu 16 §:n 6 kohdassa mainittuun tarkoitukseen, viejällä, siirtäjällä tai luovuttajalla on oikeus saada suoritettua valmisteveroa vastaava palautus. Palautus voidaan myöntää vain, jos hakija esittää luotettavan selvityksen viennistä, siirrosta tai luovutuksesta.

Palautusta viennin perusteella ei suoriteta matkustajien mukanaan viemistä valmisteveron alaisista tuotteista.

Palautusta on haettava vienti- tai siirtopaikan piiritullikamarilta kolmen kuukauden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona tuote on viety yhteisön ulkopuolelle taikka siirretty tai luovutettu 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen.

14 luku

Kirjanpitovelvollisuus

60 §

Valtuutetun varastonpitäjän on pidettävä valmisteverotusta varten sellaista kirjanpitoa, josta käy selville verottomassa varastossa valmistettujen, jalostettujen, varastoitujen, vastaanotettujen sekä varastosta lähetettyjen ja kulutukseen luovutettujen tuotteiden määrät sekä muut valmisteveron määrittämistä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Muun verovelvollisen, samoin kuin sen, joka Suomesta kaukomyynnillä myy valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon, on pidettävä kirjanpitoa tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden siirtämisestä.

Sen, joka on hankkinut valmisteveron alaisia tuotteita verotta tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen, on pidettävä valmisteverotusta varten sellaista kirjanpitoa, josta selviävät verotta hankitut tuotemäärät, tuotteiden käyttö sekä varaston määrät.

61 §

Kirjanpitoaineisto, mukaanlukien tositteet

sekä saate- ja vakuusasiakirjat liitteineen on säilytettävä neljän kalenterivuoden ajan.

15 luku

Tarkastus ja tietojenantovelvollisuus

62 §

Verovelvollisen on vaadittaessa esitettävä asianomaiselle veroviranomaiselle tai tämän määräämälle asiantuntevalle ja esteettömälle henkilölle tarkastusta varten kirjanpitoa, kirjeenvaihtonsa ja varastonsa ja annettava muut verotuksessa tarpeelliset tiedot sekä avustettava tarkastuksessa.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös sitä, joka on tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla hankkinut verotta valmisteveron alaisia tuotteita.

Jokaisen elinkeinonharjoittajan on pyynnöstä annettava tulliviranomaisille tietoja valmisteveron alaisten tuotteiden ostoista ja mahdollisista edelleenmyynneistä.

Tulliviranomaisilla on oikeus tarkastaa tiloja, joissa pidetään hallussa tai kaupallisessa tarkoituksessa käsitellään valmisteveron alaisia tuotteita. Niin ikään tulliviranomaisilla on oikeus pysäyttää kulkuneuvo ja tehdä tarkastuksia tuotteiden kuljetuksen aikana.

63 §

Jos se, joka on toimittanut verottomaan tarkoitukseen taikka hankkinut tuotteita verotta tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla, ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa osoittaa tuotteita toimitetuksi tai käytetyksi verottomaan tarkoitukseen, on tuotteista suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

64 §

Jokaisen on asianomaisen veroviranomaisen kirjallisesta kehotuksesta määrääjässä annettava sellaisia toisen verotusta tai siitä johtunutta valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, mikäli ne eivät koske asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla viranomaisella on oikeus tarkastaa tai 62 §:n 1 momen-

tissa mainitulla tavalla tarkastuttaa ne liike- ja muut asiakirjat, joista 1 momentissa mainittuja tietoja voi olla saatavissa.

65 §

Tullihallituksella on oikeus uhkasakolla velvoittaa se, joka ei ole noudattanut edellä 62 ja 64 §:ssä tarkoitettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

16 luku

Salassapitovelvollisuus

66 §

Valmisteverotusta varten annetut tai esitetyt tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa. Niitä ei saa pöytäkirjassa tai päätöksessä selostaa laajemmalti kuin on välttämätöntä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan tiedot ja asiakirjat kuitenkin antaa veroviranomaisille ja näiden kutsumille asiantuntijoille sekä verotuksen valvontaa, veron perintää, verotuksesta tehdyn valituksen tutkimista ja syytteesen saattamista varten muillekin viranomaisille sekä näiden edustajille. Tullihallitus voi myös asettamallaan ehdoilla määrätä asiakirjat annettaviksi tilastollista tai muuta tieteellistä tutkimusta varten tällaista tutkimusta suorittavan henkilön tai viranomaisen käytettäväksi. Niin ikään voidaan tullihallituksen, lääninoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätökset julkaista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä, asianomaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta.

67 §

Jokainen on velvollinen pitämään salassa ja olemaan käyttämättä hyväkseen, mitä hän virassaan, julkisessa toimessaan, edellä 66 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa taikka muutoin on veroilmoituksesta tai verotusta varten annetuista muista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen liiketoimista tai siitä, mitä niistä piiritullikamarissa tai tullihallituksessa on lausuttu.

17 luku

Rangaistussäännökset

68 §

Rangaistus valmisteveron lainvastaisesta

välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain 29 luvun 1—3 §:ssä.

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 22, 60, 62 §:ssä, 64 §:n 1 momentissa taikka 73 §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava valmisteverorikkomuksesta sakkoon.

69 §

Rangaistus virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitovelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikoslain 40 luvun 5 §:ssä.

70 §

Tässä laissa tai tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisen johdosta suoritettavaan esitutkintaan sovelletaan esitutkintalain (449/87) ja pakkokeinolain (450/87) lisäksi soveltuvin osin, mitä tullirikosten esitutkinnasta säädetään.

18 luku

Erinäiset säännökset

71 §

Milloin 16 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja tuotteita siirretään vapaa-alueelta tai tullivarastosta kulutukseen, on tuotteista suoritettavasta valmisteverosta voimassa, mitä yhteisön ulkopuolelta tuotujen tuotteiden osalta tässä laissa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vapaa-alueella tai tullivarastossa kulutettuihin tuotteisiin, samoin kuin niissä todettuun varaston vajaukseen.

72 §

Valmisteveron alaiset tuotteet, joista veroa ei ole suoritettu, on valmistettava, jalostettava ja varastoitava verottomassa varastossa. Veronalaisten tuotteiden valmistuksessa, jalostuksessa, varastoinnissa ja toimituksissa on lisäksi noudatettava asianomaisen valmisteverolain säännöksiä.

73 §

Verovelvollisen on vaadittaessa annettava veroviranomaiselle valmisteveron alaisista tuot-

teista näytteitä, jotka ovat tarpeen verotusta ja sen valvontaa varten.

74 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

19 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

75 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana.

Tämän lain 20 §:n säännöksiä sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 1999 saakka.

Tällä lailla kumotaan 3 päivänä heinäkuuta 1974 annettu valmisteverotuslaki (558/74) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, kui-

tenkin niin, että mainittua lakia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa tullivalvonnasta luovutettuihin tai valmistuspaikalta vietyihin valmisteveron, varmuusvarastointimaksun ja öljyjätämaksun alaisiin tuotteisiin. Mitä edellä on säädetty, sovelletaan myös tuotteisiin, jotka olisi pitänyt ilmoittaa tullattavaksi ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

76 §

Sen, joka tämän lain voimaantullessa valmistaa tai jolla tällöin on lupa pitää verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita, on kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava tämän lain mukaista valtuutettua varastonpitäjää ja verotonta varastoa koskevaa lupaa.

2.

Laki

tupakkaverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Tupakkatuotteista on suoritettava valtiolle tupakkaveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tupakkaveron tarkoituksena on muun ohella edistää niitä tavoitteita, joista säädetään laissa toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi (693/76).

2 §

Tupakkatuotteilla tarkoitetaan tässä laissa savukkeita, sikareita ja pikkusikareita, piippuja savuketupakkaa sekä savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa.

Tupakkatuotteeksi katsotaan tässä laissa myös savukepaperi.

3 §

Sikareilla ja pikkusikareilla tarkoitetaan tupakkakääröjä, joita voi polttaa sellaisenaan ja

1) jotka on tehty kokonaan luonnontupakasta;

2) joissa uloimpana käärelehtenä on luonnontupakkaa;

3) joissa uloimpana käärelehtenä on tavallisen sikarin värinen kääre, ja joissa on lisäksi sidelehti; käärelehden ja sidelehden on oltava rekonstruoitua tupakkaa; täytteenä olevista tupakkakappaleista vähintään 60 painoprosenttia on oltava yli 1,75 millimetriä sekä pituus- että leveysuunnassa; käärelehden on oltava kääritty spiraalimaisesti tuotteen ympärille niin, että se on vähintään 30 asteen terävässä kulmassa pitkittäisakseliin nähden; tai

4) joissa uloimpana käärelehtenä on tavallisen sikarin värinen rekonstruoidusta tupakasta valmistettu kääre; tuotteen yksikköpainon, lukuunottamatta suodatinta tai holkkia, on oltava vähintään 2,3 grammaa; täytteenä olevista tupakkakappaleista vähintään 60 painoprosenttia on oltava yli 1,75 millimetriä sekä pituus- että leveysuunnassa; tuotteen pituudesta vähintään yhden kolmasosan on oltava ympäröimältään vähintään 34 millimetriä.

Sikareihin ja pikkusikareihin rinnastetaan tuotteet, joka on osittain valmistettu muusta kuin tupakasta, mutta jotka täyttävät muut 1

momentissa säädetyt edellytykset. Tuotteissa on kuitenkin oltava luonnontupakasta tai rekonstruoidusta tupakasta valmistettu käärelehti taikka rekonstruoidusta tupakasta valmistetut kääre- ja sidelehdet.

4 §

Savukkeilla tarkoitetaan tupakkakääröjä, jotka

1) poltetaan sellaisenaan ja jotka eivät ole sikareita tai pikkusikareita;

2) yksinkertaisen muun kuin teollisen käsittelyn avulla laitetaan savukepaperista valmistettuihin hylsyihin;

3) yksinkertaisen muun kuin teollisen käsittelyn avulla kääritään savukepapereihin.

Tupakkaveroa kannettaessa 1 momentissa tarkoitettu tupakkakäärö on katsottava kahdeksi savukkeeksi, jos se ilman suodatinta ja holkkia on pitempi kuin 9 senttimetriä mutta enintään 18 senttimetriä, kolmeksi savukkeeksi, jos se ilman suodatinta ja holkkia on pitempi kuin 18 senttimetriä mutta enintään 27 senttimetriä ja niin edelleen.

5 §

Piippu- ja savuketupakalla tarkoitetaan

1) tupakkaa, joka on leikattua tai muutoin paloitetua, riivittyä tai laatoiksi puristettua ja jota voidaan polttaa ilman teollista lisävalmistusta;

2) vähittäismyynnissä pidettäviä tupakanjätteitä, joita voidaan polttaa ja jotka eivät ole sikareita, pikkusikareita tai savukkeita.

Savukkeiksi käärittävällä hienoksi leikatulla tupakalla tarkoitetaan 1 momentissa määriteltyä tupakkaa, jonka osasista enemmällä kuin 25 painoprosentilla on pienempi kuin 1 millimetrin leikkuuleveys.

6 §

Edellä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuihin tuotteisiin rinnastetaan tuotteet, jotka on kokonaan tai osittain valmistettu muusta kuin tupakasta, mutta jotka täyttävät muut lainkohdissa säädetyt edellytykset. Mikäli tupakkaa sisältämättömiä tuotteita käytetään ainoastaan lääkintätarkoituksiin, niitä ei ole pidettävä tupakkatuotteina.

7 §

Savukepaperilla tarkoitetaan tullitariffin ni-

mikkeeseen 4813 kuuluvaa savukepaperia, joka on vähittäismyyntimuodossa.

Veron määrittämisen perusteet

8 §

Tupakkaveroa on suoritettava liitteenä olevan verotaulukon mukaan.

Vero määrätään tuotteen vähittäismyyntihinnasta. Savukkeista vero määrätään lisäksi yksikköverona. Savukkeista ja savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta suoritettavan veron määrä on kuitenkin aina vähintään verotaulukon mukainen vähimmäisvero.

9 §

Tupakkaveroa määrättäessä vähittäismyyntihinnalla tarkoitetaan valmisteverotuslain 10 §:ssä tarkoitettua verovelvollisen ilmoittamaa vähittäismyyntihintaa.

Muuten kuin kaupallista myyntiä varten maahan tuotujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntihintana pidetään vastaavien tuotteiden vähittäismyyntihintaa Suomessa. Jollei vastaavia tuotteita täällä ole, määrätään savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan vero edellä 8 §:ssä tarkoitettua vähimmäisveron mukaisesti. Muiden tupakkatuotteiden verotusarvona pidetään tuoteryhmän keskimääräistä vähittäismyyntihintaa, jonka tullihallitus vahvistaa.

Verottomuus

10 §

Sen lisäksi, mitä valmisteverotuslaissa säädetään, verottomia ovat:

1) tupakkatuotteet, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen;

2) tupakkatuotteet, jotka on luovutettu viiranomaisille näytteiksi.

Hinta- ja tarkastuslipukkeet

11 §

Valmisteverotuslain 10 §:ssä tarkoitettua verovelvollisen on ennen tupakkatuotteiden luovuttamista kulutukseen Suomessa varustettava tuotteet vähittäismyyntipäällyksiin suojakelmuun alle kiinnitettävillä hintalipukkeilla tai vähittäismyyntipakkausihin painettavalla tekstillä, josta käy ilmi edellä 8 §:ssä tarkoitettu vähittäismyyntihinta.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu verovelvollinen on valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity elinkeinonharjoittaja, hintalipukkeet hankkii ja kustantaa verovelvollinen itse. Muussa tapauksessa hintalipukkeet toimittaa verovelvolliselle tullihallitus, joka perii lipukeista omakustannushinnan.

12 §

Tulliviranomaisen on varustettava muuta kuin kaupallista myyntiä varten Suomeen tuotavat tupakkatuotteet vähittäismyyntipäällykseen kiinnitettävillä tarkastuslipukkeilla.

Mitä edellä 1 momentissa on säädetty, ei koske valmisteverotuslain 18—21 §:ssä tarkoitettuina valmisteverottomina tuomisina Suomeen tuotuja tupakkatuotteita eikä sanotun lain 16 §:n 10 kohdassa tarkoitettuina vähäarvoisina lahjoina Suomeen tuotuja verottomia tupakkatuotteita.

Erinäiset säännökset

13 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että tuotteista kannetaan esityksen mukainen vero.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero, on verotuksen toimittaneen piiritullikamarin palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

14 §

Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on savukkeista, sikareista ja pikkusikareista, piippu- ja savuketupakasta sekä savukkeiksi käärityvästä hienoksi leikatusta tupakasta suoritettavan tupakkaveron verovelvollisuudesta, veron määräämisen perusteista ja muutoinkin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös savukepaperia. Valmisteverotuslain säännöksiä veron alaisten tuotteiden siirtämisestä sovelletaan savukepaperiin kuitenkin vain siltä osin kuin säännökset koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden siirtämistä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon taikka tuotteiden siirtämisestä Suomessa verottomien varastojen välillä.

15 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

16 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana, kuitenkin niin että 5 §:n 2 momentti tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998. Ennen 1 päivää tammikuuta 1998 savukkeiksi käärityvään hienoksi leikattuun tupakkaan sovelletaan, mitä tässä laissa piippu- ja savuketupakasta säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

17 §

Tällä lailla kumotaan tupakkaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (875/79) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Edellä 1 momentissa mainitussa laissa tarkoitettu nuuskasta ja purutupakasta on 28 päivään helmikuuta 1995 saakka suoritettava tupakkaverona perusveroa 20 prosenttia tuotteen vähittäismyyntihinnasta. Lisäksi tuotteista on suoritettava sanottuna aikana tupakkaveron lisäveroa 24 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, kuitenkin enintään 95 markkaa kilolta. Nuuskasta ja purutupakasta suoritettavan tupakkaveron verovelvollisuudesta, veron määräämisen perusteista ja muutoinkin on voimassa, mitä tässä laissa säädetään savukepaperista.

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Markkaa/ 1000 kpl	Prosenttia vähittäismyynnihinnasta
Savukkeet	1	75,0	50,0
Sikarit ja pikkusikarit	2	—	20,0
Piippu- ja savuketupakka	3	—	48,0
Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka	4	—	50,0
Savukepaperi	5	—	57,0

Savukkeista on suoritettava tupakkaveroa vähintään 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden tupakkaverosta. Savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta on suoritettava tupakkaveroa vähintään 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan tupakkaverosta.

Edellä tarkoitettua vähimmäisveroa ei kanneta siltä osin kuin vähimmäisveron kantaminen nostaa savukkeiden ja savukkeiksi käärit-

tävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisveron korkeammaksi kuin 90 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden taikka kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisverosta. Kokonaisverolla tarkoitetaan tuotteen tupakkaveron ja arvonlisäveron yhteenlaskettua määrää.

Savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kysytyimmät hintaluokat vahvistaa tullihallitus.

3.

Laki**alkoholi- ja alkoholijuomaverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Etyylialkoholista ja alkoholijuomista on suoritettava valtiolle alkoholi- ja alkoholijuomaveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Verona kannetaan perusveroa ja lisäveroa.

2 §

Tätä lakia sovelletaan verotaulukossa määrittyihin tuotteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta alkoholilain (/) 4 §:ssä tarkoitettuun kotivalmistukseen.

Tätä lakia ei sovelleta tuotteisiin, jotka on Suomen tai jonkun muun yhteisön jäsenvaltion antamien säännösten tai määräysten mukaisesti vahvasti denaturoitu. Lakia ei sovelleta myöskään tuotteisiin, jotka on jäsenvaltioiden antamien säännösten tai määräysten mukaisesti lievästi denaturoitu ja jotka käytetään muiden kuin nautintatarkoituksiin käytettävien tuotteiden valmistukseen.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *alkoholijuomalla* nautittavaksi tarkoitettua juomaa, joka sisältää yli 1,2 mutta enintään 60 tilavuusprosenttia etyylialkoholia; olut katsotaan alkoholijuomaksi, milloin se sisältää yli 0,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;

2) *oluella* tullitariffin nimikkeeseen 2203 kuuluvaa mallasjuomaa ja nimikkeeseen 2206 kuuluvaa oluen ja alkoholittoman juoman sekoitusta, joiden alkoholipitoisuus on yli 0,5 tilavuusprosenttia;

3) *viinillä* käymisteitse valmistettua tullitariffin nimikkeeseen 2204, 2205 tai 2206 kuuluvaa juomaa, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 tilavuusprosenttia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia;

4) *välituotteella* tullitariffin nimikkeeseen 2204, 2205 tai 2206 kuuluvaa juomaa, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia ja joka ei ole olutta eikä viiniä;

5) *etyylialkoholilla*

a) tullitariffin nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuuluvaa tuotetta, jonka alkoholipitoisuus on

yli 1,2 tilavuusprosenttia, myös silloin kun sanottu tuote sisältyy tullitariffin muuhun ryhmään kuuluvaan tuotteeseen;

b) tullitariffin nimikkeeseen 2204, 2205 tai 2206 kuuluvaa juomaa, jonka alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia; sekä

c) juotavaa alkoholia sisältävää tuotetta joko liuoksena tai muutoin, lukuun ottamatta makeis- ja virvoitusjuomaverolaissa tarkoitettua virvoitusjuomaa.

Veron määräämisen perusteet

4 §

Alkoholi- ja alkoholijuomaveroa on suoritettava liitteenä olevan verotaulukon mukaan. Veron määrätään tuotteen etyylialkoholipitoisuuden tai juomamäärän perusteella.

5 §

Se, joka tuo Suomeen mukanaan omaa käyttöönsä varten alkoholijuomia enemmän kuin valmisteverotuslain 18—21 §:ssä säädetään verottomaksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta alkoholijuomaveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Asetuksella voidaan säätää veron määrästä juomalajikohtaisesti.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös siihen, joka täällä vastaanottaa yhteisön ulkopuolelta muutoin kuin kaupallisessa tarkoituksessa toimitetun alkoholijuomia sisältävän lähetyksen, mikäli lähetyksessä on alkoholijuomia enemmän kuin valmisteverotuslain 16 §:n 10 kohdassa säädetään verottomaksi.

6 §

Verovelvollisen on verotusta varten ilmoitettava verotettavan tuotteen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina 0,1 prosenttiyksikön tarkkuudella yli menevää osuutta huomioon ottamatta. Jos enintään 5,5 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäväksi ilmoitetun verotettavan erän todellisen alkoholipitoisuuden todetaan ylittävän verotusta varten ilmoitetun määrän

vähintään 0,5 prosenttiyksikköä, kannetaan vero erän todellisen eikä ilmoitetun alkoholipitoisuuden perusteella. Muiden tuotteiden osalta vastaava raja on 1 prosenttiyksikkö.

Alkoholipitoisuus määritellään +20 celsiusasteen lämpötilassa.

Lisävero

7 §

Lisäveroa on suoritettava vähittäismyyntipäällyksissä olevista alkoholijuomista 4 markkaa litralta. Vähittäismyyntinä pidetään tässä lainkohdassa myös anniskelua.

Jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että vähittäismyyntipäällyys kuuluu ympäristöministeriön hyväksymään, panttiin perustuvaan päällysten kierrätysjärjestelmään:

1) lisäveroa ei ole suoritettava, jos vähittäismyyntipäällyys on uudelleen täytettävä;

2) lisäveroa on suoritettava 1 markka litralta, jos vähittäismyyntipäällyys on raaka-aineena hyödynnettävä.

Valmisteverotuslaissa tarkoitettuna valmistuksena pidetään myös alkoholijuomien pakkaamista vähittäismyyntipäällyksiin.

Verottomuus

8 §

Verottomia ovat, sen lisäksi mitä valmisteverotuslaissa säädetään:

1) tuotteet, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden taikka makeis- ja virvoitusjuomaverolaissa tarkoitettujen virvoitusjuomien valmistukseen;

2) tuotteet, jotka toimitetaan alkoholilaissa tarkoitettuun erityismyyntiin; sekä

3) tuotteet, jotka toimitetaan alkoholilaissa tarkoitettuun laadunvalvontaan.

Erinäiset säännökset

9 §

Jos verovelvollinen esittää selvityksen, jonka mukaan olut on tuotettu sellaisessa oikeudelli-

sesti ja taloudellisesti muista saman toimialan yrityksistä riippumattomassa yrityksessä, jonka vuosituotanto on enintään 1 000 000 litraa, alennetaan suoritettavaa alkoholijuomaveron perusveroa 20 prosentilla.

10 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, alkoholi- ja alkoholijuomaveron verovelvollisuudesta ja veron määräämisen perusteista sekä muutoinkin on voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

11 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että tuotteista kannetaan esityksen mukainen vero.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero, verotuksen toimittaneen piiritullikamarin on palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

12 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

13 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan alkoholijuomaverosta 28 päivänä kesäkuuta 1994 annettu laki (532/94).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

14 §

Jos sellaisia alkoholijuomia, joista on ennen tämän lain voimaantuloa maksettu alkoholijuomaveron tai virvoitusjuomaveron, valmisteverotuslain tai sen nojalla annettujen päätösten nojalla siirtyy valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon, verovelvollinen voi verotuksessaan tehdä sanottua veroa vastaavan vähennyksen.

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
<i>Olut</i>		
yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	0,10 markkaa senttilitralta etyylialkoholia
yli 2,8	12.	1,70 markkaa senttilitralta etyylialkoholia
<i>Viinit</i>		
yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	0,27 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	8,0 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
yli 5,5 mutta enintään 8,0	23.	13,0 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
yli 8,0	24.	17,0 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Välituotteet</i>		
yli 1,2 mutta enintään 15	31.	30,0 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
yli 15 mutta enintään 22	32.	50,0 markkaa litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Etyylialkoholi</i>		
tullitariffin nimikkeestä 2208:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	0,10 markkaa senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8 mutta enintään 10	42.	2,65 markkaa senttilitralta etyylialkoholia
muut: yli 1,2	43.	3,0 markkaa senttilitralta etyylialkoholia

4.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Nestemäisistä polttoaineista on suoritettava valtiolle valmisteverona perusveroa ja lisäveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Varmuusvarastoinnista ja muusta huoltovarmuuden turvaamisesta valtiolle aiheutuvien menojen rahoittamiseksi on nestemäisistä polttoaineista lisäksi suoritettava huoltovarmuusmaksua huoltovarmuuden turvaamisesta annettussa laissa (1390/92) tarkoitettuun huoltovarmuusrahastoon sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Nestemäiseen polttoaineeseen lisäystä apuaineesta on suoritettava valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua samojen perusteiden mukaan kuin siitä polttoaineesta, johon apuainetta on lisätty.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *nestemäisillä polttoaineilla* liitteenä olevassa verotaulukossa mainittuja tuotteita;

2) *mineraaliöljyillä*, joiden siirtämiseen sovelletaan valmisteverotuslain säännöksiä,

a) tullitariffin nimikkeisiin 2707 10, 2707 20 ja 2707 30 kuuluvia bentsolia, toluolia ja ksyloolia;

b) tullitariffin nimikkeeseen 2707 50 kuuluvia muita aromaattisia hiilivetyseoksia, joista ASTM D 86 -menetelmän mukaan 250 celsiusasteen lämpötilassa tislattaessa tislautuu (häviöt mukaan luettuna) vähintään 65 tilavuusprosenttia;

c) tullitariffin nimikkeisiin 2710 00 26, 2710 00 27, 2710 00 29, 2710 00 32, 2710 00 34 ja 2710 00 36 kuuluvaa moottoribensiiniä sekä nimikkeeseen 2710 00 39 kuuluvia muita kevyitä öljyjä, nimikkeisiin 2710 00 51 ja 2710 00 55 kuuluvaa kerosiinia, nimikkeeseen 2710 00 69 kuuluvaa dieselöljyä ja nimikkeisiin 2710 00 74—2710 00 78 kuuluvaa raskasta polttoöljyä;

d) tullitariffin nimikkeisiin 2711 12 11—2711 19 00 kuuluvia tuotteita;

e) tullitariffin nimikkeeseen 2711 29 00 kuuluvaa metaania;

f) tullitariffin nimikkeeseen 2902 30 kuuluvaa tolueneia; sekä

g) tullitariffin nimikkeisiin 2902 41—2902 44 kuuluvia ksyleenejä ja ksyleeni-isomeerien seoksia;

3) *moottoribensiinillä* tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa polttomoottoreissa käytettäväksi soveltuvaa bensiiniä, jonka oktaaniluku on 75 RON tai enemmän määriteltynä ASTM D 2699 -menetelmällä; moottoribensiiniksi katsotaan lisäksi kaikki sellaiset mineraaliöljyt ja muut tuotteet, jotka luovutetaan käytettäväksi polttoaineena ottomoottoreissa 2 momentissa mainittuja polttoaineita lukuunottamatta;

4) *lyijyttömällä moottoribensiinillä* edellä 3 kohdassa tarkoitettua tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa moottoribensiiniä, joka sisältää lyijyä enintään 0,013 grammaa litrassa 15 celsiusasteen lämpötilassa;

5) *moottoribensiinin sekoituksella* sekoitusta, joka sisältää vähintään puolet lyijytöntä moottoribensiiniä;

6) *reformuloidulla moottoribensiinillä* tuotetta, joka alla mainittujen ominaisuuksien osalta vastaa asianomaista raja-arvoa:

Ominaisuus	Raja-arvo
Happipitoisuus	$2 \leq O_2 \leq 2,7 \%$
Bentseenipitoisuus	Enintään 3 tilavuus-%
Höyrynpaine:	
— tuote, joka on luovutettu kulu- tukseen 1.6.—31.8., sanotut päivät mukaan luettuina	Enintään 70 kPa
— tuote, joka on luovutettu kulu- tukseen 1.9.—31.5., sanotut päivät mukaan luettuina	Enintään 90 kPa

7) *dieselöljyllä* tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa dieselöljyä; dieselöljyksi katsotaan 2 momentissa mainittuja tuotteita lukuunottamatta lisäksi kaikki sellaiset mineraaliöljyt ja

muut tuotteet, jotka luovutetaan käytettäväksi polttoaineena dieselmootoreissa;

8) *rikittömällä dieselöljyllä* tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa dieselöljyä, jonka rikkipitoisuus on enintään 0,005 painoprosenttia, aromaattipitoisuus enintään 20 tilavuusprosenttia ja setaani-indeksi tai setaaniluku vähintään 47;

9) *kevyellä polttoöljyllä* edellä 7 kohdassa tarkoitettua dieselöljyä, joka on tehty tunnistettavaksi sen mukaan kuin tässä laissa säädetään; kevyeksi polttoöljyksi katsotaan lisäksi kaikki sellaiset nestemäiset mineraaliöljyt, jotka luovutetaan käytettäväksi lämmitykseen ja jotka on tehty tunnistettavaksi sen mukaan kuin tässä laissa säädetään;

10) *raskaalla polttoöljyllä* tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvia lämmitykseen tarkoitettuja öljyjä ja öljyvalmisteita, joista ASTM D 86 -menetelmän mukaan 250 celsiusasteeseen asti tislattaessa tislautuu (häviöt mukaan luettuna) vähemmän kuin 65 tilavuusprosenttia tai joista tällä menetelmällä ei 250 celsiusasteen lämpötilassa voida määrittää tilavuusprosenttia; raskaaksi polttoöljyksi katsotaan kevyttä polttoöljyä ja 2 momentissa mainittuja polttoaineita lukuunottamatta myös muut sellaiset mineraaliöljyt ja hiilivedyt, jotka luovutetaan käytettäväksi lämmitykseen;

11) *lämmityksellä* mineraaliöljyjen ja hiilivetyjen käyttöä polttotarkoituksiin.

Tätä lakia ei sovelleta maakaasuun, kivihiileen, ruskohiileen, turpeeseen, ligniittiin eikä muuhun hiilivetyyn raaka-ainemuodossa, maaöljyksiin, -bitumiin eikä öljynjalostuksen pohjatuotteeseen. Mineraaliöljyistä edellä 1 momentissa tarkoitettuina veronalaisina polttoaineina ei pidetä metaania, nestekaasua, lentobensiiniä ja -petrolia eikä veneilyssä käytettäväksi tarkoitettua tämän lain mukaan tunnistettavaksi tehtyä moottoripetrolia.

3 §

Sen lisäksi, mitä valmisteverotuslain 10 §:ssä säädetään, nestemäisten polttoaineiden valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua on velvollinen suorittamaan:

1) se, jolle polttoaineita on luovutettu valtion varmuusvarastosta;

2) nestemäisen polttoaineen kauppa harjoittava liike nestemäiseen polttoaineeseen lisäämistään apuaineista.

Veron ja maksun määrittämisen perusteet

4 §

Valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua on suoritettava liitteenä olevan verotaulukon mukaisesti.

5 §

Valmistevero ja huoltovarmuusmaksu määrätään 15 celsiusasteen lämpötilassa olevalle tuotteelle.

6 §

Valmistevero ja huoltovarmuusmaksu määrätään:

1) valtuutetulle varastonpitäjälle niiden määrien perusteella, jotka varastonpitäjän kirjanpidon mukaan on verokauden aikana luovutettu verolliseen ja huoltovarmuusmaksun alaiseen kulutukseen;

2) verovelvollisen omaan kulutukseen verokauden aikana otetuista polttoaineista käytön otettujen määrien perusteella;

3) edellä 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua tapauksessa verotettavaan polttoaineeseen lisättyjen määrien perusteella.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, varastonpitäjän kirjanpitoon tehdyt luovutettuja määriä koskevat korjaukset voidaan ottaa huomioon sen verokauden verotuksessa, jonka kuluessa ne on viety varastonpitäjän kirjanpitoon.

Polttoaineiden tunnistettavaksi tekeminen

7 §

Kevenä polttoöljynä käytettäväksi tarkoitettu polttoaine on tehtävä tunnistettavaksi sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Moottoripetroli ja valopetroli on niin ikään tehtävä tunnistettavaksi sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

8 §

Polttoaine, jota ei ole tehty tunnistettavaksi siten kuin 7 §:n 1 momentissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään, voidaan kuitenkin katsoa kevyeksi polttoöljyksi edellyttäen, että se on luovutettu verolliseen kulutukseen ja käytetty kevenä polttoöljynä.

Tunnistettavaksi tekemisen laiminlyömisestä voidaan kantaa erillistä virhemaksua vähintään

10 prosenttia kantamatta jätettävän valmisteveron määrästä kuitenkin enintään 500 000 markkaa.

Verottomuus ja maksuttomuus

9 §

Valmisteverottomia ovat, sen lisäksi mitä valmisteverotuslaissa säädetään:

- 1) polttoaineet, jotka myydään, luovutetaan tai maahantuodaan valtion varmuusvarastoon;
- 2) polttoaineet, jotka käytetään energialähteenä öljynjalostusprosessissa;
- 3) polttoaineet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa; sekä
- 4) tullihallituksen määräämillä ehdoilla polttoaineet, jotka luovutetaan Suomen aluevesien ulkopuolella pyyntiä harjoittavan kalastusaluksen polttoaineeksi.

10 §

Huoltovarmuusmaksuttomia ovat, sen lisäksi mitä valmisteverotuslaissa verottomiksi säädetään:

- 1) edellä 9 §:n 1, 2 ja 4 kohdissa tarkoitetut polttoaineet;
- 2) polttoaineet, jotka osoitetaan käytettävän vientitavaran valmistamiseen, korjaamiseen, kunnostamiseen, täydentämiseen tai päällystämiseen, lukuunottamatta nestemäistä polttoainetta, jota käytetään koneiden tai laitteiden käynnissä tai kunnossa pitämiseen.

Erinäiset säännökset

11 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, on neste-

mäisten polttoaineiden valmisteveron verovelvollisuudesta ja veron määräämisen perusteista sekä muutoinkin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös huoltovarmuusmaksua.

12 §

Nestemäisten polttoaineiden kauppaa harjoittavan liikkeen on tehtävä asianomaiselle piiritullikamarille ilmoitus polttoaineeseen liittävästä apu- ja tunnisteaineista.

13 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että tuotteista kannetaan esityksen mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero tai maksu on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero tai maksu, verotuksen toimittaneen piiritullikamarin on palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

14 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

15 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan polttoaineverosta 17 päivänä joulukuuta 1982 annettu laki (948/82) sekä varmuusvarastointimaksusta 29 päivänä joulukuuta 1983 annettu laki (1105/83) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Lyijytön moottoribensiini				
— peruslaatu	1	261 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	2	256 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Lyijyllinen moottoribensiini				
— peruslaatu	3	306 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	4	301 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Moottoribensiinin sekoitus				
— peruslaatu	5	283,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	6	278,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Dieselöljy				
— peruslaatu	7	165 p/l	13,5 p/l	2,3 p/l
— rikitön laatu	8	150 p/l	13,5 p/l	2,3 p/l
Kevyt polttoöljy	9	4,28 p/l	13,7 p/l	2,3 p/l
Raskas polttoöljy	10	2,55 p/kg	16,0 p/kg	1,9 p/kg

5.

Laki**eräiden energialähteiden valmisteverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Kivihielestä, polttoturpeesta, maakaasusta, sähköstä ja mäntyöljystä on suoritettava valtiolle valmisteverona perusveroa ja lisäveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kivihiehellä* tullitariffin nimikkeisiin 2701 ja 2702 kuuluvaa kivihiehlä, kivihiehläbrikettejä, niiden kaltaisia kivihiehlä valmistettuja kiinteitä polttoaineita ja ruskohiehlä;

2) *polttoturpeella* tullitariffin nimikkeeseen 2703 kuuluvaa palaturvetta ja jyrsinpolttoturvetta;

3) *maakaasulla* tullitariffin nimikkeeseen 2711 21 00 kuuluvaa kaasumaista maakaasua;

4) *sähköllä* tullitariffin nimikkeeseen 2716 kuuluvaa liitteenä olevassa verotaulukossa mainittua sähköenergiaa;

5) *mäntyöljyllä* tullitariffin nimikkeeseen 3803 00 10 kuuluvaa raakamäntyöljyä.

3 §

Tässä laissa tarkoitettujen tuotteiden valmisteverotuksen toimittamisesta ja valvonnasta huolehtii tullilaitos.

4 §

Valmisteveroa on suoritettava liitteenä olevan verotaulukon mukaan.

Kivihiehi

5 §

Kivihiehlän valmistevero määrätään:

1) valtuutetulle varastonpitäjälle niiden määrien perusteella, jotka varastonpitäjän kirjanpidon mukaan on verokauden aikana luovutettu verolliseen kulutukseen;

2) verovelvollisen omaan kulutukseen verokauden aikana otetusta kivihiehlästä käyttöön otettujen määrien perusteella.

6 §

Verotonta on:

1) kivihiehi, joka käytetään teollisessa tuotan-

nossa raaka-aineena tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa; 2) kivihiehi, jonka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutukseen luovutettavaksi.

Mikäli varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävissä tarkastuksessa esittää edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua verottomasta toimituksesta luotettavaa selvitystä, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Kivihiehlän valmisteverottomuudesta on lisäksi voimassa, mitä valmisteverotuslain 16 §:n 1 ja 3—5 kohdissa säädetään verottomuudesta.

Polttoturpe ja mäntyöljy

7 §

Polttoturpeen valmisteveroa on velvollinen suorittamaan sähkön ja kaukolämmön tuottaja ja teollisen tuotantotoiminnan harjoittaja käyttämästään polttoturpeesta, mikäli polttoturpeen käyttö ylittää 25 000 megawattituntia kalenterivuodessa.

Mäntyöljyn valmisteveroa on velvollinen suorittamaan teollisen tuotantotoiminnan harjoittaja lämmitystarkoituksiin käyttämästään mäntyöljystä.

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettujen käyttäjien on tehtävä tullihallitukselle ilmoitus toimimisesta rekisteröitynä elinkeinonharjoittajana.

9 §

Vero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona polttoturpe tai mäntyöljy on käytetty edellä 7 §:ssä mainittuun tarkoitukseen.

Vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka verokauden aikana on käytetty edellä 7 §:ssä mainittuun tarkoitukseen. Verokautena pidetään kalenterikuukautta.

10 §

Verotuksen toimittaa sen tullipiirin piiritulli-

kamari, jonka alueella 7 §:ssä tarkoitettu käyttö tapahtuu.

11 §

Verovelvollisen on pidettävä valmisteverotusta varten sellaista kirjanpitoa, josta käy selville 7 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden käyttö ja varaston määrä sekä muut valmisteveron määrittämisestä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Maakaasu

12 §

Maakaasun valmisteveroa on velvollinen suorittamaan:

- 1) se, joka yhteisön ulkopuolelta tuo maahan maakaasua;
- 2) se, jolle maakaasua on siirretty verotta tämän lain nojalla, jos maakaasu on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen.

13 §

Verotonta on:

- 1) maakaasu, joka käytetään teollisessa tuotannossa raaka-aineena tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa;
- 2) maakaasu, joka käytetään energialähteenä öljynjalostusprosessissa.

Sähkö

14 §

Sähkön valmisteveroa on velvollinen suorittamaan:

- 1) se, joka Suomessa tuottaa ydin- tai vesivoimalla sähköä;
- 2) se, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa yhteisöstä tai tuo sen ulkopuolelta sähköä.

Sähkön valmisteveroa ei kuitenkaan ole suoritettava sähköenergiasta, joka tuotetaan alle kahden megavoltiampeerin tehoisessa generaattorissa.

15 §

Suomessa tuotetun sähkön valmistevero määrätään kultakin verokaudelta siitä nettosähköenergiamäärästä, joka verokauden aikana on tuotettu. Verokautena pidetään kalenterikuukautta.

Tarkemmat määräykset nettosähköenergian määrittelystä antaa kauppa- ja teollisuusministeriö.

16 §

Verotonta on Suomessa ydin- tai vesivoimalla tuotettu sähkö, jonka sähkön tuottaja itse vie yhteisön ulkopuolelle tai toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutettavaksi.

Erinäiset säännökset

17 §

Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, kivihii- len, polttoturpeen, sähkön ja mäntyöljyn valmisteveron verovelvollisuudesta samoin kuin verovelvollisia koskevista luvista ja vakuuksista, tuotteiden veronalaisuudesta, yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottamisesta, veron määrittämisen ajankohdasta ja verotettavista määristä, verottomaan varastoon palautetuista tuotteista, veroilmoituksen antamisesta sekä veron määrittämisestä, suorittamisesta ja maksuunpanosta, muutoksenhausta, veron palauttamisesta, verovelvollisen kirjanpitovelvollisuudesta, tarkastuksesta ja tietojenantovelvollisuudesta sekä muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Tämän lain 8 §:ssä tarkoitettuun rekisteröityyn elinkeinonharjoittajaan sovelletaan tällöin, jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevia valmisteverotuslain säännöksiä soveltuvin osin.

Valmisteverotuslain säännöksiä veron alaisen tuotteiden siirtämisestä sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tuotteisiin siltä osin, kuin säännökset koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden siirtämistä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon tai tuotteiden siirtämistä verottomien varastojen välillä Suomessa.

18 §

Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, maakaasusta kannettavan valmisteveron suorittamisesta, verotuksesta ja sen valvonnasta sekä muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista säädetään tai määrätään.

Milloin maakaasusta on velvollinen suorittamaan veroa tämän lain 12 §:n 2 kohdassa

tarkoitettu verovelvollinen, maakaasun valmisteverotukseen sovelletaan, mitä edellä 17 §:ssä säädetään.

19 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että energialähteestä kannetaan esityksen mukainen vero.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero, on verotuksen toimittaneen piiritullikamarin palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

20 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

21 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuoteryhmä	Perusvero	Lisävero
Kivihiili, kivihiilibriketit kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet; ruskohiili	1	—	116,1 mk/ton
Polttoturve	2	—	3,5 mk/MWh
Maakaasu, kaasumainen	3	—	11,2 p/nm ³ *
Sähköenergia			
— ydinvoimalla tuotettu	4	1,5 p/kWh	0,9 p/kWh
— vesivoimalla tuotettu	5	—	0,4 p/kWh
— maahan tuotu	6	1,3 p/kWh	0,9 p/kWh
Mäntyöljy	7	18,55 p/kg	—

* Maakaasusta 1.1.1995—31.12.1997 välisenä aikana suoritettavaa veroa alennetaan 50 prosentilla.

6.

Laki**makeis- ja virvoitusjuomaverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Makeisista ja virvoitusjuomista on suoritettava valtiolle makeis- ja virvoitusjuomaveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Virvoitusjuomaverona kannetaan perusveroa ja lisäveroa.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *makeisilla* lain liitteenä olevassa makeisverotaulukossa tarkoitettuja tuotteita;

2) *lakritsivalmisteella* makeista, joka sisältää lakritsiuutetta ja vehnä jauhoja sekä sokeria tai muita makeutusaineita, ja makeista, joka sisältää vähintään 50 painoprosenttia lakritsivalmisteita;

3) *arabikumivalmisteella* makeista, joka sisältää vähintään 40 painoprosenttia arabikumia;

4) *virvoitusjuomilla* lain liitteenä olevassa virvoitusjuomaverotaulukossa tarkoitettuja tuotteita.

Veron määräämisen perusteet

3 §

Makeisveroa ja virvoitusjuomaveron perusveroa on suoritettava liitteenä olevien verotaulukkojen mukaisesti.

Juomien valmistukseen käytettävistä nesteistä tuotteista, myös nimikkeen 2009 laimennettavista mehuista, kannetaan perusveroa niistä saatavan juomamäärän perusteella. Laimennettavien juomien laimennukseksi hyväksytään enintään 10 painoprosentin sokeripitoisuuteen tai sitä vastaavaan makeuteen johtava laimennus.

Keinotekoista makeutusainetta sisältävästä kiinteässä muodossa olevasta juoma-aineksesta kannetaan perusveroa, joka vastaa siihen sisältyvän keinotekoisien makeutusaineiden määrää muunnettuna sakkaroosin makeutta vastaavaksi.

4 §

Virvoitusjuomaveron lisäveroa on suoritetta-

va vähittäismyyntipäällyksissä olevista virvoitusjuomaverotaulukon tuoteryhmiin 4, 5, 9 ja 12 kuuluvista juomista 4 markkaa litralta. Vähittäismyyntinä pidetään tässä lainkohdassa myös anniskelua.

Jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että vähittäismyyntipäällyys kuuluu ympäristöministeriön hyväksymään, panttiin perustuvaan päällysten kierrätysjärjestelmään:

1) lisäveroa ei ole suoritettava, jos vähittäismyyntipäällyys on uudelleen täytettävä;

2) lisäveroa on suoritettava 1 markka litralta, jos vähittäismyyntipäällyys on raaka-aineena hyödynnettävä.

Valmisteverotuslaissa tarkoitettuna valmistuksena pidetään myös virvoitusjuomien pakkaamista vähittäismyyntipäällyksiin.

Verottomuus

5 §

Verottomia ovat:

1) makeiset, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen makeisten valmistukseen;

2) lääkelaisa (395/87) tarkoitettut lääkkeet;

3) virvoitusjuomat, jotka käytetään tässä laissa tarkoitettujen makeisten tai virvoitusjuomien valmistukseen;

4) makeiset ja virvoitusjuomat, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutettavaksi.

Mikäli varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua verottomasta toimituksesta luotettavaa selvitystä, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä edellä 1 momentissa säädetään, verottomuudesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslain 16 §:n 1, 3—6 ja 10 kohdissa säädetään.

Erinäiset säännökset

6 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, toimivaltai-

sesta viranomaisesta, verovelvollisuudesta samoin kuin verovelvollisia koskevista luvista ja vakuuksista, tuotteiden veronalaisuudesta, yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verotamisesta, veron määräämisen ajankohdasta ja verotettavista määristä, verottomaan varastoon palautetuista tuotteista, veroilmoituksen antamisesta sekä veron määräämisestä, suorittamisesta ja maksuunpanosta, muutoksenhausta, veron palauttamisesta, verovelvollisen kirjanpito-velvollisuudesta, tarkastuksesta ja tietojenanto-velvollisuudesta sekä muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Valmisteverotuslain säännöksiä veron alaisen tuotteiden siirtämisestä sovelletaan makeisiin ja virvoitusjuomiin vain siltä osin, kuin säännökset koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden siirtämistä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon tai tuotteiden siirtämistä Suomessa verottomien varastojen välillä.

7 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän

lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että tuotteista kannetaan esityksen mukainen vero.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero, on verotuksen toimittaneen piiritullikamarin palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

8 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

9 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan makeisverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (867/79) sekä virvoitusjuomaverosta samana päivänä annettu laki (870/79) niihin myöhemmin tehtyne muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

MAKEISVEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä
1704:stä	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa): — lakritsi- ja arabikumivalmisteet — karamellit, rakeet, toffeet, pastillit, purukumit ja muut tähän nimikkeeseen kuuluvat valmisteet (ei kuitenkaan fondant, tahnat, tahtaajat ja niiden kaltaiset väli­valmisteet)	1 2	3,50 mk/kg 3,50 mk/kg
1806:sta	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet: — suklaa ja kaakaota sisältävät makeiset	3	3,50 mk/kg
2106:sta	Muualle kuulumattomat ravintovalmisteet: — karamellit, toffeet, pastillit, purukumit ja niihin rin­ nastettavat makeiset; kuvioiksi, palasiksi tai tangoiksi muodostettu marmelaati — arabikumivalmisteet	4 5	3,50 mk/kg 3,50 mk/kg

VIRVOITUSJUOMAVEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös viinirypälemehu) ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1	0,27 mk/l
2106:stä	Muualle kuulumattomat ravintovalmisteet — alkoholia sisältämättömät tai enintään 0,5 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka soveltuvat käytettäväksi virvoitusjuomien valmistukseen: — — kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset — — muut	2 3	2,00 mk/kg 0,27 mk/l
2201:stä	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria ja muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi: — kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi	4	0,27 mk/l
2202:stä	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia) — nimikkeiden 0401—0404 tuotteisiin perustumattomat tuotteet: — — hiilihappoa sisältävät — — muut	5 6	0,27 mk/l 0,27 mk/l
2204:stä	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkeväity viini; rypälemehu, muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) — alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7	0,27 mk/l
2206:stä	Muut käymistietä valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymistietä valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymistietä valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) — alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset	8	0,27 mk/l
2208:stä	Denaturoimaton etyylialkoholi, alkoholipitoisuus alle 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) — juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia: — — hiilihappoa sisältävät — — muut	9 10	0,27 mk/l 0,27 mk/l

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä
3823:sta	— valmisteet, jotka soveltuvat käytettäväksi virvoitusjuomien valmistukseen, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	0,27 mk/l
	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian ja siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian ja siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat: — juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	12	0,27 mk/l

7.

Laki

öljyjättemaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1986 öljyjättemaksusta annetun lain (894/86) 3, 6, 6 a ja 6 b §, sellaisena kuin niistä ovat 3 § osittain muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1359/89) sekä 6 a ja 6 b § 19 päivänä toukokuuta 1989 annetussa laissa (442/89), sekä *muutetaan* 2 §:n 1 momentti, 5 ja 9 §,

sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti mainitussa 19 päivänä toukokuuta 1989 annetussa laissa ja 5 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

2 §

Öljyjättemaksua on suoritettava tullitariffin nimikkeisiin 2710 00 81 — 2710 00 98, 3403 19 10 — 3403 19 99 sekä 3403 99 10—3403 99 90 kuuluvista voiteluöljyistä ja voiteluvalmisteista.

5 §

Maksuttomia ovat:

1) tuotteet, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutukseen luovutettaviksi;

2) tuotteet, jotka osoitetaan käytettävän vientituotteiden valmistukseen, lukuunottamatta kuitenkaan voiteluöljyjä, jotka käytetään vientituotteiden valmistuksessa voitelutarkoitukseen;

3) tuotteet, jotka käytetään sellaisten tuotteiden valmistukseen, joista suoritetaan öljyjättemaksua; sekä

4) tuotteet, jotka valmistetaan sellaisista 2 §:ssä tarkoitetuista raaka-aineista, joista öljyjättemaksu on suoritettu.

Mikäli varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää luotettavaa selvitystä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista maksuttomista toimituksista, tuotteista on suoritettava öljyjättemaksu sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksuttomuudesta on soveltuvin osin voimas-

sa, mitä valmisteverotuslain 16 §:n 1 ja 3—6 kohdissa verottomuudesta säädetään.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, toimivaltaisesta viranomaisesta, maksuvelvollisuudesta samoin kuin maksuvelvollisia koskevista luvista ja vakuuksista, tuotteiden maksunalaisuudesta, maksun kantamisesta yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista, maksun määräämisen ajankohdasta ja maksunalaisista määristä, verottomaan varastoon palautetuista tuotteista, maksuilmoituksen antamisesta, maksun määräämisestä, suorittamisesta ja maksuunpanosta, muutoksenhausta, maksun palauttamisesta, maksuvelvollisen kirjanpitovelvollisuudesta, tarkastuksesta ja tietojenantovelvollisuudesta sekä muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Valmisteverotuslain säännöksiä veron alaisen tuotteiden siirtämisestä sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tuotteisiin vain siltä osin, kuin säännökset koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden siirtämistä valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon tai tuotteiden siirtämistä Suomessa verottomien varastojen välillä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana. Laki on voimassa vuoden 1996 loppuun.

8.

Laki**eräiden valmisteveroista annettujen lakien kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen

1) sokeriverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (872/79),

2) ravintorasvaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (879/79) sekä

3) rehujen rasva- ja valkuaisverosta 21 päivänä joulukuuta 1990 annettu laki (1162/90).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1994.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Mauri Pekkarinen*

7.

Laki**öljyjätelmäksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1986 öljyjätelmäksusta annetun lain (894/86) 3, 6, 6 a ja 6 b §, sellaisena kuin niistä ovat 3 § osittain muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1359/89) sekä 6 a ja 6 b § 19 päivänä toukokuuta 1989 annetussa laissa (442/89), sekä muutetaan 2 §:n 1 momentti, 5 ja 9 §,

sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti mainitussa 19 päivänä toukokuuta 1989 annetussa laissa ja 5 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Öljyjätelmäksua on suoritettava tullitariffin alanimikkeeseen 27.10.D kuuluvista voiteluöljyistä ja voitelurasvoista sekä tullitariffiin perustuvan käyttötariffin alanimikkeisiin 34.03.19.00 ja 34.03.99.00 kuuluvista voiteluvalmisteista.

2 §

Öljyjätelmäksua on suoritettava tullitariffin nimikkeisiin 2710 00 81 — 2710 00 98, 3403 19 10 — 3403 19 99 sekä 3403 99 10 — 3403 99 90 kuuluvista voiteluöljyistä ja voiteluvalmisteista.

3 §

Öljyjätelmäksua on velvollinen suorittamaan jokainen, joka valmistaa ansiotarkoituksessa tai tuo maahan voiteluöljyä.

Öljyjätelmäksua on velvollinen suorittamaan myös se, jolle on siirretty kotimaassa valmistettua voiteluöljyä tämän lain nojalla maksutta, jollei sitä ole käytetty maksuttomaan tarkoitukseen.

(kumotaan)

3 §

5 §

Maksuttomia ovat:

1) tuotteet, jotka viedään maasta tai siirretään vapaa-alueelle tai tullivarastoon;

2) maahan tuodut tuotteet, milloin ne maahan tuotaessa ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (660/87) tai muun sopimuksen kuin tulleja koskevan kansainvälisen sopimuksen perusteella, jollei tarkoitettussa säädöksessä tai sopimuksessa ole toisin säädetty tai määrätty;

3) maassa valmistetut tuotteet, joita vastaavat ulkomailta tuodut tuotteet ovat 2 kohdan perusteella maksuttomia;

4) tuotteet, joita käytetään vientituotteiden

1) tuotteet, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutukseen luovutettaviksi;

2) tuotteet, jotka osoitetaan käytettävän vientituotteiden valmistukseen, lukuunottamatta kuitenkin voiteluöljyjä, jotka käytetään vientituotteiden valmistuksessa voitelutarkoitukseen;

3) tuotteet, jotka käytetään sellaisten tuotteiden valmistukseen, joista suoritetaan öljyjätelmäksua; sekä

4) tuotteet, jotka valmistetaan sellaisista 2 §:ssä tarkoitetuista raaka-aineista, joista öljyjätelmäksu on suoritettu.

Voimassa oleva laki

valmistukseen, lukuun ottamatta voiteluöljyä, jota käytetään vientituotteiden valmistuksessa voitelutarkoitukseen; sekä

5) tuotteet, jotka käytetään sellaisten tuotteiden valmistukseen, joista suoritetaan öljyjättemaksua;

6) tuotteet, jotka valmistetaan sellaisista 2 §:ssä tarkoitetuista raaka-aineista, joista öljyjättemaksu on suoritettu.

6 §

Milloin maassa valmistettuja voiteluöljyjä siirretään vapaa-alueelta tai tullivarastosta kotimaan kulutukseen on öljyjättemaksusta voimassa, mitä maahan tuotujen voiteluöljyjen osalta on tässä laissa säädetty tai tämän lain nojalla määrätty.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maassa valmistettuihin, vapaa-alueella tai tullivarastossa kulutettuihin voiteluöljyihin samoin kuin niissä todettuun varaston vajaukseen.

6 a §

Kotimaisella valmistajalla on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta öljyjättemaksusta saman verokauden aikana valmistuspaikalle palautettujen maksullisten tuotteiden öljyjättemaksua vastaava määrä.

6 b §

Milloin maassa valmistettua tuotetta, josta öljyjättemaksu on suoritettu, on viety maasta taikka siirretty vapaa-alueelle tai tullivarastoon, viejällä tai siirtäjällä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua öljyjättemaksua vastaava palautus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua palautusta on haettava vienti- tai siirtopaikan piiritullikamarilta kolmen kuukauden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tuote on viety tai siirretty 1 momentissa tarkoitettuun paikkaan.

Jos 2 momentissa tarkoitettu hakemus on annettu säädetyn määräajan jälkeen, voidaan maksunpalautus myöntää ehdolla, että muut edellytykset palautukselle ovat olemassa. Tällöin noudatetaan kuitenkin, mitä virhemaksun määräämisestä on valmisteverotuslain 15 b §:ssä säädetty.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä on öljyjäte-

Ehdotus

Mikäli varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää luotettavaa selvitystä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista maksuttomista toimituksista, tuotteista on suoritettava öljyjättemaksu sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksuttomuudesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslain 16 §:n 1 ja 3—6 kohdissa verottomuudesta säädetään.

6 §

(kumotaan)

6 a §

(kumotaan)

6 b §

(kumotaan)

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, toimivaltai-

Voimassa oleva laki

maksun määräämisestä, suorittamisesta, maksuunpanosta ja muutoksenhausta sekä muutoinkin soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa (558/74) tai sen nojalla on säädetty.

Ehdotus

sesta viranomaisesta, maksuvelvollisuudesta samoin kuin maksuvelvollisia koskevista luvista ja vakuuksista, tuotteiden maksunalaisuudesta, maksun kantamisesta yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista, maksun määräämisen ajankohdasta ja maksunalaisista määristä, verottomaan varastoon palautetuista tuotteista, maksuilmoituksen antamisesta, maksun määräämisestä, suorittamisesta ja maksuunpanosta, muutoksenhausta, maksun palauttamisesta, maksuvelvollisen kirjanpitovelvollisuudesta, tarkastuksesta ja tietojenantovelvollisuudesta sekä muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Valmisteverotuslain säännöksiä veron alaisten tuotteiden siirtämisestä sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tuotteisiin vain siltä osin, kuin säännökset koskevat yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden siirtämistä valtuutetun varastopitäjän verottomaan varastoon tai tuotteiden siirtämistä Suomessa verottomien varastojen välillä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Laki on voimassa vuoden 1996 loppuun.
